

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
БАЊАЛУКА

ИЗВЈЕШТАЈ
О РАДУ РЕПУБЛИЧКЕ УПРАВЕ
ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ У 2016. ГОДИНИ

Бања Лука, март 2017. године

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	2
2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ПОСЛОВНИ ПРОЦЕСИ	5
2.1. Кадровски ресурси	6
2.2. Информатизација и стандардизација пословних процеса.....	6
2.3. Пројекти и међународна сарадња.....	7
2.4. Закон о инспекцијама у Републици Српској	9
2.5. Финансирање Инспектората РС	10
2.6. Унутрашња контрола	13
2.7. Интерна ревизија	14
3. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКЦИЈА.....	15
3.1. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ХРАНУ	15
3.2. ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА	20
3.3. ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА	27
3.4. ШУМАРСКА ИНСПЕКЦИЈА	34
3.5. ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА	41
3.6. ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА.....	48
3.7. ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА	58
3.8. САОБРАЋАЈНА ИНСПЕКЦИЈА.....	63
3.9. УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА И ЕКОЛОШКА ИНСПЕКЦИЈА	68
3.10. ИНСПЕКЦИЈА РАДА.....	74
3.11. ЗДРАВСТВЕНА ИНСПЕКЦИЈА	79
3.12. ПРОСВЈЕТНА ИНСПЕКЦИЈА.....	85
3.13. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА.....	89
4. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ	96
5. САДРЖАЈ ТАБЕЛА: 2016.....	98
6. САДРЖАЈ ДИЈАГРАМА: 2016.....	98

1. УВОД

У саставу Републичке управе за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) дјелује 13 инспекција, које врше инспекцијски надзор у преко 30 области и контролишу примјену око 160 закона и 700 подзаконских аката.

У 2016. години инспекције Инспектората су у унутрашњем инспекцијском надзору извршиле укупно 27.101 инспекцијску контролу, што је око 960 контрола мање у односу на претходну годину. Удио контрола са неправилностима у 2016. години (30,7%) на нивоу Инспектората је занемариво мањи, у односу на 2015. годину (31%).

Треба напоменути да је у 2016. години од укупног броја извршених контрола, 17,8% ванредних контрола, односно контрола на основу захтјева других органа и организација, правних и физичких лица, док је у 2015. години тај проценат износио 18,8%. Ванредне контроле захтијевају већу ангажованост инспектора и самим тим смањују могућност ефикаснијег планирања редовних контрола с циљем планског уређења појединих области инспекцијског надзора.

У 2016. години изречено је 6.769 управних мјера (отклањање неправилности, одузимање робе, забрана обављања дјелатности, рушење објеката, уништавање и сл.), што је мање него у посматраном периоду 2015. године (6.997), док је прекршајних мјера (прекршајних налога и пријава) у 2016. години било 3.925, а у 2015. години 4.551.

Инспектори су субјекте контроле, код којих су констатоване теже неправилности, санкционисали путем прекршајних налога у укупном износу од 4.818.900 КМ.

У спољнотрговинском надзору инспекције Инспектората (тржишна, фитосанитарна, здравствена и инспекција за храну) су вршиле контроле робе по свим захтјевима увозника. У спољнотрговинском надзору извршен је укупно 115.141 преглед, а од тога броја у 0,16% случајева су констатоване одређене неправилности за које су инспектори, у циљу њиховог отклањања, предузели одговарајуће мјере. По основу наплаћених такси и накнада у спољнотрговинском промету у буџет Републике Српске у 2016. години је уплаћено 6.208.213 КМ.

Збирна квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера у 2016. години исказана је у Табели 1.

Табела 1 Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2016. године на дан 26.01.2017. године

Р. бр.	Инспекције и инспекцијске области	Контроле							Управне мјере								Прекршајне мјере		Кривичне пријаве	Жалбе поднесене
		Извршене			Неуредне				Отклањање неправилности	Одузимање	Забрана	Рушење/уклањање	Уништавање	Захтјев/иницијатива	Укупно		Прекршајни налог	Прекршајна пријава		
		Извршење контроле	Контрола извршења	Укупно	Неуредна контрола	Неуредна контрола извршења рјешења	Укупно	% неуредности							Број управних мјера	% отклањања недостатака				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
I	Инспекција за храну	71.344	377	71.721	507	13	520	1	424		52		11		487	87	185	3	1	10
A	Спољнотрговински надзор	70.838	44	70.882	123	1	124		82		37				119	69		3		9
B	Унутрашњи надзор	506	333	839	384	12	396	47	342		15		11		368	93	185		1	1
II	Тржишна инспекција	13.531	713	14.244	1.420	6	1.426	10	575	15	138				728	79	1.296	5		23
A	Спољнотрговински надзор	7.976		7.976																
B	Унутрашњи надзор	5.555	713	6.268	1.420	6	1.426	23	575	15	138				728	79	1.296	5		23
III	Пољопривредна инспекција	19.866	399	20.265	527	2	529	3	306	81	106		17		510	94	52			1
A	Спољнотрговински надзор	18.324		18.324	9		9		3		6				9	33				
B	Унутрашњи надзор	1.542	399	1.941	518	2	520	27	303	81	100		17		501	60	52			1
IV	Шумарска инспекција	1.243	335	1.578	835	15	850	54	257	470	40				767	34	781	1	6	34
V	Ветеринарска инспекција	982	384	1.366	479	9	488	36	467		3		1		471	99	78			2
VI	Водна инспекција	662	342	1.004	323	27	350	35	307		14	2			323	95	42	5		17
VII	Техничка инспекција	1.814	395	2.209	440	3	443	20	398		8				406	98	51	30		4
VIII	Саобраћајна инспекција	1.266	279	1.545	470	6	476	31	172		91	18		2	283	61	380	13		13
IX	Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	857	304	1.161	305	22	327	28	256		42	1			299	86	45			17
X	Инспекција рада	4.143	1.689	5.832	1.859	35	1.894	32	1.507		11				1.518	99	781	73		45
XI	Здравствена инспекција	18.791	421	19.212	474	24	498	3	384		67		3		454	85	66			2
A	Спољнотрговински надзор	17.937	22	17.959	51		51		12		39				51	24				
B	Унутрашњи надзор	854	399	1.253	423	24	447	36	327		28		3		403	92	66			2
XII	Просвјетна инспекција	814	277	1.091	340	6	346	32	338						338	100	34			45
XIII	Инспекција за заштиту од пожара	628	386	1.014	361	3	364	36	351		13				364	96	7			3
XIV	Укупно	135.941	6.301	142.242	8.340	171	8.511	6	5.742	566	585	21	32	2	6.948	83	3.798	130	7	216
A	Спољнотрговински надзор	115.075	66	115.141	183	1	184		97		82				179	54		3		9
B	Унутрашњи надзор	20.866	6.235	27.101	8.157	170	8.327	31	5.645	566	503	21	32	2	6.769	83	3.798	127	7	207

До сада је у више наврата истицано да се у пракси показало како би организовање инспекције само на једном нивоу омогућило много ефикасније и ефективније организовање инспекцијског надзора, као и економичније коришћење расположивих финансијских и кадровских ресурса.

Ресорна министарства врше управни надзор над законитошћу аката, док Инспекторат само у одређеној мјери обавља управни надзор над радом инспектора јединица локалне самоуправе, али нема могућности да утиче на планирање њиховог рада, што често доводи до преклапања инспекцијских контрола републичких и инспектора јединица локалне самоуправе. У том смислу и став пословне заједнице, који је исказан у току јавне расправе у процесу доношења Закона о инспекцијама у Републици Српској, је да би било добро да се инспекције организују само на једном нивоу. Предности оваквог начина организовања биле би вишеструке. Лакши начин управљања и праћења рада, избјегавања дуплирања прегледа код истог пословног субјекта у једном дану или кратком временском периоду и слично.

Опширније Информације о раду и ефектима рада инспекција, главни инспектори су доставили ресорним министарствима, а на основу којих је могуће вршити детаљније анализе активности и резултата рада у посматраном извјештајном периоду.

Извјештај о предузетим прекршајним мјерама и исходима судских поступака у периоду од 01.01.2016. године до 31.12.2016. године

У сљедећим табеларним приказима су дати подаци из Инспекцијског информационог система, Извјештај о предузетим прекршајним мјерама дат је у Табели 2, а о исходима судских поступака у Табели 3.

Табела 2 Предузете прекршајне мјере

Инспекција	Прекршајна мјера											
	Прекршајни налог				Износ изречене казне				Прекршајна пријава			
	ПН - правно лице	ПН - одговорно лице	ПН - физичко лице	Укупно	Износ ПН - правно лице	Износ ПН - одговорно лице	Износ ПН - физичко лице	Укупно	ПП - правно лице	ПП - одговорно лице	ПП - физичко лице	Укупно
Тржишна инспекција	182	187	927	1.296	294.850	113.350	387.790	795.990	1	1	3	5
Пољопривредна инспекција	13	13	26	52	97,000	19,300	31,200	147,500				
Шумарска инспекција	145	156	480	781	653,000	113,600	150,900	917,500			1	1
Ветеринарска инспекција	18	18	42	78	61,500	20,400	54,300	136,200				
Водна инспекција	18	19	5	42	87,000	24,000	1,800	112,800	1		4	5
Техничка инспекција	21	20	10	51	310,010	86,150	20,000	416,160	15	15		30
Саобраћајна инспекција	89	83	208	380	115,600	26,100	33,600	175,300	2	1	10	13
Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	21	22	2	45	84,000	18,000	2,000	104,000				
Инспекција рада	188	193	400	781	726,000	94,450	781,450	1,601,900	23	22	28	73
Здравствена инспекција	27	28	11	66	105,000	25,000	10,200	140,200				
Просвјетна инспекција	17	17		34	36,000	12,000		48,000				
Инспекција за заштиту од пожара	3	3	1	7	5,000	1,300	150	6,450				
Инспекција за храну	49	48	88	185	94,500	31,800	90,600	216,900	3			3
ИНСПЕКТОРАТ	791	807	2,200	3,798	2,669,460	585,450	1,563,990	4,818,900	45	39	46	130

Табела 3 Исходи судских поступака

Инспекција	Исход судског поступка						Износ изречене казне суда			
	Условно пресуда	Ослобађајућа пресуда	Обуштављен поступак	Изречена новчана казна	Изречен укор	Укупно	Износ казне - правно лице	Износ казне - одговорно лице	Износ казне - физичко лице	Укупно
Тржишна инспекција	44	5	6	60	1	116	40.850	13.850	131.550	186.250
Пољопривредна инспекција	4	1	1	7	2	15	7,500	600	150	8,250
Шумарска инспекција	79	7	10	78	4	178	70,803	21,645	4,210	96,658
Ветеринарска инспекција	10	2		9		21	6,000	2,300	4,201	12,501
Водна инспекција	12		3	20		35	16,007	9,102	1,050	26,159
Техничка инспекција	27	4	5	20		56	58,000	25,400		83,400
Саобраћајна инспекција	18	2	4	27	1	52	9,700	3,400	4,200	17,300
Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција	4		1	7		12	4,000	2,000	500	6,500
Инспекција рада	211	18	13	259	5	506	163,500	26,030	176,051	365,581
Здравствена инспекција	10	1	1	8		20	16,600	5,100		21,700
Просвјетна инспекција	2	2		2		6	4,000	2,000		6,000
Инспекција за заштиту од пожара	2					2				
Инспекција за храну	19	5	3	26	1	54	15,600	7,000	18,300	40,900
ИНСПЕКТОРАТ	442	47	47	523	14	1,073	412,560	118,427	340,212	871,199

У извјештајном периоду је издано **3.798** прекршајних налога у вриједности од 4.818.900 КМ.

Судских поступака по прекршајним налозима и захтјевима за покретање прекршајних поступака било је **1.073**, од чега је највећи проценат изречених новчаних казни око 48%, што у финансијском смислу чини износ од 871.199 КМ, а коју наплативост овај орган не може приказати јер не води евиденцију о наплативости новчаних казни које су изречене судским одлукама. Сходно одредбама Закона о прекршајима Републике Српске, судови прате извршење новчаних казни и других мјера изречених рјешењем о прекршају. Преостали исходи судских поступака се односе на условну пресуду, доношење ослобађајуће пресуде, обуштављање поступка и изрицање укора.

И даље је примјетан велики број условних казни у случајева у којима је затражено судско одлучивање, те оне чине 41% од укупног броја исхода судских поступака, што свакако не доприноси постизању сврхе кажњавања, како специјалне, тако ни генералне превенције.

2. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И ПОСЛОВНИ ПРОЦЕСИ

У унутрашњој организационој структури Инспектората Републике Српске функционишу сектори инспекција као основне организационе јединице, те Сектор за правне, финансијске и информатичке послове са 5 административних одјељења у Управи Инспектората. Инспекцијски надзор врши 13 инспекција у 6 подручних одјељења. и.

Инспектори за храну, фитосанитарни, здравствени и тржишни инспектори обављају спољнотрговински надзор на 14 граничних прелаза/царинских испостава у Републици Српској.

2.1. Кадровски ресурси

Инспекторат ће и у наредном периоду настојати да појача кадровску структуру.

Републички инспектори за храну су присуствовали на радионици чија је тема била „Значај и тренутна ситуација у вези са ГМО у Босни и Херцеговини“, а организовала је Спољнотрговинска комора БиХ у Сарајеву 23.09.2016. године.

Републички тржишни инспектори присуствовали су у четири наврата стручним обукама које су организоване у сарадњи са Агенцијом за надзор над тржиштем БиХ и Инспекторатима ФБиХ и Брчко Дистрикта, на тему: Имплементација Наредбе о машинама, Наредбе о нисконапонској опреми, Наредбе о личној заштитној опреми и Закона о општој сигурности производа.

Републички пољопривредни инспектори су учествовали на разним радионицама које су организоване од стране Министарства вањске трговине и економских односа БиХ, Управе БиХ за заштиту здравља биља и Агенције за безбједност хране БиХ, а које су се најчешће односиле на заштиту здравља биља, сјемена и садног материјала и сл.

Регионални центар за заштиту околиша за Централну и Источну Европу, као Секретаријат THEMIS мреже, је организовао Суб-регионални тренинг на тему „Казнена дјела у области шумарства“, на Јахорини 02-03.06.2016. године, на којем су присуствовали инспектори из **Сектора шумарске инспекције**.

Републичка ветеринарска инспекција је учествовала на радионицама које су организоване од стране Агенције за безбједност хране БиХ и Канцеларије за ветеринарство БиХ. Радионице су се најчешће односиле на здравље животиња, појаве и ширење болести код животиња и сл.

Хелсиншки одбор за људска права у Републици Српској је организовао обуку у оквиру пројекта: "Заштита трудница и породиља од дискриминација", у Бијељини 07-08.04.2016. године, на којој су присуствовали инспектори из **Сектора инспекције рада**.

Институт за јавно здравство Републике Српске је организовао радионицу за епидемиологе под називом „Хумана и ветеринарска медицина у надзору над инфлуенцом“, у Бањој Луци 29.06.2016. године, на којој је присуствовао **главни републички здравствени инспектор**. Свјетска здравствена организација је упутила позив на интерсекторски дијалог о политикама „Фискалне и маркетиншке политике за јачање контроле употребе духана у Босни и Херцеговини“, који је одржан у Сарајеву од 20-21.09.2016. године и на којем је учествовао је **главни републички здравствени инспектор**.

У сарадњи са међународним пројектима, у извјештајном периоду, организована је обука **еколошке инспекције** у области заштите животне средине и управљања отпадом. Републичка еколошка инспекција ће кроз одређене међународне пројекте настојати ријешити ове проблеме и у наредном периоду (опрема, обуке).

Мисија OSCE-а у БиХ је организовала радионицу на тему транспарентност и обавеза просвјетне инспекције у образовању, која је одржана у Сарајеву од 13-14.12.2016. године, на којој су присуствовали инспектори из **Сектора просвјетне инспекције**.

2.2. Информатизација и стандардизација пословних процеса

Током претходних година Инспекторат је извршио у значајној мјери информатизацију и стандардизацију пословних процеса (путем Инспекцијског информационог система) у циљу бољег планирања и организовања ресурса, ефективнијег и ефикаснијег рада инспектора и осталих службеника, те праћења и анализе резултата њиховог рада.

У склопу повезивања одјељења за инспекцијске послове у градовима/општинама са Инспекторатом Републике Српске, ради употребе јединственог Инспекцијског информационог система Републике Српске и Регистра новчаних казни, у 2016. години завршено је електронско повезивање одјељења за инспекцијске послове градова/општина.

Функционисање Центра за пријаве и притужбе Инспектората, WEB странице и Регистра инспекцијских провјера свакако утиче на отвореност Инспектората и транспарентност у раду. У прошлој години, путем Центра за пријаве и притужбе запримљено је 2.354 пријаве које су у надлежности Инспектората.

Путем Апликације пријави корупцију (АПК) Инспекторат Републике Српске је у 2016. години запримио осам пријава, од чега је једна прослијеђена на надлежно поступање другој институцији. Треба напоменути да се запримљене пријаве нису односиле на корупцију у Инспекторату, већ на иницијативе за инспекцијски надзор.

Инспекторату Републике Српске омогућен је електронски приступ Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса. Из ове базе добијамо извјештаје – списак свих запослених радника у одређеном субјекту контроле, историју пријава и одјава радника, као и податке о субјектима. У 2016. години по упитима инспектора у сврху планирања контрола или у циљу даљег вођења поступка извршено је 863 увида у базу Пореске управе.

У 2016. години Инспекторат Републике Српске је пласирао 399 изјава за медије, од чега је путем Српске новинске агенције (СРНА) пласирано 17 саопштења за јавност. Сви захтјеви за приступ информацијама упућени од стране медија обрађени су и реализовани у законски прописаним роковима. Инспекторату Републике Српске у 2016. години упућена су и 132 захтјева за приступ информацијама од стране других физичких и правних лица, који су ријешени у складу са Законом о слободи приступа информацијама Републике Српске.

2.3. Пројекти и међународна сарадња

У области међународне сарадње, најзначајније је истаћи активности које су се односиле на пројекат Свјетске банке „Унапређење инвестиционог окружења и институционално јачање - ICIS“ и сарадњу са међународним институцијама значајним за Инспекторат Републике Српске као што су Међународна асоцијација инспекција рада (IALI), Међународна мрежа центара за размјену информација у области заштите на раду (CIS) и др.

Као најзначајније активности у склопу ICIS пројекта чија је вриједност, подсјећања ради, 1.500.000 USD (америчких долара), а трајаће до 31.12.2017. године, треба споменути завршетак сарадње са консултантском фирмом „Jacobs, Cordova & Associates“ из Ирске, набавку специфичне опреме за инспекцијски надзор, те потписивање уговора и почетак реализације Информационог система за интероперабилност – IIS.

У првој половини године успјешно су завршене активности сарадње са консултантском фирмом „Jacobs, Cordova & Associates“ из Ирске која је Инспекторату пружила помоћ у институционалном јачању и едукацији кадрова, нарочито у области безбједности хране (инспекција за храну, пољопривредна, ветеринарска и здравствена инспекција), области заштите животне средине (водна и еколошка инспекција), те надзора над тржиштем (тржишна и здравствена инспекција). Првобитно је уговором било предвиђена сарадња са поменутом консултантском фирмом до средине фебруара 2016. године, али због комплексности активности продужено је вријеме сарадње за још два мјесеца без икаквих додатних трошкова, на што је сагласност дала и Свјетска банка.

Током 2016. године у склопу ICIS пројекта организована су 3 поступка набавки специфичне опреме за инспекцијски надзор. Ово је из разлога што се након првог објављивања тендера нису јавили понуђачи за одређене лотове, тако да је у каснијим поступцима набавки у консултацијама са Свјетском банком извршено другачије груписање опреме и дорада тендерске документације за тада преосталу, ненабављену опрему. Након тога успјешно су завршени сви поступци набавки опреме за више инспекција: инспекцију за храну, пољопривредну, шумарску, ветеринарску, водну, техничку, еколошку и инспекцију рада. Ријеч је о разноврсној опреми: опреми за узимање узорака, лабораторијској опреми, мјерним уређајима, рачунарској опреми, заштитној опреми за инспекторе и др.

Најкомплекснија набавка у пројекту током 2016. године се односила на Информациони систем за интероперабилност – IIS. Према ранијем договору формално је поступак набавки за IIS водио Федерални Инспекторат. На основу раније припремљене и усаглашене тендерске документације крајем 2015. године објављен је јавни међународни тендер за достављање понуда за реализацију IIS-а. Сваки корак и активност су рађени на основу одобрења Свјетске банке. Треба нагласити да је у складу са правилима набавки Свјетске банке за овај поступак остављен максимално дуг временски период за достављање понуда, евалуација је дуго трајала с обзиром на комплексност материје и чланове комисије из већег броја институција у БиХ, жалбени период је дуго трајао с обзиром да су Јединице за имплементацију пројекта морале одговорити на велики број упита од стране већине заинтересованих понуђача и напослијетку протекло је извјесно вријеме за усаглашавање документа уговора и организовање потписивања уговора. Посао на реализацији IIS-а је добио конзорцијум фирми: „Ланакo“ из Бањалуке, „Пинг“ из Сарајева и „Инфософт“ из Тиране, Албанија. Уговор је потписан у октобру 2016. године, а према уговору предвиђено вријеме за реализацију овог информационог система је годину дана. Треба нагласити велики значај реализације IIS-а који ће омогућити повезивање и међусобну размјену података између већег броја институција из оба ентитета, Брчко дистрикта БиХ и нивоа заједничких институција. Уговором је предвиђено које су то институције, а у Републици Српској је поред Инспектората ријеч о: Пореској управи, АПИФ-у и Фонду ПИО, дакле свим институцијама које су са аспекта Инспектората значајне за повезивање и аутоматску размјену података. Треба нагласити да је IIS замишљен тако да се у будућности постепено укључују и друге институције из читаве БиХ, а IIS би требао бити „кичма“ за размјену података у БиХ у свим сферама пословања институција јавне управе. Након потписивања уговора у Сарајеву је почетком децембра организован састанак свих институција и учесника везаних за IIS, како би се свима презентовале будуће активности и договорило о кључним стварима. Такође је формиран Пројектни тим за праћење реализације IIS, кога чине ИТ стручњаци – представници контакт тачака на свим нивоима власти. Одлуком Владе Републике Српске контакт тачка за IIS је Генерални секретаријат Владе – Сектор за информационе технологије.

Крајем 2016. године Одсјек за пројекте и институционалну сарадњу је аплицирао према Јединици у саставу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за добијање средстава из Пројекта „Опоравка од поплава“ који се такође финансира средствима из међународних извора, а средства би била намијењена за обнављање пословног простора у ПО Добој које је уништено за вријеме мајских поплава у 2014. години, с обзиром да од тада приземље ПО Добој није у функцији, јер нису обезбјеђена финансијска средства потребна за поменуто. Овим захтјевом су тражена возила и рачунарска опрема, али је добијен одговор да у обзир долазе само грађевински радови. Инспекторат тренутно чека одговор Управног одбора поменутог пројекта о добијању средстава. Такође треба споменути чињеницу да је у припреми нови пројекат Свјетске банке, који би са реализацијом могао почети у 2017. години. Одсјек за пројекте и институционалну сарадњу је укључен у интензивну комуникацију са Свјетском банком како би се Инспекторат укључио у овај пројекат. Кандидоване потребе Инспектората према овом пројекту су реконструкција и надоградња Инспекцијског информационог система, набавка рачунарске опреме за инспекторе (преносни рачунари и штампачи) и возила. Још увијек није познато у каквој форми ће бити нови пројекат и када ће се тачно кренути са његовом реализацијом, али ће Инспекторат свакако пратити и бити укључен у сва дешавања у вези тога.

Представник Инспектората је учествовао на конференцији под називом: „Јачање поштовања животне средине: Изазови и рјешења“, која је одржана од 12-13.05.2016. године у Холандији. Конференција је организована од стране четири међународне организације (мреже) и то: Мреже за имплементацију и спровођење закона ЕУ у области животне средине (IMPEL), Европске мреже тужилаца за животну средину (ENPE), ЕУ форума судија за животну средину (EUFJE) и Мреже полицајаца који се баве борбом против криминала у области животне средине (EnviCrimeNet).

Главни републички инспектор за храну је у склопу програма „Better Training for Safer Food (BTSF)“ присуствовао тренингу на тему „Контроле контаминаната у храни и храни за животиње“, који је одржан у Бугарској од 13-16.09.2016. године.

У оквиру пројекта „Генетски немодифицирана квалитетна соја из Дунавске регије“ у организацији Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit (GIZ), у периоду од 22-26.05.2016. године у Аустрији је одржано студијско путовање у којем је учествовао **главни републички инспектор за храну**.

Представник Инспектора, **из Сектора пољопривредне инспекције**, се одазвао на позив достављен од стране Министарства за економске односе и регионалну за присуство на семинару у Народној Републици Кини од 01-28.11.2016. године, који се односио на увоз и извоз пољопривредних производа и карантинске техничаре свих земаља „Морски пут свиле 21 вијека“.

У оквиру Twinning пројекта IPA 2012 ЕУ-ФИТО-БиХ организована је студијска посјета у Италију, у периоду од 09-14.05.2016. године, у којој су учествовали инспектори из **Сектора пољопривредне инспекције**.

У склопу пројекта „Институционална подршка сертификацији и контроли садног материјала“ организована је студијска посјета у Републику Чешку у периоду од 18-22.07.2016. године, те су у истој учествовали инспектори из **Сектора пољопривредне инспекције**.

Представник из **Сектора пољопривредне инспекције** је у склопу програма „Better Training for Safer Food (BTSF)“ присуствовао на семинару који се односио на увозне процедуре, а одржао се у Белгији од 17-19.06.2016. године.

У другој половини маја 2016. године Агенције за обиљежавање животиња уз подршку FARMA II пројекта, на више локација у Републици Српској провела је обуку за **ветеринарске инспекторе** и ветеринаре тему приступа и кориштење извјештаја из базе података обиљежених животиња. Значајне су и активности у склопу АВР/АВ пројекта, који је започео у августу мјесецу, а односи се на: "Техничка помоћ у области управљања нуспроизводима животињског поријекла и животињским отпадом БиХ", гдје су у оквиру радних група укључени и ветеринарски инспектори. У оквиру овог пројекта одржан је и округли сто: "Нуспроизводи животињског поријекла и животињски отпад у БиХ", гдје су се сумирали прикупљени подаци везано за настајање и збрињавање нуспроизвода у нашој заједници.

Републички еколошки инспектори су у оквиру TAIEХ пројекта присуствовали на радионици „Усклађеност прописа о прекограничном транспорту отпада“, која се одржала у Белгији од 08-10.03.2016. године. Инспектори су у склопу TAIEХ пројекта присуствовали и радионици која се одржала у Турској од 25-26.05.2016. године, а чија је тема такође била „Усклађеност прописа о прекограничном транспорту отпада“. Републички еколошки инспектори су присуствовали и на радионици тренинг тренера, која се одржала у Македонији од 21 -23.09.2017. године.

2.4. Закон о инспекцијама у Републици Српској

Законом о измјенама и допунама Закона о инспекцијама у Републици Српској дато је овлаштење свим инспекторима Инспектората Републике Српске, без обзира на сектор којем припадају, да у оквиру своје редовне надлежности врше и провјеру примјене прописа о регистрацији обвезника доприноса у Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса у складу са законом којим се уређује порески поступак.

До сада је контролу пријаве радника у Јединствени систем регистрације вршила само инспекција рада, а измјенама је предвиђено да сви инспектори (просвјетни, здравствени, саобраћајни, тржишни, пољопривредни, шумарски...) могу у области у којој врше надзор контролисати пријаву радника.

Такође, у циљу борбе против нерегистрованог и нелегалног рада привредних субјеката, измјенама закона свим инспекторима је дато овлаштење да могу контролисати законске

одредбе којима се уређују општи услови обављања дјелатности (регистрација, одобрење за рад, рјешења, сагласности...) у складу са посебним прописима, а у зависности од тога о којој дјелатности је ријеч.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да субјекат надзора не посједује рјешење о упису у судски регистар, односно да не посједује рјешење о регистрацији предузетника, рјешењем ће изрећи мјеру забране обављања дјелатности до отклањања неправилности. Инспектор ће по потреби, одузети робу, опрему, уређаје, средства за рад, превозна и друга средства или њихове дијелове ради онемогућавања даљег обављања дјелатности. Такође, инспектор обавјештава Пореску управу о предузетим мјерама и доставља записник о извршеном инспекцијском прегледу ради утврђивања пореске основице и наплате пореске обавезе.

Ова овлаштења добили су и инспектори Пореске управе Републике Српске и инспектори Републичке управе за игре на срећу, а законом је предвиђено заједничко вршење контрола ове три институције, те формирање Координационог тијела за инспекцијски надзор које руководи заједничким контролама, а који именује Влада Републике Српске.

Против одлука инспектора донесених у контролама у складу са новим овлаштењима, у складу са измјенама закона привредни субјекти могу изјавити жалбу Одбору за рјешавање жалби, који ће такође именовати Влада Републике Српске.

Влада Републике Српске је на 81. сједници донијела Рјешење о именовању чланова Координационог тијела за инспекцијски надзор и Рјешење о именовању чланова Одбора за рјешавање жалби у поступцима инспекцијског надзора, а која су објављена у Службеном гласнику Републике Српске број 62/16_од 27.07.2016. године, чиме су испуњени услови за примјену измјена и допуна закона.

Инспекторат Републике Српске је у међувремену извршио обуку свих инспектора, извршено је прилагођавање Инспекцијског информационог система и инспекцијских листа провјера за примјену нових овлаштења, након чега су инспектори Инспектората Републике Српске, изузев инспекције рада чија је то примарна надлежност, почели са контролама пријаве радника у Јединствени систем регистрације, контроле и наплате доприноса.

2.5. Финансирање Инспектората РС

Табела 4 Упоредни показатељи извршења буџета за 2015. и 2016. годину

Опис	Извршење 2015.	Извршење 2016.	Процент
			(2016/2015*100)
Просјечан број запослених	351	364	104
Расходи за лична примања	10.309.745	10.583.054	103
Расходи по основу коришћења робе и услуга	1.448.102	1.224.166	85
Издаци за нефинансијску имовину	82.037	103.999	127
Укупни расходи	11.839.884	11.911.218	101

Просјечан број запослених у 2016. години већи је за 4% у односу на 2015. годину. До повећања реализације буџета у 2016. години у односу на 2015. годину од 1%, дошло је због већег броја запослених и већих издатака за нефинансијску имовину. Раст издатака за нефинансијску имовину је у првом реду резултат потребе занављања мобилне рачунарске опреме коју свакодневно инспектори користе на терену, а главнина опреме коју користе је набављена 2009. године из Пројекта пољопривреде и руралног развоја (ARDP). Смањење расхода за робу и услуге од 15% треба посматрати у контексту пренијетих обавеза из 2014. године, а које су теретиле буџет 2015. године. Када се реализација буџета за 2015. годину посматра без 105.951 КМ пренијетих обавеза из 2014. године, смањење потрошње на расходима за робу и услуге износи 9%. **Повећање издатака за нефинансијску имовину и**

смањење расхода за робу и услуге, чак и у условима повећања броја запослених, представља позитиван тренд кретања буџетске потрошње.

Табела 5 Преглед реализације буџета у 2016. години у односу на одобрени буџет

Конто	Опис	Буџет за 2016. годину	Реализација буџета 2016. године	Индекс
1	2	3	4	5=4/3*100
4110	Расходи за лична примања	10.214.900	10.583.054	104
4111	Расходи за бруто плате	10.061.000	10.329.769	103
4112	Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених	153.900	253.284	165
4120	Расходи по основу коришћења робе и услуга	1.158.200	1.224.166	106
4121	Расходи по основу закупа	163.900	175.999	107
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	400.000.00	419.726	105
4123	Расходи за режијски материјал	85.000	60.047	71
4125	Расходи за текуће одржавање	150.000	131.725	88
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	210.000	210.504	100
4127	Расходи за стручне услуге	80.000	121.984	152
4129	Остали непоменути расходи	69.300	104.181	150
5100	Издаци за нефинансијску имовину	195.000	103.998	53
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	150.000	89.110	59
5117	Издаци за нематеријалну произведену имовину	0	889	
5161	Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и слично	45.000	13.999	31
УКУПНО		11.568.100	11.911.218	103

Извршење буџета 2016. године је веће за 3% у односу на одобрени буџет или номинално изражено 343.118 КМ.

На Расходима за бруто плате утрошено је 3% више средстава од одобреног буџета због раста броја запослених по стопи од 4% у односу на прошлу годину. Недостајућа средства у износу 268.770 КМ обезбијеђена су реалокацијом између буџетских корисника. На Расходима за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених, реализација је већа за 65%. Разлог одступања је изразито мали одобрени износ у буџету за 2016. годину (одобрени износ по буџету за 2016. годину је 153.900 КМ, реализовано у 2016. години 253.284 КМ, док је реализација у 2015. години износила 313.576 КМ), као и већи број запослених. Недостајућа средства у износу 100.000 КМ су обезбијеђена реалокацијом средстава између буџетских корисника. **Како додатна средства од 100.000 КМ нису била довољна за све накнаде запослених, остале су неизмирене обавезе према запосленима за накнаде по основу расхода за јубиларне награде у износу 73.735 КМ.** На Расходима по основу коришћења робе и услуга утрошено је 6% више средстава од одобреног буџета, а недостајућа средства су обезбијеђена реструктурирањем у оквиру буџета Инспектората по Рјешењу Владе Републике Српске о реалокацији средстава, са Издатака за нефинансијску имовину на поменуте расходе, у износу 66.000 КМ.

Табела 6 Реализација за 2016. годину у оквиру фонда 03- Рачун посебних намјена (припада трезорском скупу рачуна)

Конто	Опис	Реализовано 2016. године
Остварени прилив од поврата пореза на додату вриједност (ПДВ)		
8171	Примици по основу пореза на додату вриједност	109.190
Реализовани расходи и издаци		
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	2.106
4123	Расходи за режијски материјал	9.066
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	2.432
4129	Остали непоменути расходи	54.685
5112	Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацији зграда и објеката	3.160
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	27.083
Укупни расходи и издаци		98.532

У складу са чланом 3., став (2) Закона о извршењу Буџета Републике Српске за 2016. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 110/15), приходе у оквиру фонда 03 – Фонд грантова, буџетски корисници могу користити у 100% износу. Остварени прилив од поврата ПДВ-а, у износу 109.190 КМ реализован је уплатом на трансакцијски рачун Министарства финансија Републике Српске - за Републичку управу за инспекцијске послове - Рачун посебних намјена - Пројекат унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205, код Pavlović International Bank a.d., број 554-004-00000377-64. Поврат ПДВ-а је остварен из пословних трансакција у Пројекту. Укупна потрошња средстава од поврата ПДВ-а износи 98.532 КМ, структуре као у горњој табели.

Табела 7 Реализација гранта из иностранства у оквиру Пројекта унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205

Конто	Опис	Износ
УКУПНИ ПРИХОДИ (ОСИМ ПРИХОДА ОБРАЧУНСКОГ КАРАКТЕРА)		431.307
73111	Текући грантови из иностранства	431.307
УКУПНИ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ (ОСИМ РАСХОДА ОБРАЧУНСКОГ КАРАКТЕРА)		657.088
41231	Расходи за канцеларијски материјал	205
41239	Расходи за остали режијски материјал	32.438
41271	Расходи за услуге финансијског посредовања	267
41273	Расходи за услуге информисања и медија	971
41274	Расходи за ревизијске и рачуноводствене услуге	2.033
41279	Расходи за остале стручне услуге (консултантске услуге)	124.559
41293	Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа	15.552
41381	Расходи по основу ефективних негативних курсних разлика	13.712
51132	Издаци за набавку канцеларијске опреме, алата и инвентара	31.386
51134	Издаци за набавку грејне, расхладне и заштитне опреме	6.953
51137	Издаци за набавку специјалне опреме	97.131
51138	Издаци за набавку производно-услугне опреме, алата и инвентара	6.007
51139	Издаци за набавку осталих постројења и опреме	26.300
51171	Издаци за нематеријалну произведену имовину	163.054
51614	Издаци за залихе ситног инвентара, ауто-гума, одеће, обуће и сл.	30.550
51711	Издаци по основу пореза на додату вриједност	105.970

Републичка управа за инспекцијске послове, као један од носилаца реализације пројекта „Унапређење инвестиционог окружења и институционално јачање“ (ICIS) у Републици Српској је корисник девизног рачуна чије **стање на дан 31.12.2016. године износи 83.682,39 USD (прерачунато према курсу на дан 31.12.2016. године 155.268,49 KM).**

Иако је за пословање Инспектората у 2016. години утрошено 343.118 KM више средстава од одобреног буџета за 2016. годину, недостајућа средства су обезбијеђена путем коначне реалокације између буџетских корисника, док за **обавезе према запосленима по основу јубиларних награда нису постојала расположива средства у буџету 2016. године у износу 73.735 KM. Осим проблема утврђивања права запослених по основу личних примања за која не постоји могућност исплате, јер нема средстава у одобреном буџету, проблем су и укалкулисане обавезе према запосленима и добављачима, а које дуги период не могу бити исплаћене, јер Министарство финансија, у чијој надлежности је плаћање за све републичке буџетске кориснике, нема довољно средстава на трезорским рачунима да се обавезе на вријеме сервисирају.** Због наведеног проблема стварају се додатни расходи у виду све већег издвајања за затезну камату и трошкове судских поступака. Други проблем који постаје све израженији је проблем обезбјеђења континуитета испорука неопходних роба и услуга (константно се јавља проблем испоруке горива, услуге испоруке електричне енергије и друго).

Како се убудуће не би јављали проблеми стварања обавеза за која не постоје расположива средства, потребно је усагласити законодавни оквир који регулише питање структуре и износа личних примања запослених са реалним могућностима финансирања, а што би требало уградити као задатак у планска документа.

2.6. Унутрашња контрола

Унутрашња контрола је скуп поступака успостављених за провјеру законитости, правилности, професионалности и етичности рада републичких инспектора али и других државних службеника и намјештеника.

Основни циљеви рада унутрашње контроле су подизање квалитета рада запослених и поштовање законских, подзаконских и интерних прописа, унапређење интерних поступака и правила, елиминисање незаконитог, неправилног и непрофесионалног рада запослених, адекватно реаговање на представке на рад запослених, стицање повјерења грађана и правних лица у рад Инспектората, заштита запослених од неоснованих притужби и представки, осигуравање правилног и једнообразног вођења прописаних евиденција, те поштовање правила вођења управног поступка (поступка инспекцијског надзора) и прописаних рокова за поступање.

Унутрашњу контролу у Инспекторату проводи Одјељење за унутрашњу контролу, које је организовано као унутрашња организациона јединица и која за свој рад одговара директору Инспектората. Послове унутрашње контроле тренутно врши један извршилац, а систематизовано је укупно три укључујући и руководиоца Одјељења за унутрашњу контролу.

Поред послова унутрашње контроле, у Одјељењу за унутрашњу контролу обављају се и послови који се односе на провођење претходног поступка (дисциплинска одговорност), те послови који се односе на друге облике одговорности инспектора за свој рад гдје Инспекторат поступа у сарадњи са другим органима (тужилаштва, МУП и сл.).

Активности унутрашње контроле

Унутрашње контроле су током 2016. године вршене на основу Плана контрола за 2016. годину, број: 24.014/091-16-1/15 од 30.12.2015. године, који је био разрађен кроз једномјесечне оперативне планове. Према Плану контрола за 2016. годину биле су предвиђене 44 унутрашње контроле рада инспектора. Контроле су вршене по Одјељењима Инспектората, како непосредно, у директном контакту са инспекторима, тако и посредно

увидом у њихове списе путем ИМС-а. За сваку извршену унутрашњу контролу је достављен извјештај директору Инспектората и надлежном руководиоцу – главном инспектору на увид и анализу, односно даље поступање. У 2016. години у Одјељењу за унутрашњу контролу је отворено укупно 34 предмета, од чега се највећи број односио на унутрашњу контролу. Посебан акценат код планирања и спровођења унутрашњих контрола у 2016. години је стављен на нове инспекторе гдје су контроле биле инструктивно – савјетодавног карактера.

У унутрашњим контролама нису утврђене значајније и озбиљније неправилности у раду инспектора, али налази из појединих извјештаја о извршеној унутрашњој контроли указују на потребу организовања додатних едукација за инспекторе и потребу израде интерних правила којим би се уједначавале праксе и поступања инспектора у инспекцијским контролама.

Одјељење за унутрашњу контролу је током 2016. године имало добру комуникацију са руководиоцима - главним инспекторима, а главни инспектори су у цјелини уважавали констатације унутрашње контроле кроз достављене извјештаје, те су у појединим случајевима уз подршку Одјељења за унутрашњу контролу активно предузимали даље мјере ради побољшавања рада инспектора који су били субјект унутрашње контроле.

2.7. Интерна ревизија

Интерна ревизија је независно, објективно давање мишљења и савјетодавна активност која има за циљ да унаприједи пословање и помогне Инспекторату да оствари своје циљеве обезбеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

Јединица за интерну ревизију је нормативно успостављена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Републичкој управи за инспекцијске послове Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 24/12 и 55/14).

У Јединици за интерну ревизију систематизована су два радна мјеста и то руководиоца Јединице и интерни ревизор. Попуњено је само радно мјесто руководиоца Јединице за интерну ревизију.

Подаци о активностима интерне ревизије

Интерни ревизор, активност интерне ревизије обавља у складу са методологијом садржаном у Приручнику за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске и Кодексом професионалне етике за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске.

Јединица за интерну ревизију, на основу процјене ризика, сачинила је стратешки план интерне ревизије а на основу њега годишњи план. Наведене планове одобрио је директор Инспектората у складу са тачком 4.1. Приручника за интерне ревизоре у јавном сектору Републике Српске и чланом 16. став 1. тачка в) Закона о интерној ревизији у јавном сектору Републике Српске.

Према усвојеном годишњем плану, планиране су двије ревизије, и то ревизија инспекцијског надзора у сектору просвјетне инспекције и Ревизија инспекцијског надзора у спољнотрговинском промету. Због болести интерног ревизора није извршена ревизија процеса инспекцијског надзора у спољнотрговинском промету.

По окончању извршене ревизије, ревизорски извјештај одмах је достављен директору Републичке управе за инспекцијске послове. У складу са чланом 19. Закона о интерној ревизији у јавном сектору Републике Српске и тачком 5.2.7. Приручника сачињен је План активности по препорукама интерне ревизије.

Руководилац јединице за интерну ревизију прати примјену препорука датих у ревизорским извјештајима у складу са чланом 19. Закона и тачком 5.2.7. Приручника.

У текућем извјештајном периоду дато је укупно 5 препорука које нису проведене. За три непроведене препоруке нису још доспјели рокови за провођење препорука. У претходном извјештајном периоду дато је 11 препорука од којих су 3 проведене, а осталих 8 нису проведене.

Како у извјештајном периоду нису била законски регулисана питања везана за успостављање, развој и спровођење система интерних финансијских контрола у јавном сектору, рад интерне ревизије био је знатно отежан. Закон о систему интерних финансијских контрола ступио је на снагу крајем године, а подзаконски акти требају бити донијети у року од 6 мјесеци од ступања на снагу Закона.

Окружење у којем ради интерна ревизија карактеришу недовољне интерне контроле, непостојање генерално прихваћеног референтног оквира за интерну контролу, непостојање глобалног система управљања ризицима, недовољно разумијевање интерне ревизије од стране управљачке структуре Инспектората а што је, између осталог, и посљедица непостојања горе поменуте регулативе.

Овом проблему може се додати и проблем обучености и компетентности интерних ревизора, као и осјетни недостатак стручне литературе из области интерне ревизије, те кадровска непопуњеност Јединице за интерну ревизију. Потребно је обезбиједити континуирану едукацију интерних ревизора ради праћења промјена у ревизорској професији и одржавања лиценце, неопходне за обављање послова интерног ревизора, те извршити попуњавање Јединице за интерну ревизију предвиђеним кадровима.

3. ИЗВРШЕЊЕ ПЛАНА И ЕФЕКТИ РАДА ИНСПЕКЦИЈА

3.1. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ХРАНУ

Инспекција за храну организована је на два нивоа: у оквиру Инспектората и у саставу јединица локалне самоуправе. У републичкој инспекцији тренутно раде 24 инспектора, од тога 15 инспектора ради на царинским испоставама, док је 8 у унутрашњој контроли и једна инспекторка на трудничком боловању. Поред тога, у јединицама локалне самоуправе ради 50 општинских/градских инспектора за храну и инспектора који имају овлаштења инспектора за храну.

Инспектор у Одјељењу Приједор ради седам дана на царинској испостави Нови Град, а других седам у унутрашњој контроли.

У наведеном периоду инспектори су радили редовне контроле и контроле по представкама.

Инспектори су дио времена провели учествујући на различитим обукама и састанцима, присуствујући судским расправама, примајући странке и др.

Спољнотрговински надзор

У спољнотрговинском надзору извршено је 64.202 контроле хране. Укупно је узето 3.414 узорка хране на лабораторијску провјеру здравствене исправности (5,3 % увезених пошиљки), од чега 109 пошиљки није било у складу с прописима.

Инспекцијским прегледом на мјесту царинења, без узорковања је утврђена неисправност код 15 пошиљки (арома боровнице, брашно, пиво и кафа) због протеклог рока употребе, непосједовања рока употребе на декларацији и непотпуног декларисања, док је у 94 случаја неисправност доказана путем лабораторијских анализа.

У посматраном извјештајном периоду забрањен је промет и наложено уништавање или поврат добављачу за укупно 28 неисправних пошиљки хране од чега је 5 пошиљки враћено добављачу, а 23 уништене.

У 75 случајева утврђене неправилности су се односиле на непотпуне декларације, гдје су увозници по налогу инспектора извршили додатно декларисање и усклађивање садржаја декларација са прописима Републике Српске и Босне и Херцеговине, након чега су исте пуштене у промет. У 6 случајева пошиљке хране намијењене за даљу прераду, које су враћене пошиљаоцу, а који се налазе на територији Републике Српске, након додатног лабораторијског испитивања дозвољена је њихова пренамјена и стављање у промет.

Разлози неисправности су микробиолошка неисправност, хемијска неисправност, садржај суве материје, непотпуно или неадекватно декларисање.

Неправилности су утврђене код сљедећих врста хране:

- месних прерађевина поријеклом из Србије, Македоније и Црне Горе;
- млијечних прерађевина поријеклом из Србије;
- пшеничног брашна поријеклом из Србије;
- кондиторских производа поријеклом из Аустрије, Албаније, Хрватске, Мађарске, Италије, Пољске, Шведске, Турске, Србије и Македоније;
- освјежавајућих пића поријеклом из Македоније, Турске, Пољске, Црне Горе и Србије;
- воћних сокова из Србије;
- адитиви из Аустрије и Белгије;
- кухињске соли поријеклом из Србије;
- додатака прехране поријеклом из Србије, Хрватске, Холандије, Италије, Бугарске, Македоније, Пољске, Турске, Кине и Египта;
- алкохолних пића поријеком из Црне Горе и Србије;
- тјестенина поријеклом из Србије;
- пиво поријеклом из Црне Горе, Чешке, Словеније и Хрватске;
- посластичарски производи из Италије.

Извршено је 13.290 контрола хране за животиње, од чега је на лабораторијску провјеру здравствене исправности и квалитета узето 284 узорака хране за животиње. У једном случају је, путем лабораторијске анализе, доказано да пошиљка сточне хране није безбједна, док је у три случаја утврђено да је храна неодговарајућег квалитета.

Дакле, у посматраном извјештајном периоду на основу резултата анализа забрањен је промет и наложено уништавање или поврат добављачу за четири неисправне пошиљке хране за животиње.

Разлози неисправности су већи садржај афлатоксина Б1 од дозвољеног, код једне пошиљке поријеклом из Србије а код три пошиљке повећан садржај целулозе и пепела.

По основу контрола увоза у буџет Републике Српске уплаћена је накнада у износу од 4.256.634 КМ.

Унутрашњи надзор

У унутрашњем надзору извршено је укупно 839 контрола, од којих је 368 било неуредно, што чини 44 % од укупног броја контрола. Разлог овако високог процента неуредних контрола лежи у чињеници да се у области хране објављује велики број прописа које субјекти из различитих разлога нису испоштовали, као и чињеница да субјекти у општинама без локалног инспектора занемарују прописане обавезе.

Од укупног броја предузетих управних мјера око 93% се односе на отклањање различитих недостатака, а око 7% на забране промета, уништавање хране и забрану обављања дјелатности. У промету је затечено и уништено око 250 килограма хране која је неприкладна за људску употребу. Најчешћи разлози забране промета и уништавања хране су стављање у промет хране којој је истекао декларисани рок употребе или ненавођење рока употребе,

непостојање декларације на једном од језика у службеној употреби (декларација на страном језику) и промјена сензорних својстава хране. У тим случајевима инспектори су забрањивали промет хране и налагали њено уништавање. Такође је констатовано нередовно испитивање сировина и готових производа, те нередовно обављање санитарних прегледа лица која рукују са храном и лоши хигијенско-санитарни услови у објектима који се баве производњом и прометом хране.

Издато је 185 прекршајних налога на износ од 218.900 КМ, поднесена су 3 захтјева за покретање прекршајног поступка и једна кривична пријава. Анализирајући прекршајне мјере, види се да је око 36% прекршајних налога издато лицима која се баве прометом хране, 38% лицима која се баве обрадом и прометом хране, 23% налога лицима која се баве производњом хране и 3% лицима која се баве снабдијевањем становништва водом за пиће. Разлози за издавање прекршајних налога су стављање у промет хране која није безбједна тј. није прикладна за људску употребу, лоши хигијенски услови у објектима гдје се врши производња и промет хране, те чињеница да лица која су у контакту са храном нису била под прописаним санитарним надзором.

Републичка инспекција за храну је приликом контрола увозника хране провјеравала да ли се пошиљке хране из увоза од којих је узет узорак на лабораторијско испитивање стављају у промет прије добијања рјешења инспектора којим се одобрава стављање у промет истих на основу резултата испитивања. У четири случаја утврђено је да су увозници ставили у промет храну прије добијања рјешења надлежног инспектора.

Републичка инспекција за храну вршила је узимање узорака хране у оквиру расположивог буџета Инспектората. Том приликом је узето и 19 узорака меда на лабораторијску провјеру садржаја НМФ и активности дијастазе, од чега 9 узорака није било у складу са Правилником о квалитету пчелињих производа („Службени гласник Републике Српске“ број: 14/16). Такође је узето 9 узорака мљевене кафе на лабораторијску провјеру присуства на сурогате, од тога један узорак је био позитиван на присуство сурогата. Испитивање је вршено у складу са Правилником о кафи, производима од кафе, сурогатима и производима од сурогата („Службени гласник БиХ“ број: 72/11).

Републичка инспекција за храну и инспекција за храну у саставу јединица локалне самоуправе вршила је узимање узорака хране (воћа, поврћа, дјечије хране и брашна) у оквиру мониторинга који је организовала и финансирала Агенција за безбједност хране БиХ. Том приликом узето је 28 узорка воћа, 26 узорка поврћа, 5 узорака дјечије хране и 5 узорака брашна ради утврђивања присуства пестицида.

План рада републичке инспекције за храну у 2016. години остварен је са 79%.

План није испуњен из разлога што је једна инспекторица на трудничком боловању, а три инспектора су била по неколико мјесеци на боловању.

Табела 8 Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, републичка инспекција за храну

Врста објекта	Број контрола	Неуредне контроле	Процент неуредних	Забрана обављања дјелатности	Забрана промета хране	Забрана рада лицима	Отклањање недостатака	Прекршајни налог	Прекршајна пријава
Укупно	839	396	44	1	25	0	342	185	3
За производњу хране	149	72		0	1	0	65	42	1
У којима се врши промет хране	270	117		1	21	0	87	66	0
У којима се врши промет и обрада хране	376	195		0	3	0	184	71	0
Узорковање хране на лабораторијску провјеру	17	5		0	0	0	0	0	0

Врста објекта	Број контрола	Неуредне контроле	Процент неуредних	Забрана обављања дјелатности	Забрана промета хране	Забрана рада лицима	Отклањање недостатака	Прекршајни налог	Прекршајна пријава
Повлачење хране са тржишта	4	0		0	0	0	0	0	0
Који се баве снабдијевањем воде за пиће	16	7		0	0	0	6	6	0
Увозници хране	7	0		0	0	0	0	0	0

Рад инспекције за храну у саставу органа локалне управе

Инспекција за храну на општинском/градском нивоу у области производње и промета хране обавила је **9.715** контрола, од којих је **3.573** односно 37% било неуредно. Предузето је укупно 4.000 управних мјера, од чега је 1.407 различитих забрана и **2.593** мјера отклањања недостатака. Највећи број отклањања неправилности односио се на обављање санитарних прегледа запослених, додатну едукацију о хигијени хране, испитивање хране путем овлашћених лабораторија и отклањање санитарно-хигијенских недостатака.

Издато је **266** прекршајних налога на износ од 190.300 КМ, те поднесено 10 захтјева за покретање прекршајног поступка.

У објектима у којима се врши производња хране извршено је 938 контрола, од чега је 473 било неуредно, и предузето је 500 управних мјера. Због учињених прекршаја издато је 25 прекршајних налога.

Из анализе извјештаја уочено је да се највећи број контрола односио на објекте у којима се врши промет и обрада хране, укупно 4.782 контроле, од чега су 952 контроле биле неуредне; предузето је укупно 1.863 управне мјере, а у 15 случајева изречена је забрана промета хране и наложено њено уништавање. Због учињених прекршаја издато је 129 прекршајних налога.

Инспекција за храну у саставу јединица локалне самоуправе извршила је узорковање хране са тржишта из властитих средстава предвиђено буџетом локалних заједница и том приликом је узето 212 узорака хране од чега је 7 било неисправних у погледу микробиолошких показатеља. Такође је узето 39 узорака воде из водоводних система који служе за јавно снабдијевање становништва водом за пиће.

Укупна количина хране коју је општинска/градска инспекција за храну на основу органолептичког прегледа ставила ван промета и наложила њено уништавање је 200 килограма.

Наступањем топлијег периода, као и сваке године, интензивирани су контроле објеката у којима постоји висок ризик од тровања храном већег броја људи, као што су објекти брзе хране, експрес ресторани, ресторани у студентским и ђачким домовима, посластичарнице, роштиљнице и сл.

Инспектори су доста времена провели утврђујући присуство неисправне хране на основу обавјештења која су пристизала са европског RASFF-а. У једном случају републичка инспекција за храну повукла је из промета и наредила уништавање 208 kg туцане зачинске паприке произвођача Шафрам из Хрватске, због утврђеног присуства микотоксина Афлатоксина Б1 у недозвољеним концентрацијама.

У десетак случајева инспекција је успјешно обавила превентивни надзор у објектима у којима су боравиле и конзумирале храну посебно угледне личности из других земаља.

Табела 9 Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, градска/општинска инспекција за храну

Врста објекта	Број контрола	Неуредане контроле	Процент неуредних	Забрана рада објеката	Забрана промета хране	Забрана рада лицима	Отклањање недостатака	Прекршајни налог	Прекршајна пријава
Укупно	9715	3573		4	209	1194	2593	266	6
За производњу хране	938	473		0	25	275	200	47	1
У којима се врши промет хране	3343	1145		0	168	409	728	90	2
У којима се врши промет и обрада хране	4782	1863		4	15	507	1629	129	3
Објекти за снабдијевање водом	497	92		0	1	3	36	0	0
Остало	155	0		0	0	0	0	0	0

Закључне напомене

Инспектори у свом раду често имају недоумице када су у питању материјални прописи који се односе на храну. Одређени број прописа постоји на нивоу Републике Српске и на нивоу БиХ. Нејасно је који пропис у том случају инспекција треба примјењивати, чак ни када на исти начин регулишу материју, а поготово ако су у колизији.

На нивоу Републике Српске постоји само осам подзаконских аката на основу Закона о храни, а то су Правилник о општем декларисању хране, Правилник о условима хигијене у појединим објектима, Правилник о Централном регистру и Правилник о условима за испитне лабораторије, Правилник о микробиолошким критеријумима за храну, Правилник о употреби прехранбених адитива у храни осим боја и заслађивача, Правилник о уситњеном месу, полупроизводима и производима од меса и Правилник о квалитету пчелињих производа.

Постоји проблем аналитичких могућности домаћих лабораторија због чега узорке за одређена испитивања треба транспортовати у другу државу, што јако успорава инспекцијски поступак и поскупљује испитивање. Приликом контроле увоза хране, инспекција се још увијек мора позивати на закон из бивше државе јер Закон о храни Републике Српске не спомиње увоз, а БиХ закон само каже да увозник мора граничном инспектору поднијети захтјев за преглед пошиљке. Закон не каже да је услов за царињење одобрење инспектора, не каже да пошиљку мора пратити документација о исправности, да је промет хране од које су узети узорци забрањен до добијања резултата анализе итд., што представља процедуралне сметње за рад инспектора.

Закони из области хране немају разрађено поглавље о инспекцијском надзору и нису наведене мјере које инспектор може предузети.

Недостају водичи и смјернице о службеним контролама, хигијенском пакету, доброј произвођачкој и другим праксама, о сљедивости, обавјештавању и повлачењу неисправне хране са тржишта, о поступању у кризним ситуацијама, те вишегодишњи план контрола. Недостатак финансијских средстава за спровођење мониторинга, односно подмирење трошкова испитивања хране је велики проблем у раду и републичке и локалне инспекције.

С обзиром на напријед наведено, неопходно је:

- давати смјернице инспекцијским органима на основу процјене и анализе ризика везаних за храну,
- припремити вишегодишњи план службених контрола хране,
- у буџету Републике и локалних заједница планирати много већа финансијска средства за подмирење трошкова мониторинга хране него до сада,
- сачинити План управљања у кризним ситуацијама повезаним са храном,
- успоставити инфраструктуру за брзу размјену података о неисправној храни,

- са Инспекторатом ФБиХ и БД склопити споразуме о међусобном обавјештавању и предузимању мјера код субјеката на својој територији,
- припремити потребне водиче и смјернице за субјекте који послују са храном и за инспекцију,
- обављати континуирану едукацију субјеката који послују са храном и инспекцијских органа.

Дијаграм 1 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за храну

3.2. ТРЖИШНА ИНСПЕКЦИЈА

У 2016. години у тржишној инспекцији од 49 инспектора у спољнотрговинском надзору на три радна мјеста су ангажовани тржишни инспектори (из Одјељења Бања Лука, на ЦИ Градишка; и заједно са инспекторима за храну из Одјељења Приједор, на ЦИ Нови Град и Приједор; Добој на ЦИ Добој, Бијељина на ЦИ Каракај). Из Одјељења Добој један инспектор је био на боловању. Поред инспекцијских контрола инспектори су дио времена провели на давању коментара на достављене нацрте-приједлоге прописа, учествовали на стручној обуци и састанцима, присуствовали судским расправама, примали странке.

На локалном нивоу за послове градских/општинских тржишних инспектора сагласност Инспектората Републике Српске има 77 инспектора, а контроле је вршило 75 инспектора у 48 градова/општина.

Спољнотрговински надзор

У спољнотрговинском промету тржишна инспекција контролише квалитет моторних горива према прописаном Програму утврђивања усклађености квалитета течних нафтних горива од стране Министарства индустрије, енергетике и рударства у Влади Републике Српске. Анализом 39 узорак у овлашћеним лабораторијама утврђена је исправност свих узоркованих пошиљки моторних горива. По основу контрола увоза течних нафтних горива, у буџет Републике Српске уплаћено је 160.480 КМ. Преко ЦИ у Републици Српској извршен је увоз 141.376.265 l ЕД, 14.470.170 kg ЛУ ЕЛ, 29.012.076 kg ЛУ СиТ, 3.998 БМ 98, 57.045.595 l БМБ 95, 7.515.883 БМБ 98. Од укупно 7.976 увозних активности или 8.848 пошиљки, увозници са сједиштем из ФБиХ и БД БиХ су извршили увоз 7.467 пошиљки или 84,4 % а увозници из Републике Српске 1.381 пошиљку или 15,6 %.

Табела 10 Преглед увезених количина по врстама деривата од стране субјеката са сједиштем у Републици Српској, ФБиХ и БДБиХ

Р.Б	УВОЗНИЦИ	ЕД у l	%	ЛУ ЕЛ у кг	%	ЛУ СиТ у кг	%	Моторни бензин МБ 98 у l	%	Моторни бензин БМБ 95 у l	%	Моторни бензин БМБ 98 у l	%
1	РС	13.542.500	9,6	9.535.321	65,9	14.099.742	48,6		0	252.329	0.4	1.586.425	21,1
2	ФБиХ и БДБиХ	127.533.765	90,4	4.934.849	34,1	14.912.334	51,4	3.998	100	56.593266	99.6	5.929.458	78,9
3	Укупно	141.076.265		14.470.170		29.012.076		3.998		56.845.595		7.515.883	

Унутрашњи надзор

У унутрашњем промету приоритети су били сузбијање нелегалног рада, повећање нивоа заштите потрошача, промет безбиједних производа и већи ниво заштите права носиоца права интелектуалне својине. Статистички, план контрола извршен је са 101,6 %.

Табела 11 Показатељи о раду тржишне инспекције

Ред. бр.	Области надзора	Укуп. број контрола	Са неправилностима		Управне мјере				Прекрш. мјере
			Број	%	ОН	ОР	Забрана	Укуп.	
1	Трговина	4.306	878	20,4	316	12	93	421	863
2	Угоститељство и туризам	1.659	508	30,6	241	3	35	279	409
3	Услугне дјелатности	155	24	15,5	5		10	15	18
4	Заштита интелект. својине	20							
5	Остало	128	16	12,5	13			13	11
6	Укупно	6.268	1.426	22,8	575	15	138	728	1.301

ОН – отклањање неправилности

ОР – одузимање робе

Забрана – забрана обављања дјелатности, забрана употребе мјерила, забрана промета робе до откл.недос.

Од укупног броја 6.268 контрола, 1.426 је било неуредних (22,8%). Инспектори су предузели 728 управних и 1.301 прекршајну мјеру.

Од 728 предузетих управних мјера било је 575 отклањања неправилности, 15 одузимања робе намијењене промету и пружању услуга без документације о поријеклу, у вриједности 36.924,20 КМ и 138 забрана обављања дјелатности, забрана промета робе (роба није била декларисана у складу са прописима, која није посједовала гарантне листове, техничка упутства и забране употребе мјерила јер иста нису верификована од стране надлежне институције) до отклањања неправилности.

Изречена је 1.301 прекршајна мјера од чега 1.296 прекршајних налога на износ од 795.990,00 КМ и поднијето је 5 прекршајних пријава надлежним судовима.

Област трговине

Приоритети рада у овој области били су провјера одобрења за рад, минимално-техничких услова, са акцентом на одобрења која издаје Министарство трговине и туризма (субјектима који врше промет нафтних деривата на велико и мало, дуванских прерађевина на велико и шпедитерску дјелатност), поријекло робе, пословне књиге и евиденције, цијене, декларисаност робе, издавање рачуна, распродаје, мјерне јединице и мјерила, усклађивање дјелатности са Уредбом о класификацији дјелатности итд.

У овој области у 2016. години извршено је 4.306 контрола (од чега је 328 ванредних). У тим контролама инспектори су утврдили разне неправилности и предузели 421 управну мјеру, од чега је:

- у 316 случајева наређено отклањање неправилности,

- у 10 случајева одузета је роба у вриједности 4.068,30 КМ и у 2 случаја смјеша нафтних деривата у количини од 32.089 l, у вриједности 31.410,00 КМ,
- у 93 случаја су наређене разне забране, забране обављања дјелатности због непосједовања одобрења за рад, забрану употребе мјерила јер иста нису верификована од стране надлежне институције и ван промета је стављено робе у вриједности 180.830,90 КМ до отклањања недостатака на истој (због непотпуних декларација, непосједовање гарантних листова, техничких упутстава).

Инспектори су издали 860 прекршајних налога (правним лицима 164, одговорним лицима у правним лицима и физичким лицима 696) у вриједности од 566.090,00 КМ и 3 прекршајне пријаве надлежним судовима.

Најчешће констатовани прекршаји су по питању цијена, пословних књига и евиденција, издавања рачуна, декларација и мјерних јединица и мјерила.

Влада Републике Српске, Министарство трговине и туризма, Министарство индустрије, енергетике и рударства, Министарство унутрашњих послова, Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА), УИО и удружења нафташа прослијеђивали су нам пријаве о незаконитом промету уља за ложење од стране одређених субјеката и по свим пријавама предузете хитне акције. У области промета **нафте и нафтних деривата** извршене су 394 контроле (366 контрола и 28 контрола извршења рјешења). У 58 случајева утврђене су неправилности (16%), предузето је 28 управних мјера. У 28 контрола извршења наложених управних мјера констатовано је да су субјекти извршили 27 наложених управних мјера. Изречено је 88 прекршајних мјера путем прекршајних налога у износу од 150.350 КМ. Одузета је смјеша нафтних продуката (базно уље, гориво и сл.) у количини од 20.535 l који су били припремљени за промет. Одузето је 11.554 l ЕД гдје су резултати лабораторијске анализе показали да ЕД није усклађен и не одговара квалитету горива по прописаним стандардима.

Како и поред предуземања свих мјера и радњи по напријед наведеним прописима у Републици Српској, а и Одлуке о квалитету течних нафтних горива („Сл. гласник БиХ“, број: 27/02, 28/04, 16/05, 14/06, 22/07, 101/08, 71/09, 58/10 и 73/10), која дефинише да се уље за ложење не може користити као погонско моторно гориво за погон мотора са унутрашњим сагоријевањем, чију примјену контролише техничка инспекција, да би се спријечила злоупотреба овог енергента, било би потребно изједначити акцизе са еуродизелом.

Област угоститељства и туризма

Приоритети у контролама у овој области били су провјера одобрења за рад, минимално-техничких услова, поријекло робе намијењене пружању услуга, пословне књиге и евиденције, цијене и цјеновници, издавање рачуна корисницима услуга – гостима, мјерне јединице и мјерила у објектима у којима се припрема храна итд.

У овој области у 2016. години извршене су 1.374 контроле (од чега је 130 ванредних) и 285 контрола извршења наложених мјера, од чега у 2 случаја нису извршене наложене мјере. У 506 контрола (36,8%) инспектори су утврдили разне неправилности и предузели 279 управних мјера од чега:

- у 241 случајева наређено је отклањање неправилности,
- у 3 случаја одузета је роба намијењена услуживању, а без документације о поријеклу и без евиденције у пословној документацији, у вриједности 1.445,90 КМ,
- у 35 случајева изречене су разне мјере забране, од којих је најчешћа забрана употребе неверификованих мјерила.

Инспектори су изrekli 409 прекршајних мјере од чега 407 прекршајних налога на износ од 204.000 КМ и поднесене су 2 прекршајне пријаве надлежним судовима.

Објекти у којима су најчешће кршени прописи су: бифеи, кафићи и кафане.

Туристичка дјелатност-путничке агенције

Приоритети у овој области били су контрола одобрења за рад и контрола лиценци код организатора туристичког путовања, издатих од стране Министарства трговине и туризма. Контролисани су прописани услови, просторије, кадрови, осигурање јемства које може бити у облику банкарске гаранције, гарантног полога, односно полисе осигурања. Код лиценцираних туристичких агенција који за превоз користе сопствена превозна средства акценат је био у контроли испуњености прописаних услова које морају испуњавати туристичке агенције.

Извршено је 90 контрола у овој области (и то 61 контрола и 29 контрола наложених мјера). Неправилности су констатоване код 32 субјекта, гдје су предузете 23 управне и 13 прекршајних мјера. У протеклих неколико година дошло је до значајнијег побољшања у раду туристичких агенција.

Код субјеката који пружају услуге на купалиштима извршено је 25 инспекцијских контрола услова прописаних Правилником о минимално техничким условима за пружање туристичких услуга на купалиштима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/12). У 9 случајева контроле су биле уредне, а 16 их је имало неправилности, од непосједовања сигурносних знакова, ангажовања спасиоца, купалишног реда и сл. Свим субјектима је наложено отклањање неправилности и исти су их отклонили у остављеном року.

Код субјеката који обављају дјелатност рафтинга у Фочи извршено је 11 инспекцијских контрола. У 10 случајева изречене су прекршајне мјере и двије управне мјере-отклањање неправилности. Најчешће констатовани прекршаји су: неиздавање рачуна, непосједовање ценовника, књиге гостију које нису биле овјерене и сл.

Област услужних дјелатности

Приоритет рада у овој области био је спречавање нелегалног обављања дјелатности, контрола издавања рачуна корисницима услуга и истицања назива фирме и радног времена. У овој области извршено је 155 контрола (и то: 147 контрола и 8 контрола извршења рјешења) од чега су 24 неуредне (16,3 %). Наложене је 15 управних мјера од чега је:

- у 5 случајева наређено отклањање неправилности,
- у 10 случајева изречене су мјере забране обављања дјелатности.

Издато је 18 прекршајних налога у вриједности од 13.500 КМ.

Због бољег познавања терена, субјеката и објеката, ову област је значајније контролисала градска/општинска инспекција (1.231 контрола).

Контролисани су субјекти који врше занатску дјелатност (**аутопраонице, аутомеханичари, аутолакирери, фризери, салони љепоте и соларијуми и др.**). Иако планом одређено као главни приоритет, на спречавању нелегалног рада није постигнут жељени ефекат због проблема уласка инспектора у приватне објекте и доказивање прекршаја.

Област заштите потрошача

Републичка тржишна инспекција Републике Српске свакодневно у редовним контролама врши надзор над примјеном поменутих закона и контролише да ли се привредни субјекти придржавају одредби ових прописа. Издавање рачуна, контролисано је 4.799 пута и констатовано у 568 случајева (12%) да пословни субјекти нису уредно издавали рачуне за продату робу или извршену услугу, цијене су контролисане 4.715 пута и у 300 случајева (6,4%) је начињен прекршај, мјерне јединице и мјерила су контролисана 1.542 пута и у 86 случајева (5,6%) нису била жигосана у законском року од стране надлежне институције, контролисано је и декларисање производа, посједовање гаранције и техничког упутства, оглашавање производа и услуга и друго.

По конкретним рекламацијама потрошача којима су тражили заштиту индивидуалних потрошачких права републичка тржишна инспекција је у 2016. години извршила 111 контрола. У 30 контрола утврђено је да рекламације потрошача нису биле оправдане. У току вршења инспекцијских контрола 55 рекламација је уважено и ријешена на лицу мјеста, а остале су

ријешене након наложених управних мјера. Потрошачи су се најчешће жалили на неприхватање рекламација од стране трговаца за техничке производе, одјећу, обућу, телекомуникационе и комуналне услуге и слично.

Да би заштитили своја права потрошачи морају знати на који начин то могу учинити. Законом о заштити потрошача дефинисана су бројна питања која им омогућавају да остваре своја права, али је често непознавање закона основни разлог зашто потрошачи остају ускраћени и морају се обраћати инспекцији. Едукован потрошач је најбоље заштићен потрошач.

Поред Министарства трговине и туризма, инспекцијских органа, значајна улога у заштити права потрошача припада и удружењима за заштиту права потрошача, која су у Републици Српској изузетно активна и ангажована, а са којима Инспекторат Републике Српске као контролни орган има добру сарадњу.

Безбједност производа

Републичка тржишна инспекција је у 2016. години као и протеклих година, реализовала пројекте проактивног надзора непрехрамбених потрошачких производа, којим је обухваћено више различитих врста производа и то: љестве за кућну употребу, скејтборди, дјечији бицикли, бицикли за одрасле, упаљачи, дјечије стоне лампе, електричне свјетилке опште намјене, плутајућа помагала, преносне кварцне гријалице (достављено у ФБиХ на надлежно поступање), машинице за шишање, електрична ручна бушилица, електрични тример за траву, заштитна обућа и заштитне рукавице за механичке ризике, термоизолациони производи за зграде и елементи за зидање од глине.

Инспектори су вршили административну и визуелну контролу производа, те узорковање за лабораторијско испитивање. Обухваћено је 49 различитих модела производа. Од укупног броја контролисаних производа лабораторијски је испитано 37 узорака. Код 27 модела утврђене су разне врсте недостатака.

Неусклађености које се нису могле отклонити односиле су се на ризик од разних повреда, струјног удара и пожара, неодговарајући квалитет, због одређених недостатака производи нису имали адекватну заштитну функцију што може резултирати повредом корисника, из тог разлога уништено је 492 комада производа и то: 4 комада преносних кварцних гријалица, 261 комад плутајућих помагала, 4 комада бицикала за одрасле, 4 комада дјечијих бицикала, 11 комада љестви за кућну употребу, 88 комада скејтборда, 104 комада упаљача и 10 комада заштитне обуће.

Неусклађености које су се могле отклонити, односиле су се на недостатак или непотпуно упутство за употребу, непотпуну декларацију, непостојање информација за потрошаче на продајним мјестима, неодговарајуће означавање и слично. У овим случајевима субјекти су извршили усклађивање 81.130 комада производа како би испуњавали прописане норме и то: на 2 врсте а 76.369 комада елемента за зидање од глине, 2 врсте а 41 комад бицикала за одрасле, 1 врста а 42 дјечија бицикла, 22 комада ручних електричних бушилица, 801 комад електричних тримера за траву, 17 комада самостојећих љестви за кућну употребу, 483 комада термоизолационих производа за зграде и 3.355 комада заштитних рукавица за механичке ризике.

Интелектуална својина

Питање заштите интелектуалног власништва садржано је у Споразуму о стабилизацији и придруживању Босне и Херцеговине и Републике Српске Европској унији. Анексом VII овог Споразума регулисане су обавезе у погледу заштите права интелектуалног власништва, у смислу прихватања правних тековина Европске уније, у оквиру којих значајно подручје припада ауторским и сродним правима, патентима, те интелектуалном власништву уопште.

У складу са поменутих законима, Удружење „Асоцијација композитора-музичких стваралаца“ (АМУС) и „Асоцијација извођача и свирача“ (АИС) су овлаштене од стране Института за интелектуално власништво Босне и Херцеговине за обављање дјелатности

колективног остваривања ауторског права у своје име, а за рачун аутора. У контролама које су до сада вршене по том основу, приоритетно се дјеловало превентивно и упозоравало субјекте на њихову законску обавезу, те су упућивани да ступе у контакт са Удружењем и регулишу ово питање. Мишљење је да изричито репресивне мјере нису рјешење за уређивање ове области. Потребно је предузимати мјере које ће пословање субјеката увести у законске оквири и резултовати успостављањем стабилног стања у некој области, а за што је потребно вријеме и стратешки приступ. Значајан број субјеката већ има склопљене Уговоре са Асоцијацијом (у 2015. години 266, а у 2016. години 656), дакле, помаци су направљени.

Контролу нелегално инсталираних рачунарских програма вршили смо и у 2016. години. У случајевима гдје су утврђене неправилности тј. посједовање и кориштење компјутерских програма у комерцијалне сврхе налагано је рјешењем пословном субјекту да отклони неправилности, на начин да изврши легализацију софтвера који користи. У остављеном року субјекти су отклонили неправилности.

Поводом писменог обраћања субјекта из Србије да се на тржишту Републике Српске појавила копија производа палента 500 грама, која је означена као њихов производ, чиме се доводе у заблуду потрошачи и што утиче на продају њиховог производа на тржишту Републике Српске, инспекцијском контролом затечено је у промету код два субјекта 81 комад наведеног производа. Извршено је одузимање и изречене су прекршајне мјере, а информације су достављене на знање и даље поступање МУП-у РС.

Имајући у виду да је злоупотреба интелектуалног власништва глобални проблем, свјесни смо да је борба за сузбијање истог дуготрајан процес.

Рад тржишне инспекције у саставу органа локалне управе

Табела 12 Упоредни приказ показатеља о раду републичких и градских/општинских инспектора, тржишна инспекција

Ред. бр.	Области надзора	Укупан број контрола		Неуредне контрола				Управне мјере				Прекршајне мјере	
		рти	оти	рти	%	оти	%	рти	%	оти	%	рти	оти
1	Трговина	4.306	5.414	878	20	1.261	23	421	48	984	78	863	901
2	Угостит. и туризам	1.659	3.151	508	31	715	23	279	55	456	64	409	450
3	Услугне дјелатности	155	1.325	24	16	94	7	15	63	75	80	18	45
4	Заштита интел. својине	20	3										
5	Остало	128	71	16	13	7	10	13	81	3	43	11	8
6	Укупно	6.268	9.964	1.426	23	2.077	21	728	51	1.518	73	1.301	1.404

Табела 13 Упоредни приказ ефеката предузетих мјера републичке и градске/општинске инспекције, тржишна инспекција

Ред. бр.	Карактеристични подаци	ОТИ 2014	РТИ 2014	ОТИ 2015	РТИ 2015	ОТИ 2016	РТИ 2016
1	Одузета роба (КМ)	149.391	14.071	100.993	68.791	82.160	36.937
2	Роба стављена ван промета (КМ)	46.754	45.637	22.473	15.393	35.741	180.831
3	Прекршајне мјере						
3.1.	Издати прекршајни налози (ком)	1.243	1.341	1.598	1.471	1.387	1.296
3.2.	Издати прекршајни налози (КМ)	596.147	736.463	662.950	826.350	563.490	795.990
3.3.	Прекршајне/кривичне пријаве	97	9	39	6	17	5

Апсолутни број укупно извршених контрола градске/општинске тржишне инспекције у односу на републичку инспекцију је већи, а посматрани број контрола по инспектору је незнатно већи у корист Републичке тржишне инспекције (РТИ) (РТИ: $6.268/45=139,29/12=11.6$ контрола мјесечно по инспектору, ОТИ: $9.964/75= 132.85/12=11.1$ контрола мјесечно по инспектору).

У извршеним контролама РТИ утврђен је већи проценат неуредних контрола у односу на укупан број контрола општинске тржишне инспекције (ОТИ) (РТИ 22,8% а ОТИ је 20,8%). ОТИ су одузели робе у вриједности од 82.160 КМ. У неуредним контролама републички инспектори били су ригорознији у санкционисању почињених прекршаја. Вриједност изречених казни РТИ је већа у односу на ОТИ за 151,17%. Просјечна вриједност издатих прекршајних налога РТИ је 614,20 КМ (795.990 КМ/ 1.296 - број прекршајних налога) а ОТИ 406,30 КМ (563.490КМ/ 1.387 - број прекршајних налога).

Закључне напомене

Дуални систем организовања Тржишне инспекције на републичком и општинском /градском нивоу је неефикасан из разлога што код планирања инспекцијских прегледа надлежност републичке и градске/општинске инспекције је углавном иста, у организационом смислу руководе различите особе, а за стање у области одговоран је главни републички инспектор. Градске/општинске инспекције углавном нису информатички опремљене како би адекватно могле бити увезане у Инспекцијски информациони систем Републике Српске. Због напријед наведеног дешава се да неки субјекти буду контролисани од стране и једне и друге инспекције, а неки ријетко или никад.

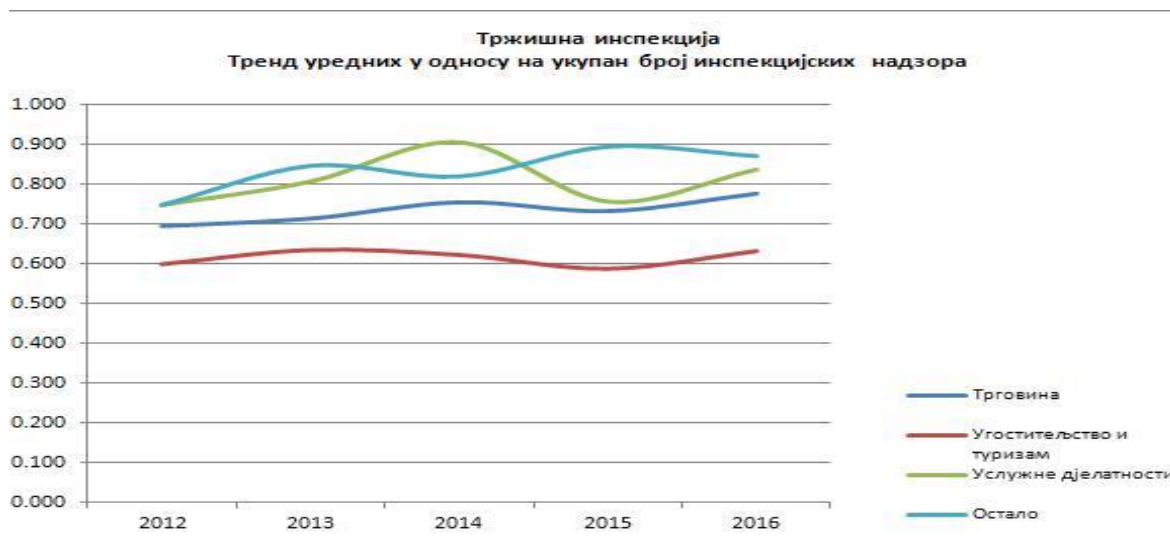
Недостатак адекватног **Регистра привредних субјеката** је значајан проблем. Исти би био од велике важности због анализе стања у области, планирања контрола по областима, објектима, субјектима, ефикаснијег кориштења радног времена, припрема за контролу итд.

Ступањем на снагу Правилника о условима за обављање **трговине на мало уљем за ложење** („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/16 и 32/16) од 17.05.2016. године, дјелимично су створене законске претпоставке за сузбијање злоупотребе уља за ложење. Међутим, уређење ове области може се постићи измјенама Закона о акцизама БиХ. Један од начина злоупотреба је: Увозник базног уља је из Републике Српске исти фактурише сву количину купцу, фирми у ФБиХ. Купац (фирма из ФБиХ) увознику (фирма из РС) фактурише дизел гориво, и тада увозник фактурише-продаје то дизел гориво бензинским пумпама и формално све је уредно. Претпоставка је да то одмах заврши на пумпи у РС. Фирме које су “купиле базно уље и продале дизел гориво” у наведеном случају су из ФБиХ и исте недоступне тзв. “фиктивне”. Исто је и обрнутом случају.

Питање **продаје и употребе алкохолних пића и дуванских производа малољетним лицима** не може ријешити инспекција. Рјешавање овог проблема је дуг процес, гдје је потребно да се ангажују све надлежне институције, те системски и координирано дјелује у цијелој Републици Српској. Потребно је континуирано радити на развијању свијести младих људи о штетном утицају дуванских производа и алкохолних пића, а у том сегменту велики значај има утицај породице.

Због недостатка **лабораторија за испитивање усаглашености индустријских (непрехрамбених) производа**, са прописаним захтјевима (апарати за домаћинство, каблови, текстил, обућа) у правилу инспекција врши административне контроле безбједности производа. Додатни проблем представља и недостатак прописа.

Дијаграм 2 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Тржишна инспекција

3.3. ПОЉОПРИВРЕДНА ИНСПЕКЦИЈА

Сектор пољопривредне инспекције чине пољопривредни и фитосанитарни инспектори, који обављају инспекцијски надзор у области пољопривредне производње, производње и промета репроматеријала за пољопривредну производњу и надзор из фитосанитарне области.

У области пољопривредне производње и промета пољопривредних и других производа инспекцијски надзор тренутно врши 5 републичких пољопривредних инспектора и 34 општинска/градска пољопривредна инспектора.

Надзор из фитосанитарне области, као и у области пољопривредне производње, врши 18 фитосанитарних инспектора Инспектората Републике Српске.

Спољнотрговински надзор

При увозу, извозу и провозу биља, биљних производа и регулисаних објеката, ђубрива и оплемењивача земљишта и средстава за заштиту биља, односно фитофармацеутских средстава, надзор врше фитосанитарни инспектори на 6 граничних прелаза за друмски саобраћај, а по потреби и најави врше повремене прегледе на прелазима жељезничког, ријечног и ПТТ саобраћаја.

У фитосанитарном надзору на граничним прелазима у току 2016. године прегледано је укупно 18.324 пошилики које подлијежу обавезном фитосанитарном прегледу.

Табела 14 Број прегледа по врстама прегледане робе, фитосанитарна инспекција

Р. бр.	Врста робе	Укупан број прегледа	Уредни	Неуредни
1.	Садни материјал пољ. биља (ком)	140	140	
2.	Резнице и калем границе (ком)	5	5	
3.	Сјеме пољ. биља (kg)	536	528	8
4.	Сјеменски кромпир (kg)	447	447	
5.	Меркантилни кромпир (kg)	244	244	
6.	Расад поврћа и живићи јагода (ком)	12	12	
7.	Садни материјал украсног биља и дрвећа (ком)	300	300	
8.	Луковице за садњу (kg)	65	65	
9.	Саксијско цвијеће (ком)	315	315	
10.	Резано цвијеће (kg)	417	417	
11.	Воће и поврће (kg)	3.336	3.336	

Р. бр.	Врста робе	Укупан број прегледа	Уредни	Неуредни
12.	фитофармацеутска средства (kg)	232	232	
13.	Ђубрива (kg)	4.981	4.980	1
14.	Компост засијан мицелијумом (kg)	198	198	
15.	Шумски дрвни сортименти (m3)	148	148	
16.	Резана грађа (m3)	2.252	2.252	
17.	Остало (kg)	4.696	4.696	
УКУПНО ПРЕГЛЕДАНИХ ПОШИЉКИ		18.324	18.315	9

Овдје треба нагласити да се значајно повећао обим прегледа при извозу, јер је повећан извоз воћа за Русију и меркантилног кукуруза и пшенице за Турску, а поред тога земље у окружењу и даље захтијевају фитосанитарне сертификате за воће, поврће, резану грађу, меркантилну пшеницу, брашно и друго што ми не прегледамо при увозу.

У току 2016. године, фитосанитарни инспектори су прегледали 8.246 пошиљки при извозу и 46 пошиљки при ре-експорту.

Укупно су издата 8.292 фитосанитарна сертификата и у спољнотрговинском промету наплаћена је накнада и такса (увоз и извоз) у укупном износу од 874.558 КМ.

Табела 15 Приказ процентуалног узорковања по врстама роба у оквиру фитосанитарног надзора на граничним прелазима при увозу у току 2016. године

Р. бр.	Врста робе	Број прегледа увоз	Број узорака	% узорковања
1.	Садни материјал пољ. биља (ком)	59	42	71,18
2.	Резнице и калем границе (ком)	5	4	80
3.	Сјеме пољ. биља (kg)	470	119	25,32
4.	Сјеменски кромпир (kg)	445	144	32,3
5.	Меркантилни кромпир (kg)	192	56	29,16
6.	Расад поврћа и живићи јагода (ком)	12	7	58,3
7.	Садни материјал украсног биља и дрвећа (ком)	297	14	4,71
8.	Луковице за садњу (kg)	65	8	12,30
9.	Саксијско цвијеће (ком)	315	11	3,49
10.	Резано цвијеће (kg)	417	4	0,95
11.	Воће и поврће (kg)	2.273	84	3,69
12.	фитофармацеутска средства (kg)	232	3	1,29
13.	Ђубрива (kg)	4.981	139	2,79
14.	Компост засијан мицелијумом (kg)	198	2	1,01
15.	Шумски дрвни сортименти (m3)	2	0	0
16.	Резана грађа (m3)	23	0	0
17.	Остало (kg)	96	0	0
УКУПНО		10.032	637	6,34

Треба напоменути да пошиљке које узоркује фитосанитарна инспекција остају на граничним прелазима све до момента добијања лабораторијске анализе. Лабораторијске анализе које се врше у циљу утврђивања присуства карантинских штетних организама представљају сложене лабораторијске поступке који често захтијевају дужи период испитивања (просјек два до три дана). Имајући у виду напријед наведено као и остварено узорковање, можемо закључити да је у току 2016. године направљен значајан напор у одржавању квалитета фитосанитарног надзора при увозу.

Од укупно извршених фитосанитарних прегледа на граничним прелазима, 9 прегледа је било неуредно. За 6 пошиљки је наложена мјера забране увоза и враћање пошиљке за 3 пошиљке је наложено отклањање неправилности – предекларисање.

Табела 16 Структура неуредних пошиљки у 2016. години, фитосанитарна инспекција

Број пошиљки	Врста пошиљке	Земља поријекла	Количина	Инспекцијска мјера	Законски разлог за мјеру/Штетни организам
1	Сјеме: Грашак „Келведон“ и Луцерка „Банат ВС“	Србија	0,125 тона 0,25 тона	Предекларисање	Декларација не одговара утврђеном квалитету
2	Сјеме: Грашак „Келведон“ и Луцерка „Банат ВС“	Србија	0,125 тона 1,0 тона	Предекларисање	Декларација не одговара утврђеном квалитету
3	Сјеме кукуруза „АС 72“	Србија	13,2 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
4	Сјеме бораније „Делфина“	Србија	0,3 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
5	Сјеме кукуруза „АГ 500“	Србија	0,9 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
6	Минер. ђубриво НПК 8:16:24	Србија	25,4 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
7	Сјеме пшенице „СОФРУ“	Хрватска	25 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
8	Сјеме тритикалеа „БЦ Горан“	Хрватска	22,7 тона	Забрана увоза, враћање пошиљке	Неодговарајући квалитет
9	Сјеме зоби „Вранац“	Србија	20 тона	Предекларисање	Декларација не одговара утврђеном квалитету

Одмах по добијању резултата лабораторијске анализе и доношењу рјешења о забрани увоза, за све наведене пошиљке прослијеђивана су обавјештења електронским путем. На тај начин су правовремено обавјештавани: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Управа БиХ за заштиту здравља биља, фитосанитарни инспектори и главни инспектори у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту.

Све пошиљке за које је наређен поврат су враћене у земљу поријекла. Сва сјемена за које је наређено предекларисање су предекларисана прије стављања у промет о чему су инспектори уредно обавијештени.

Привремена мјера забране увоза воћа и поврћа из БиХ у Руску Федерацију

Након увођења привремене мјере забране увоза воћа и поврћа из БиХ у Руску Федерацију, фитосанитарна инспекција се суочила са великим медијским притисцима. Иако рад фитосанитарне инспекције и фитосанитарни надзор није био разлог за доношење ове забране, од стране институција на нивоу Босне и Херцеговине цијело вријеме се кривица покушавала пребацити управо на рад фитосанитарне инспекције.

Посјета делегације Федералне службе за ветеринарски и фитосанитарни надзор Руске Федерације (која је уследила после забране извоза) је била под снажним утицајем уведене мјере привремене забране увоза воћа и поврћа из БиХ у Руску Федерацију.

Одмах по пријему извјештаја Федералне службе за ветеринарски и фитосанитарни надзор Руске Федерације, детаљно су сагледане све наведене препоруке и предузет низ мјера како би се у потпуности реализовале препоруке наведене у извјештају.

Припремљени су посебни фитосанитарни захтјеви Руске Федерације у електронској и штампаној форми и достављени свим фитосанитарним инспекторима у Републици Српској.

Реализоване су мјере које се односе на додатну сигурност образаца фитосанитарних сертификата. Набављене су преносне металне касе за сваког инспектора у којима се чувају обрасци фитосанитарних сертификата. Обрасци фитосанитарних сертификата, са којима још увијек нису задужени фитосанирани инспектори су смјештени и чувају се у сефу у Управи Инспектората и приступ истим има само главни републички пољопривредни инспектор.

Препоруке које се односе на недостатке приликом овјеравања фитосанитарних сертификата су реализоване тако што су израђени службени печати за сваког фитосанитарног инспектора понаособ, тако да сваки инспектор дужи службени печат са својим бројем и одговара за њега.

Формирана је база података издатих фитосанитарних сертификата са њиховим електронским копијама.

На основу проведених активности и предузетих мјера сматрамо да су у потпуности реализоване препоруке делегације Федералне службе за ветеринарски и фитосанитарни надзор Руске Федерације.

Унутрашњи инспекцијски надзор

У унутрашњем инспекцијском надзору, републички пољопривредни инспектори су у току 2016. године извршили 1.941 контролу, што је за 7,53 % више него у 2015. години када је извршено 1.805 контрола. Извршен је већи број контрола од планираног за 28,2%.

Од укупног броја извршених контрола, 520 контрола је било неуредно тј. 26,8% извршених контрола. Значајан број неуредних контрола је резултат усмјеравања и повећавања инспекцијског надзора на оне области у којима постоји већа потреба за инспекцијским надзором.

Предузето је укупно 501 управна мјера, од чега је корективних 303 и репресивних 198. Издато су укупно 52 прекршајна налога у укупној вриједности од 147.500 КМ.

Највећи број неуредних контрола је био у сљедећим областима: контрола сузбијања амброзије, промјене намјене пољопривредног земљишта, промет вина и јаких алкохолних пића, промет резаног дувана, промет сјемена, производња садног материјала, промет минералног ђубрива итд.

На реализацију планираног броја контрола по појединим областима надзора, утицале су објективне околности и актуелности које су се јављале током године. Критеријуми за одређивање приоритета у ситуацијама када није било могуће реализовати све планирано, био је ризик и друштвени значај неких области контроле као и захтјеви Министарства за контроле из области подстицаја у пољопривреди. Осим тога, контроле у неким областима су сезонског карактера, тако да су у зависности од периода године извршаване у потпуности или у највећој мјери у самој сезони, док су се контроле у областима које немају сезонски карактер вршиле у континуитету током цијеле године.

Најзначајније активности пољопривредне инспекције у 2016. години су наведене у наставку по областима контрола.

Контрола производње и промета садног материјала

У редовним контролама производње садног материјала за 2016. годину, у складу са Програмом посебног надзора над карантинским штетним организмима у регистрованим расадницима у Републици Српској у 2016. години, фитосанитарни инспектори су извршили узорковање матичних стабала и садног материјала. Лабораторијско испитивање је обухватало утврђивање присуства карантинских штетних организама и то код: јабуке Apple proliferation mycoplasma, крушке Pear decline mycoplasma, шљиве, брескве, кајсије, нектарине, трешње, вишње Plum rox virus, малине, купине и јагоде Phytophthora fragariae.

Фитосанитарни инспектори су у Републици Српској у контролама производње садног материјала у 2016. години узели укупно 776 узорка за лабораторијску анализу на присуство штетних организама. Од укупно анализираних 776 узорка, код 64 је утврђено присуство

карантинских штетних организама. Наложено је уништавање заражених стабала уз присуство и под надзором фитосанитарних инспектора уништено је укупно 113 матичних стабала и 13.200 садница.

У свим случајевима у којима је утврђено присуство карантински штетног организма у садницама и подлогама јабуке, инспекцијским рјешењем је забрањено премјештање, коришћење и стављање у промет садница и подлоге док се додатном референтном лабораторијском анализом не потврде резултати прве анализе или несумњиво утврди да не постоји присуство карантинског штетног организма.

Извршено је додатно узорковање и узорци су достављени акредитованој лабораторији на Институту за заштиту биља и животне средине у Београду. Додатно лабораторијско испитивање обухватило је 50 узорака и извршено је утврђивање присуства карантинских штетних организама Apple proliferation mycoplasma и Pear decline mycoplasma. Резултати додатног узорковања у два случаја су потврдили присуство карантински штетног организма Pear decline mycoplasma. Потврђено је присуство штетног организма на крушки сорте Виљамовка у количини од 5.800 садница. Наложено је уништавање садног материјала у коме је потврђено присуство штетног организма уз присуство и надзор фитосанитарних инспектора.

Вегетациони период није дозволио додатно узорковање шљиве, брескве, кајсије, нектарине, трешње, вишње на присуство Plum rox virus. Садном материјалу који није додатно узоркован је остала на снази забрана премјештања, коришћења и стављања у промет до додатног узорковања, које је планирано у наредној години.

Контроле стављања у промет сјемена пољопривредног биља

У току 2016. године је вршено систематско узорковање сјемена које се прометује у Републици Српској. Инспекторима је омогућен увид у извршена узорковања сјемена при увозу да би се избјегло понављање. У току прољетне и јесење сјетвене сезоне извршено је узорковање сјемена у малопродаји гдје је узето укупно 37 узорака, различитих врста сјемена жита и поврћа од различитих произвођача.

Код пет узорака је утврђено да нису испуњавали прописане норме квалитета, те је наложено уништавање истих. У присуству и под надзором инспектора уништена су сљедећа сјемена:

1. боранија „Љубичасти тијумф“, произвођач „Francsement“ Италија, у количини од 900гр,
2. шпинат „Матадор“, произвођач „Francsement“ Италија, у количини од 7,5 кг,
3. црвена дјетелина „Нике“, произвођач „Semenarna coop“ Љубљана, у количини од 11 кг,
4. јежевица „Амба“, произвођач „Semenarna coop“ Пертоварадин, у количини од 5 кг,
5. травна смјеса, „Пандероса“, „Francsement“ Италија, у количини од 700 гр.

Програм посебног надзора у унутрашњости

Фитосанитарни инспектори су у складу са Програмом посебног надзора карантинских штетних организама на кромпиру у БиХ у 2016. години извршили сва планирана узорковања у унутрашњости. Инспектори су узели 45 узорка кромпира из дистрибутивних центара у Републици Српској од чега је 10 узорака прослијеђено на анализу присуства карантинских нематода *Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida*, *Meloidogyne chiwoodi* и *Meloidogyne fallax*, док су преосталих 35 узорака је прослијеђено на анализу присуства карантинских штетних организама *Ralstonia solanacearum* и *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus*. У свих 45 узорка није утврђено присуство карантински штетних организама.

Контроле усјева меркантилне соје на присуство генетичких модификација

Републички пољопривредни и фитосанитарни инспектори су у току јула и августа мјесеца 2016. године у оквиру редовних инспекцијских активности извршили 92 контроле присуства генетички модификованих усјева соје, чиме је обухваћена површина од 232,1 ха усјева меркантилне соје. У овим контролама инспектори су користили брзе тестове који

омогућавају брзу идентификацију генетички модификоване соје. За брзе тестове кориштене су тестне тракице произвођача „Enviro Logix (USA)“.

У 7 случајева, укупне површине од 2,33 ха (сви на подручју Добојске регије), брзи тестови су били позитивни. У свих 7 случајева инспектори су записнички наложили уништавање спорних усјева и сви усјеви генетички модификоване соје су уништени у присуству и под надзором инспектора.

Контроле кориштења средстава подстицаја

Републички пољопривредни инспектори у координацији са општинским/градским пољопривредним инспекторима су у току 2016. године извршили укупно 441 инспекцијску контролу кориштења средстава подстицаја. Републички пољопривредни инспектори су извршили 81 контролу, док су општински/градски пољопривредни инспектори извршили укупно 360 контрола. Укупан износ контролисаних средстава подстицаја је 1.568.056 КМ.

Од укупног броја извршених контрола, 2 контроле су биле неуредне и у оба случаја наложен је поврат средстава подстицаја. Рјешењима инспектора у току 2016. године, наложен је поврат средстава подстицаја у износу од 1.052,96 КМ.

Контроле сузбијања амброзије (*Ambrosia artemisiifolia*)

Републички и општински/градски пољопривредни инспектори су у складу са годишњим планом контрола и по заprimљеним дојавама у току 2016. године извршили укупно 293 инспекцијске контроле за сузбијање и уништавање коровске биљке амброзије.

Републички пољопривредни инспектори су извршили 107 контрола при чему су наложили уништавање амброзије на површини од 157,46 ха. Општински/градски пољопривредни инспектори су извршили укупно 186 контрола и наложили уништавање амброзије на површини 203,86 ха. На основу налога пољопривредне инспекције у току 2016. године уништена је амброзија на укупној површини од 361,32 ха.

Рад пољопривредне инспекције у саставу органа локалне управе

У току 2016. године општински/градски пољопривредни инспектори су извршили 4.521 инспекцијских контрола (4.143 редовних и 378 ванредне), од чега је број неуредних 738 или 17,8%. Инспектори су предузели 844 управних мјера, од тога 458 корективне и 386 репресивних. Укупно су предузели 136 прекршајних мјера, од чега 108 прекршајних налога и 28 прекршајних пријава.

По областима надзора највећи број контрола је обављен из области промета сјемена и садног материјала, заштите пољопривредног земљишта, промета дувана, вина и ракије и у тим областима је највећи број неуредних контрола.

Општинска/градска пољопривредна инспекција је у току 2016. године забранила промет 57.740,70 кг сјемена, одузето је и уништено 320 kg сјемена, забрањен је промет садног материјала 2.540 комада, одузето и уништено садног материјала 15.277 комада, забрањен је промет минералног ђубрива 19.920 kg, забрањен је промет 1,65 kg фитотерапеутских средстава, забрањен је промет 125,73 l ракије у ринфузи, одузето и уништено ракије и вина 96,11 l.

У оквиру контроле промјене намјене пољопривредног земљишта, рјешењима инспектора наложено је плаћање накнаде за промјену у износу од 155.515,73 КМ.

Општински/градски пољопривредни инспектори су у току 2016. године издали 108 прекршајних налога у укупној вриједности од 78.750 КМ и поднијели 28 прекршајних пријава у износу од 10.850 КМ.

Закључне напомене

У фитосанитарном надзору на граничним прелазима у току 2016. године прегледано је укупно 18.324 пошиљки (10.032 пошиљке при увозу и 8.292 пошиљке при извозу) које подлијежу обавезном фитосанитарном прегледу. Од укупно извршених фитосанитарних прегледа на граничним прелазима, 9 прегледа је било неуредно. За 6 пошиљки је наложена мјера забране увоза и враћање пошиљке, а за 3 пошиљке је наложено отклањање неправилности – предекларисање. Укупно су издата 8.292 фитосанитарна сертификата и у спољнотрговинском промету наплаћена је накнада и такса (увоз и извоз) у укупном износу од 874.558 КМ.

Републички пољопривредни инспектори су у току 2016. године извршили 1.941 контролу, што је за 7,53 % више него у 2015. години када је извршено 1.805 контрола. Извршен је већи број контрола од планираног за 28,2%. Од укупног броја извршених контрола, 520 контрола је било неуредно тј. 26,8 % извршених контрола. Значајан број неуредних контрола је резултат усмјеравања и повећавања инспекцијског надзора на оне области у којима постоји већа потреба за инспекцијским надзором. Предузето је укупно 500 управних мјера, од чега је корективних 302 и репресивних 198. Издато је укупно 52 прекршајна налога у укупној вриједности од 147.500 КМ.

Фитосанитарни инспектори су у Републици Српској у контролама производње садног материјала у 2016. години узели укупно 776 узорака за лабораторијску анализу на присуство штетних организама. Од укупно анализираних 776 узорака, код њих 64 је утврђено присуство карантинских штетних организама. Наложено је уништавање заражених стабала уз присуство и под надзором фитосанитарних инспектора уништено је укупно 113 матичних стабала и 13.200 садница. Извршено је и додатно узорковање садног материјала и подлога од 50 узорака у циљу потврђивања присуства карантинских штетних организама *Apple proliferation mycoplasma* и *Pear decline mycoplasma* у акредитованој лабораторији. Потврђено је присуство штетног организма на садном материјалу крушке сорте Виљамовка у количини од 5.800 садница и исти је уништен уз присуство и надзором фитосанитарних инспектора.

Током цијеле године вршено је систематско узорковање сјемена пољопривредног биља које се прометује у Републици Српској. Укупно је узето 156 узорака сјемена пољопривредног биља и то при увозу 119 и 37 у унутрашњем промету. У пет пошиљки сјемена при увозу утврђено је да сјеме не одговара прописаном квалитету и наређен је њихов поврат извознику, док је за три пошиљке наложено отклањање неправилности – предекларисање. У унутрашњем промету код пет узорака је утврђено да сјеме не испуњава прописане норме квалитета, те је наложено његово уништавање.

У току 2016. године, извршене су 92 контроле присуства генетички модификованих усјева соје, чиме је обухваћена површина од 232,1 ха усјева меркантилне соје. У овим контролама инспектори су користили брзе тестове који омогућавају брзу идентификацију генетички модификоване соје. У седам случајева, укупне површине од 2,33ха (сви на подручју Добојске регије), брзи тестови су били позитивни. У свих седам случајева инспектори су наложили уништавање спорних усјева и сви усјеви генетички модификоване соје су уништени у присуству и под надзором инспектора.

У наредном периоду основни циљеви пољопривредне инспекције су: наставити са планским и циљаним контролама области које су до сада мање контролисане и у којима се очекују значајније неправилности, обезбиједити фитосанитарни надзор у унутрашњости, набавити неопходну опрему за фитосанитарне инспекторе, обезбиједити систематску процјену ризика на граничним прелазима и омогућити додатне стручне обуке фитосанитарних и пољопривредних инспектора.

3.4. ШУМАРСКА ИНСПЕКЦИЈА

Шумама и шумским земљиштем, као и ловним ресурсима у Републици Српској је неопходно обезбиједити газдовање које ће бити еколошки одговорно, друштвено корисно и економски одрживо. Шумарска инспекција чини нераскидиви дио овог система, те иста кроз свој рад треба да код субјеката контроле повећа степен правне и друштвене одговорности. Наведено ће се остварити кроз стриктно поштовање прописа, стандарда, планских докумената, предвиђених квота сјече и одстрела, као и примјене предвиђених система газдовања, рокова за извођење радова и вођења евиденција. Подразумијева се и активно учешће у измјенама и допунама постојећих прописа и рад инспектора на повећању одговорности свих учесника у сектору који контролишу, кроз превентивне, али и репресивне мјере.

Шумарска инспекција врши надзор над примјеном прописа из области шумарства, ловства, производње, дораде и промета репродуктивног материјала шумског дрвећа. Ова инспекција врши надзор и код извођача радова у шумарству, привредних друштава која се баве пројектовањем у шумарству и ловству и легалности рада постројења за примарну прераду дрвета. Надлежности ове инспекције се односе и на Закон о заштити природе и Закон о националним парковима у сегменту шумарства и ловства.

Шумарска инспекција је организована на републичком нивоу, нема општинских инспектора. На граници, контролу здравственог стања пошиљки репродуктивног материјала шумског дрвећа и грмља, шумских дрвних сортимената и резане грађе врши фитосанитарна инспекција у саставу пољопривредне инспекције у којој нема дипломираних инжењера шумарства.

У последњих неколико година евидентно је осипање броја шумарских инспектора. Један инспектор је прешао у МПШиВ, један инспектор из Одјељења Бања Лука и један из Одјељења Источно Сарајево су отишли у пензију, а за исте није обезбијеђена замјена. Средином 2017. године једини шумарски инспектор у Херцеговини одлази у пензију.

Може се рећи да је током цијеле 2016. године шумарска инспекција имала радно способних 13 инспектора.

Измјенама законских и подзаконских одредби обим послова шумарске инспекције је значајно повећан. Претходном систематизацијом је било предвиђено да број шумарских инспектора буде 20 и главни републички шумарски инспектор, што више одговара стварним потребама ове инспекције у односу на 17 инспектора по важећој систематизацији.

Реализација планских задатака

С обзиром на околности да су три инспектора Инспектората Републике Српске на самом крају 2015. године доживјели тешки саобраћајни удес, од наведена три двоје су били шумарски инспектори, за 2016. годину је урађен двоструки план. Један на бази 15 инспектора, а други на бази 13. У моменту израде плана се знало да ће инспектор из Одјељења Источно Сарајево ићи у пензију тако да је план реализован са 13 инспектора. Поред наведеног план је урађен на бази 1.744 радна сата и просјечном трајању контроле од 6,1 часа.

План је извршен са 106,3 %. Када се стави у однос реализовани број контрола са 13 инспектора и план на бази 15 инспектора онда је план извршен са 93,1 %. Реализација плана по областима надзора је видљива из наредне табеле.

Табела 17 Извршење плана шумарске инспекције у 2016. години

	ОБЛАСТ	Планирано		Остварено		
		Бр.контрола са 15 инсп.	Бр.контрола са 13 инсп.	Стварни бр. инспектора	Бр. контрола	%
	ШУМАРСКА ИНСПЕКЦИЈА	1.728	1.484	13	1.578	106,3
1.	Услови за обављање дјелатности	70	60		41	68,3
2.	Узгајање шума	90	65		74	113,8
3.	Заштита шума	225	195		219	112,3
4.	Коришћење шума	523	453		710	156,7
5.	Примарна прерада дрвета	314	272		172	63,2
6.	Ловство	262	227		203	89,4
7.	Остало	244	212		159	75,0

Увидом у извршење плана за 2016. годину је евидентно да је извршено 96 контрола више него што је планирано. Основни разлог томе је реализација „Акционог плана на сузбијању бесправних сјеча, крађа и нелегалног промета дрвних сортимената“. Ово је посебно изражено у области коришћења шума гдје су у сарадњи са представницима полицијских структура на локалном нивоу извршене 492 ванредне контроле промета шумских дрвних сортимената. Велики број контрола у области надзора „коришћење шума“ који се јавио као последица ванредних контрола је имплицирао настале разлике у броју контрола у осталим областима. Као што је познато за ове контроле, ако су припреме квалитетно урађене, потребно је издвојити мање времена, те се из тих разлога појавио већи број контрола. У принципу број контрола промета шумских дрвних сортимената се врло мало планира из разлога што инспекција нема право заустављати теретна моторна возила без присуства полицијских службеника.

У области заштите шума је извршен појачани надзор због појаве поткорњака и Наредбе Министра која се односила на провођење мјера за његово сузбијање.

Као што се види у наредној табели укупно је извршено 1.578 контрола. Од наведеног броја 806 или 51 % контрола су биле ванредне. Односно 281 контрола су биле контроле извршене рјешења, а у 54 случаја је предочен доказ о извршењу рјешења.

Табела 18 Квантитативни резултати рада шумарске инспекције по областима надзора у 2016. години

	ОБЛАСТ	Извршене контроле			Управне мјере				ПН	Крив. пријаве	Жалбе
		Укупно	Неуредне	% неуредних	Укупно	Отклањање неправилности	Одузимање	Забране			
	Инсп. за шумарство и ловство (укупно)	1,578	850	53,87	767	257	470	40	781	6	34
1	Услови за обављање дјелатности	41	16	39,02	15	14		1			
2	Узгајање шума	74	20	26,15	19	19			6		

	ОБЛАСТ	Извршене контроле			Управне мјере				ПН	Крив. пријаве	Жалбе
		Укупно	Неуредне	% неуредних	Укупно	Отклањање неправилности	Одузимање	Забране			
3	Заштита шума	219	67	30,59	62	60		2	60		1
4	Коришћење шума	710	542	80,56	499	58	423	18	562	1	16
5	Примарна прерада дрвета	172	67	38,95	57	10	46	1	95	2	12
6	Ловство	203	74	36,45	73	65	1	8	10		3
7	Остало	159	64	40,25	42	31	1	10	48	3	2

Из претходне табеле је видљиво да је од укупно извршених 1.578 контрола њих 850 или 53,87 % било неуредно. Од укупно 7 кривичних пријава које је поднио Инспекторат ова инспекција је обрадила 6. Интересантно је ставити у однос укупан број кривичних пријава које су поднијели шумарски инспектори и Инспекторат у цјелини кроз неколико последњих година:

Табела 19 Број кривичних пријава по годинама, шумарска инспекција

	2013	2014	2015	2016
Шумарска инспекција	11	9	7	6
Инспекторат укупно	15	14	9	7

Изречено је 40 забрана. Имали смо 470 случајева одузимања шумских дрвних сортимената у укупној количини од 3.472,6 м³ чија је вриједност 203.001,60 КМ. Одузети шумски дрвни сортименти су у складу са Уредбом Владе Републике Српске предати ЈУ „Робне резерве“.

Табела 20 Количина одузетих шумских дрвних сортимената у последње четири године

	Област надзора	2013. година		2014. година		2015. година		2016. година	
		м ³	КМ	м ³	КМ	м ³	КМ	м ³	КМ
1	Коришћење шума	578,6	35.591,4	624,6	41.223,4	3.104,4	157.915,2	3.019,6	158.953,3
2	Примарна прерада	1.421,7	137.904,5	145,4	11.261,8	1.772,0	154.415,3	450,1	43.900,5
3	Остало	-	-	-	-	62,9	6.958,3	2,9	147,8
4	УКУПНО	2.000,3	173.495,5	770,0	52.485,2	4.939,3	319.289,3	3.472,6	203.001,6

Овдје треба скренути пажњу на 2015. годину у којој је количина одузети шумских дрвних сортимената нешто већа у односу на остале године из прегледа, а што је последица околности да када се у рјешавање одређеног проблема укључи више институција система резултати буду знатно бољи. Овдје говоримо о реализацији „Акционог плана на сузбијању бесправних сјеча, крађа и нелегалног промета дрвних сортимената“ у коју су укључени поред шумарске инспекције и представници МПШВ, Управе полиције и ЈПШ „Шуме Републике Српске“.

У извјештајној години је поднесена једна прекршајна пријава и издан је 781 прекршајни налог у укупном износу од 917.500,00 КМ. Такође је упућен велики број информација надлежним Центрима јавне безбједности и тужилаштвима о сумњи да би се у одређеним ситуацијама могло радити о кривичним дјелима, те да је за исте потребно провести додатне истраге. Таквих информација је било око 90. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде је прослијеђен већи број информација и иницијатива.

По основу издатих прекршајних налога у 2016. години су, по захтјеву субјеката контроле, завршена првостепена судска одлучивања у 178 случајева. Од наведеног броја у 90% случајева су субјекти кажњени. Овај постотак изречених казни је готово идентичан просјеку за Инспекторат у цјелини. Али као и код других инспекција јавља се проблем у структури тих

казни. Од укупног броја изречених казни, којих је везано за шумарску инспекцију била 161, за њих 78 је изречена новчана казна, а остале су условне или је изречен укор. У последње вријеме имамо одређени број пресуда гдје се субјекат проглашава кривим, али се ослобађа казне, тако да у тим случајевима нема ни „условне осуде“.

Против рјешења инспектора су уложене 34 жалбе, што је приближно на осмогодишњем просјеку. Од укупно 27 ријешених другостепених поступака у једном случају је жалба дјелимично уважена, док су у осталим случајевима потврђена рјешења инспектора.

Садашњи Закон о шумама је донесен и објављен у августу 2008. године и врло је интересантно погледати неке од упоредних показатеља по годинама важења Закона.

Табела 21 Упоредни показатељи шумарске инспекције за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 и 2016. годину

Р. Бр.	Подузете мјере	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Број инспектора	15	14	13	15	16	15	15	15	13
2.	Укупан број контрола	1.437	1.703	1.667	1.833	1.970	1.725	1.693	1.881	1.578
3.	Редовне контроле	993	1.033	1.090	1.070	765	851	1.307	1.003	772
4.	Ванредне контроле	176	248	158	312	694	549	486	878	806
5.	Контроле извршења рјеш.	268	422	419	451	511	325	366	367	281
6.	Неуредне контроле	(24,3%) 349	(34,3%) 584	(34,5%) 576	(30,1%) 551	(29,7%) 583	(31,9%) 551	(36,8%) 623	(47,3%) 890	(53,87) 850
7.	Управне мјере	305	489	488	486	508	476	566	795	767
8.	Прекршајни налози (ком)	216	372	372	417	341	384	341	778	781
9.	Износ прекршајних налога (КМ)	309.900	602.370	605.796	754.545	520.077	442.970	390.020	852.800	917.500
10.	Прекршајне пријаве (ком)	9	5	-	7	14	4	5	13	1
11.	Кривичне пријаве	10	12	14	3	7	12	9	7	6
12.	Жалбе	30	36	56	51	30	35	26	38	34

Као што је видљиво из претходне табеле број неуредних контрола је у прве три године важења Закона растао што је посљедица отпора који се створио код субјеката контроле новим одредбама у прописима, односно обавезама проистеклим из истих. Након овог периода у наредне двије године долази до смиривања стања, а онда је дошло до повећања броја представки и самим тим ванредних контрола те учешће ове инспекције у ревизији рада постројења за примарну прераду дрвета по Закључку Владе Републике Српске, контроли утрошка средстава проширене репродукције такође по Закључку Владе и учешћа у операцији „Орион“. У 2015. и 2016. години, већ је било говора о реализацији „Акционог плана“ који је значајно утицао на повећање броја ванредних контрола, броја неуредних контрола по којима су изречене управне мјере и издати прекршајни налози. Са друге стране дошло је и до пада друштвене дисциплине, што је опет посљедица потребе за позитивним пословањем, па код субјеката контроле, при чему посебно мислимо на ЈПШ постоји мишљење да је јефтиније платити казну него испоштовати неку законску одредницу.

Наведено се најбоље очитује кроз број донесених управних мјера, издатих прекршајних налога и поднесених кривичних пријава, а битан је показатељ и број жалби изјављених на рјешења инспектора.

У наредној табели је приказан апсолутни и релативни однос унутар структуре предузетих управних и прекршејних мјера.

Табела 22 Структура предузетих мјера шумарске инспекције у 2016. години

Р. бр.	Предузете мјере	Број мјера	% учешћа
1.	Управне мјере	767	100,0
1.1.	Отклањање неправилности	257	33,51
1.2.	Забране	40	5,21
1.3.	Одузимања робе (нелегалан промет)	470	61,28
2.	Прекршајне мјере	781	100,0
2.1.	Прекршајни налози	780	99,87
2.2.	Прекршајне пријаве	1	0,23

Из наведене структуре предузетих мјера се може констатовати да је код утврђених неправилности у највећем броју случајева (61,28 %) извршено одузимање производа шумарства. Поред потребе да се покуша дјеловати превентивно свугдје гдје је то могуће у смислу доношења мјера за отклањање неправилности, то није могуће када се ради о производима који су нелегално прометовани или складиштени, а да немају уредно поријекло. Значи, уколико је незаконито посјечено или одстријељено не може се рјешењем поправити.

Заједничке контроле вршене су са инспекцијом за заштиту од пожара у контролама опремљености и организованости шумских газдинстава на заштити шума од пожара. Стање организованости је задовољавајуће. Са водном инспекцијом смо учествовали у контролама водотока и извора, односно замућивања вода приликом извођења радова у шумарству и сјече стабала у инудационим подручјима, као и контрола извођења радова у непосредној близини водозахвата. Са инспекцијом рада су вршене заједничке контроле код извођача радова у шумарству и на пиланама. Са еколошком инспекцијом су вршене заједничке контроле по одредбама Закона о заштити природе и Закона о националним парковима.

Резултати и ефекти рада

Анализа неправилности по областима надзора би одузела много простора и иста је извршена у извјештају за ресорно Министарство, а овдје ћемо нагласити само оне значајније.

Код извођача радова у шумарству смо констатовали да се број регистрованих субјеката значајно смањује, а и у овом моменту лиценцирани настоје одмах по добијању лиценце да одјаве одређени број радника и неопходног инжењера.

Контролама исказа сјеча и извршење етата којих је било 43, поред других неправилности у четири ситуације су донесене забране због прекорачења обима сјеча.

Овдје треба напоменути као врло битна сазнања до којих смо дошли кроз контроле реализације извођачких пројеката и извршење „Годишњег производно финансијског плана за 2016. годину“, а ради се о непоштовању истих, односно о сјечама које нису у складу са наведеним планом и сјекоредом. С обзиром на законску одредницу да се измјене годишњег плана врше на исти начин како се и доноси, провјером код ресорног Министарства утврдили смо да у 2016. није било захтјева за измјену истог. Непоштовање „Годишњег производно финансијског плана за 2016. годину“ смо констатовали у следећим случајевима:

- ШГ „Врбања“ у одјелима бројева : 6, 10, 12, 17, 43, 45, ПЈ „Узломац“, затим одјелима бројева: 18, 19/1, 20, 74, 76, 114, 116/2 и 117/1, ПЈ „Врбања“ извршена је реализација извођачких пројеката кроз редовну сјечу у 2016. години, а да нису били предвиђени планом за исту годину.
- ШГ „Зеленгора“ Калиновик, извршена реализација извођачких пројеката у 2016. години, за одјеле 3/1 и 64 ПЈ „Междра“, а да исти нису планирани у наведеној години. Одјел 64 је дозначен у децембру 2016. и одмах се кренуло са реализацијом, а ради се о површинама неподесним за газдовање-минираном одјелу.
- ШГ „Оштрељ-Дринић“; вршена реализација извођачких пројеката за одјеле 63/2, 101 (сјекоредом планирани за 2018. годину) и 83/1 ПЈ „Клековача-Дринић“. Одјел 83/1 ПЈ

„Клековача-Дринић“ чија је сјеча вршена у 2015. години је пренесена у 2016. годину, а да није уврштена у план за 2016. годину.

- ШГ „Чемерница“ Кнежево, одјел 169/2 ПЈ „Цврцка“ планиран је за 2017. годину, пројекат је урађен 28.10.2016. године, а сјеча вршена у току октобра, новембра и децембра 2016. године. Одјел 169/2 је у текућем уређајном периоду (01.01.2008.-31.12.2017.) већ сјечен 2009. године. Одјел број 9. ПЈ „Осмача-Тисовац“ је у текућем уређајном периоду сјечен и 2008. године, а одјел бр. 6. ПЈ „Осмача-Тисовац“ је сјечен у току новембра и децембра 2016. године, а оба су дио производно-финансијског плана за 2017. годину.
- Већина радова на узгајању шума се односи на „његу природног подмлатка“ и „припрему земљишта за природно подмлађивање“, а то су радови које изврше извођачи радова кроз „реализацију извођачког пројекта“, па их је бесмислено у инспекцијској контроли посматрати издвојено само као ову врсту радова. Интересантна је ситуација да у контролама које су вршене до новембра мјесеца већина радова предвиђених „Годишњим планом“ није била евидентирана, односно сви предвиђени радови су евидентирани у преосталом дијелу године и наравно највећи дио се односи на већ поменуте ставке.

Код заштите шума највећи број контрола се односио на чување шума, противпожарну заштиту и заштиту шума од биљних болести и штеточина. Овдје треба нагласити да је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у Влади Републике Српске донијело „Наредбе о спровођењу мјера заштите шума сјечом стабала случајних ужитака на Романијском платоу“, („Сл. гласник РС“ број 62/16) објављене 27.07.2016. године чије су одредбе ступиле на снагу наредног дана. По овој наредби је било више контрола које су се односиле на ову област и област „коришћење шума“ и као резултат ових контрола је произашла констатација да се Наредба не поштује у цијелости, поготово у ШГ „Романија“ Соколац. Због непоштовања наредбе ШГ „Романија“ Соколац је донесен читав низ мјера, а Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде је поднесен извјештај о извршеним контролама.

Постројења за примарну прераду дрвета су контролисана у складу са техничким и кадровским могућностима и утврђене неправилности се могу увидјети у претходном дијелу извјештаја.

Након поновног формирања и картирања ловишта иста су додијељена корисницима ловишта средином године и инспекцијске контроле су првенствено имале превентивни карактер. Током извјештајне године Ловиште „Омар“ Теслић, није било додијељено ниједном кориснику, те је дивљач у истом остала незаштићена.

Закључне напомене

Већ је напоменуто да је у последње вријеме дошло до осипања броја шумарских инспектора и да је постојећи број недостатан. Попуна није извршена. Када томе додамо да реализацијом Акционог плана на сузбијању бесправних сјеча, крађа и нелегалног промета дрвних сортимената којим су за шумарску инспекцију предвиђене многе активности које нису директно у вези са шумом, односно ради се о промету шумских дрвних сортимената, њиховој контроли поријекла на постројењима за примарну прераду дрвета итд. Долазимо до закључка да је ова инспекција недовољно присутна у контроли извршења или неизвршења радова у шумарству. У извјештајном периоду од укупно 1.578 извршених контрола њих 909 (57,6 %) се не односе директно на активности у шуми. Наиме, „Акциони план“ је дао добре резултате, али по природи исти се бави посљедицама нелегалног рада, а не узроцима. Почетак бесправног промета почиње у шуми (сјечини), а тамо су контролни органи недовољно присутни.

Питање истеклих шумско-привредних основа је још увијек присутно, поготово када се ради о приватним шумама. Влада Републике Српске је донијела „Одлуку о изради шумско-привредних основа за приватне шуме којима су исте истекле“, Одлука се односи на 2017.

годину, од побројаних општина Прњавор је завршио процедуру, остале су упозорене од стране ове инспекције на њихове обавезе, међутим Општина Источни Дрвар нити има важећу основу нити је обухваћена предметном Одлуком.

У последње двије године запажен је повећан обим сјеча у приватним шумама. Ово је последица економске кризе и шумовласници посежу за сјечом и продајом шумских дрвних сортимената. Овдје значајан проблем представљају неријешени имовински односи, као и неусклађеност катастарских и грунтовних података. Закон предвиђа да се сјеча може одобрити само лицу које донесе доказ о власништву, тако да корисници приватних шума ако нису и власници не могу легално извршити сјечу. Када томе додамо и надокнаде за обављање послова од општег интереса у шумама са правом својине која износи 10 % од цијене франко камионски пут по цјеновнику ЈПШ онда нам постане јасно зашто је овакво стање у контролама промета шумских дрвних сортимената. Када су у питању приватне шуме и даље судови враћају пријаве представника организационих дијелова ЈПШ уз образложење да нису оштећени (по Закону о прекршајима). Инспекција и полиција нису у могућности нити треба да чувају приватне шуме. Представници извршиоца стручно-техничких послова у приватним шумама и даље масовно прослеђују инспекцији пријаве за извршену сјечу без дознаке у приватним шумама, чиме се активности инспекције желе усмјерити у том правцу па чак и блокирати рад. Законом је јасно дефинисано да приватни власници чувају своје шуме, али није дефинисано ко чува приватне шуме од самовоље власника.

По питању усклађености Годишњег производно-финансијског плана корисника шума и шумскопривредног основа, контролама извршења шумско-узгојних радова и шумске инфраструктуре је уочено да постоје значајне разлике између предвиђеног обима радова по ШПО, Годишњег плана газдовања и реализованог обима радова.

Последњих дана 2016. године шумарска инспекција је обезбијеђена са теренском обућом и одјећом, а сваки други инспектор је опремљен са GPS уређајем, фотоапаратом и пречницом, што би свакако у наредном периоду требало утицати на квалитет рада инспектора. Неопходно је извршити и додатне обуке уз употребу састојинских карата које још нисмо набавили.

Инспектори Одјељења Источно Сарајево учествовали су на семинару „Шумарство у ери климатских промјена“ у организацији ЈПШ „Шуме Републике Српске“ и Института за низијско шумарство и животну средину“ из Новог Сада. Центар за животну средину, МПШИВ и Еуронатура организовали су радионицу на тему „Управљање-господарење мрким медвједом“ коме су присуствовали шумарски инспектори из Одјељења Бања Лука, Добој и Приједор. Хрватски савез удруга приватних шумовласника уз подршку Балканске асоцијације приватних шумовласника „Рефорд“, Стручно-савјетодавне службе Владе Републике Хрватске и Хрватског шумарског института је организовао семинар на тему „Могућности коришћења средстава из европског пољопривредног фонда за рурални развој у шумарству и дрвној индустрији“, којем је био присутан главни шумарски инспектор.

Стручном скупу на тему „Дани планете Земља 2016“ гдје је већина тема била из области шума и шумарства у организацији Института за јавно здравство и финансијску и стручну подршку научно-истраживачке организације ЛИР Еволуција, а због ограниченог простора је присуствовао само главни инспектор.

У оквиру пројекта Themis 2 је на Јахорини организован суб-регионални тренинг на тему „Кривична дјела у области шумарства“, којој су поред четири шумарска инспектора из Републике Српске присуствовали представници свих институција које се баве области „шумарство“, затим представници из Србије и Црне Горе као и представници Америчке агенције за шумарство и ИНЕРПОЛА-а Вашингтон. Наши шумарски инспектори су, у оквиру радионице, на простору Требевића извршили практичну презентацију инспекцијске контроле по чек листи „Чување шума“

Дијаграм 4 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Шумарска инспекција

3.5. ВЕТЕРИНАРСКА ИНСПЕКЦИЈА

У оквиру сектора ветеринарске инспекције врши се унутрашњи инспекцијски надзор над примјеном прописа из области ветеринарства, производње и промета сировина и хране животињског поријекла, хране за животиње, ветеринарских лијекова, те заштите и добробити животиња. У току 2016. године надзор је вршен путем републичке ветеринарске инспекције у саставу Инспектората и градске/општинске инспекције у саставу административних служби градова и општина.

Републичка ветеринарска инспекција заступљена је у свих шест одјељења Инспектората, са сљедећим бројем инспектора: Бања Лука (2), Приједор (1), Добој (1), Бијељина (3), Источно Сарајево (1) и Требиње (1). У току године 9 инспектора је учествовало у инспекцијском надзору, јер ни у овој години није попуњено систематизовано мјесто инспектора у Одјељењу Бања Лука, након одласка једног инспектора у пензију претпрошле године.

Градских/општинских ветеринарских инспектора укупно је 42 и заступљени су у градовима и већим општинама, док је и даље присутан проблем непопуњености инспекције у општинама које и поред вишекратних упозорења, нису провеле процедуру пријема ветеринарских инспектора.

Поред вршења редовних планираних инспекцијских контрола инспектори су значајно вријеме провели на обукама и тренинзима, те учествовали на радионицама које су провођене у склопу пројеката за подршку и унапређење пољопривреде и руралног развоја.

Кад су у питању приоритети у појединим областима надзора, важно је нагласити наставак активности везано за обезбјеђење услова за извоз млијека и меса перади из БиХ/РС у земље чланице Европске Уније, као и одређене захтјеве које је дефинисала Влада Републике Српске у својим закључцима, везано за појачане контроле промета меса и производа од меса.

Резултати и ефекти рада

У току 2016. године републичка ветеринарска инспекција извршила је 1.366 контрола, што представља остварење плана у износу од 99,5 %.

Највећи приоритет у раду ветеринарске инспекције у извјештајном периоду имале су области: производња и промет сировина и хране животињског поријекла (36 %), заразне болести и зоонозе (32 %) и ветеринарска дјелатност (18 %). Преостале контроле вршене су у

области производње и промета хране за животиње, промета ветеринарских лијекова и узгоја, заштите и добробити животиња.

Приоритети су одређивани у складу са планом контрола, епизоотиолошком ситуацијом на терену, ванредним и другим околностима које су захтијевале интервенције инспекције, као и провођење наредби и захтјева за контролу од стране надлежног Министарства и других надлежних органа.

Процент неуредности код извршених контрола износио је 36 % и у складу са истим предузета је 471 управна мјера, од којих је 467 у сврху отклањања неправилности, 3 забране и 1 уништавање хране животињског поријекла.

За учињене прекршаје изречено је 78 прекршајних мјера путем прекршајних налога у укупном износу од 136.200,00 КМ.

Поднесене су 2 жалбе на рјешење инспектора које нису ријешене у извјештајном периоду.

Табела 23 Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2016. године, ветеринарска инспекција

рб	Област надзора	Извршено			Управне мјере			Укупно		Прекршајни налог				Жалбе поднесене
		Укупан број контрола	Неуредно	% неуредности	Отклањање неправилности	Забрана	Уништавање	Број управних мјера	% отклањања недостатака	Правно лице	Одговорно лице	Физичко лице	Укупно	
1	2	3	4	5	6	6	7	8	9	10	11	12	13	14
УКУПНО:		1366	479	36	467	3	1	471	99	18	18	42	78	2
1	Производња и промет сировина и хране животињског поријекла	496	125	26	122	1	1	124	98	12	12	12	36	
2	Производња и промет хране за животиње	77	26	35	25	1		26	96			2	2	
3	Производња и промет ветеринарских лијекова	36	8	22	8			8	100					
4	Ветеринарска дјелатност	250	92	38	91			91	100	2	2	5	9	1
5	Заразне болести и зоонозе	434	213	50	206	1		207	100	3	3	22	28	1
6	Узгој животиња	62	14	23	14			14	100	1	1	1	3	
7	Заштита и добробит животиња	11	1	9	1			1	100					

Табела 24 Упоредни општи показатељи за 2014., 2015. и 2016. године, ветеринарска инспекција

рб	Предузете мјере	2014	2015	2016	I 16/15	I 16/14
1	Број инспектора	9	9	9	100.00	100.00
2	Укупан број контрола	1098	1073	1366	127.31	124.41
3	Број контрола по инспектору	122	119	152	127.73	124.59
4	Неуредне контроле	236	299	479	160.20	202.97
5	Управне мјере	229	275	471	171.27	205.68
6	Прекршајни налози (ком)	30	78	78	100.00	260.00

Анализом општих показатеља видљиво је да је повећан укупан број контрола и број контрола по инспектору, а што је у складу са планом, док је у односу на претходне године знатно повећан број неуредних контрола, а сходно томе и број управних мјера, док су прекршајне мјере остале на истом нивоу.

Објашњење за наведене показатеље се може довести у везу са циљаним активностима које су настављене у области производње и промета сировина и хране животињског поријекла и хране за животиње ради усклађивања са прописаним стандардима. Повећан број контрола и управних мјера у области заразних болести и зооноза, исходио је појавама болести које су ескалирале посебно у другом полугодишту, гдје су инспектори проводили надзор и налагали мјере у општинама које нису покривене ветеринарским инспекцијским надзором.

У наведеним областима је и највећи проценат неуредних контрола, а самим тим и број управних и прекршајних мјера.

Настављено је са контролама примарних произвођача млијека и објеката за сакупљање и прераду млијека који су регистровани за извоз у ЕУ, а односе се на хигијенско техничке услове фарми и објеката за складиштење и прераду млијека, здравље животиња и квалитет сировог млијека.

Појачан надзор вршен је везано за контролу идентификације и обиљежавања животиња, контролу кретања, гдје су процесуирани случајеви нелегалног промета, неадекватног провођења пријаве –одјаве животиња, као и мјера у циљу заштите од заразних болести.

Редован надзор вршен је код промета меса и производа од меса, праћењем сљедивости меса од момента клања животиња до крајњег корисника, декларисања, обиљежавања и дистрибуције на тржишту.

Контроле усклађености услова ветеринарских организација са новим правилником су завршене у извјештајној години и исте су биле превентивног карактера у смислу налагања мјера ради отклањања неусаглашености.

Контрола производње и промета хране за животиње провођена је у циљу спречавања употребе хране која садржи недозвољене супстанце које се потом задржавају у месу и млијеку у недозвољеним вриједностима.

Контроле промета лијекова провођене су у велдрогеријама и ветеринарским апотекама, као и приликом контрола фарми музних грла и на перадарским фармама, гдје је акценат стављен на употребу лијекова и вођење евиденција на фармама, те контроле поштовања прописане каренце за стављање у промет животиња односно сировина.

У области узгоја, заштите и добробити животиња контроле су вршене у објектима за држање животиња, затим приликом клања и код пријава које се односе на поступање са животињама које није у складу са прописаним стандардима.

Републички инспектори су проводили карантинске мјере и дијагностичко испитивање животиња и расплодног материјала на заразне болести, те налагали нешкодљиво уништавање заражених животиња на подручјима општина које немају општинску/градску ветеринарску инспекцију. Проведене су карантинске мјере у објектима у којима су смјештене животиње из увоза и то говеда, овце, козе, свиње, перад, оплођена кокошија јаја и рибља млађ, а у складу са тим проведена су дијагностичка испитивања по налогу инспекције. Извршено је уништавање 1 коња обољелог од инфективне анемије, 2 говеда и 2 овце обољела од бруцелозе, те уништено 28 кошница заражених америчком кугом.

Дијагностичко испитивање по налогу инспекције провођено је приликом контроле спровођења годишње наредбе о заразним болестима на фармама и домаћинствима гдје су установљене животиње које нису подвргнуте прописаним испитивањима, као и у случајевима сумње на заразну болест .

Узимање узорка извршено је на основу мониторинг планова и у склопу истраге –follow up поступака везано за обавијести о присуству недозвољених супстанци у сировинама и храни животињског поријекла, те је извршено укупно 68 различитих анализа.

Такође је извршено уништавање 753 кг свјежег меса затеченог у промету без ветеринарског прегледа, односно поријекла, 61 кг производа од меса које није прописно означено, односно не посједује декларацију, те повучено 205 кг хране животињског поријекла и 8 паковања ветеринарских лијекова због непотпуних података на декларацији.

Прекршајне мјере изрицане су највећим дијелом у области производње и промета сировина и хране животињског поријекла (36), заразних болести и зооноза (28) и ветеринарској дјелатности (9), промет хране за животиње (2) и узгој животиња (3).

Производња и промет сировина и хране животињског поријекла

Производња и промет сировина и хране животињског поријекла је област у којој је извршен највећи број контрола, а које су се проводиле у складу са планираним активностима и

приоритетима у циљу уређивања области и прилагођавања са постављеним стандардима кад је у питању безбједност хране.

Објашњење за наведене показатеље се може довести у везу са активностима које су настављене у различитим секторима са нагласком на извозне објекте у циљу усклађивања са прописаним стандардима. Посебан приоритет дат је контролама примарних произвођача млијека и објеката за сакупљање и прераду млијека који су регистровани за извоз у ЕУ, а односе се на хигијенско техничке услове фарме и објеката за складиштење и прераду млијека, здравље животиња и параметре квалитета сировог млијека.

Имајући у виду Акциони план у складу са препорукама FVO мисије која је проведена у перадарском сектору и најаву европске инспекције у наредној години вршене су контроле на перадарским фармама и проведено службено узорковање у складу са Програмима контроле салмонелозе у јатима кока носиља и производњи конзумних јаја, код одраслих расплодних јаја и у јатима пилића узгајаних за производњу меса врсте Gallus Gallus у Републици Српској.

Појачан надзор вршен је код промета меса и производа од меса, праћењем слједивости меса од момента клања до крајњег производа, те обиљежавања и декларисања меса у складу са поријеклом.

У складу са прописаном процедуром провођења и праћења мониторинга резидуа у живим животињама и производима животињског поријекла за 2016. годину, републички инспектори вршили су контроле и узорковање код субјеката у општинама које немају општинску инспекцију. У складу с тим учествовали су и на обукама које су проведене у склопу провођења плана мониторинга резидуа за 2016. годину, гдје је извршено и преузимање материјала за узорковање.

Контроле су провођене и на основу обавијештења путем RASFF и INFOSAN система, о присуству неисправне хране животињског поријекла на нашем тржишту, као и приликом утврђивања присуства недозвољених резидуа у узорцима који су узети по плану мониторинга. У свим случајевима су проведене контроле у циљу утврђивања могућег присуства спорне хране и стављања ван употребе, односно уништавања исте у циљу заштите потрошача, као и провођење истраге ради утврђивања и отклањања узрока доспијећа недозвољених супстанци у сировине које ће бити кориштене за људску употребу.

У свим случајевима пријава и притужби на исправност хране животињског поријекла од стране грађана и различитих субјеката које су за примљене у Инспекторату, исте су прослеђиване надлежним инспекторима.

Заразне болести и зоонозе

Инспекцијски надзор у области заразних болести животиња и зооноза вршен је у складу са епизоотиолошком ситуацијом у Републици Српској и Босни и Херцеговини, и према програмима контрола болести донесеним од стране Министарства и Канцеларије за ветеринарство БиХ.

Контрола провођења превентивних мјера у складу са Наредбом о спровођењу мјера заштите животиња од заразних и паразитских болести у Републици Српској у 2016. години, вршена је приоритетно на фармама музних грла, провјером издатих потврда о извршеним дијагностичким испитивањима и статуса животиња које су затечене на фарми, као и увид у њихову идентификацију и кретање (пријаву/одјаву животиња), прописану другу документацију и сл. Инспекцијске контроле у овој области вршене су и након обавијести о постојању сумње, односно симптома болести или након потврде заразне болести животиња од стране лабораторије, те су налагане мјере у циљу сузбијања болести и контролисано њихово провођење. То се односило, осим бруцелозе и на друге болести које су се јављале у овој години и то: лептоспироза, трихинелоза, кју грозница, паратуберкулоза, инфективна анемија коња, салмонелоза, ноземоза и америчка трулеж пчелињег легла, на подручјима која немају ветеринарску инспекцију.

Након појаве болести квргаве коже на подручју Србије и Црне Горе, ветеринарска инспекција је учествовала у заједничким активностима са надлежним органима и проводила

еписоотиолошко извиђање у циљу раног откривања и спречавања ширења ове болести на подручје Републике Српске. Од момента када смо обавијештени о пријави болести у непосредној близини границе са Црном Гором, на подручју општина Фоча и Гацко као и даље, предузете су активности контроле кретања пријемчивих животиња и пошилки којима се може пренијети узрочник, а посебан акценат је стављен на контролу вектора. Код свих пријављених сумњи на болест квргаве коже, ветеринарски инспектори су без одлагања налагали предузимање свих неопходних мјере ради потврђивања или искључивања болести, а нарочито узимање одговарајућег броја узорака за лабораторијско испитивање, попис и затварање пријемчивих врста животиња у објекте гдје је то могуће у периоду активности вектора, појачану заштиту говеда од инсеката кориштењем средстава за одбијање инсеката, мјере дезинсекцију и др.

Затим, након што је потврђена болест плавог језика на подручју Фоче, ветеринарска инспекција је у сарадњи са ветеринарским службама на терену, појачала активности у циљу праћења ове болести. Болест се проширила на цијело подручје Републике Српске и Босне и Херцеговине, на којем је и проглашена зараза, и у складу са ширењем болести имајући у виду да се болест преноси путем вектора појачана је контрола промета и кретања животиња и спречавање уноса животиња непознатог здравственог статуса у стадо/шталу, са нагласком на употребу репелената и потпорне терапије те провођење дезинсекције.

Поново наглашавамо да је отежавајући фактор у ефикасном и ефективном спровођењу мјера за контролу болести, недостатак инспектора управо на општинама у руралним подручјима гдје се држи највећи број ситних папкара и гдје су имања удаљена и неприступачна, те је републичка инспекција прелазила стотине километара како би опсервирала пријављена жаришта болести.

Као и у ранијим годинама ветеринарска инспекција је након обавијести граничне полиције о утврђеном нелегалном промету животиња у пограничним зонама, налагала мјере у карантинским објектима, у којима су задржане животиње док се не утврди здравствени статус истих.

Ветеринарска дјелатност

У области ветеринарске дјелатности контролисане су ветеринарске организације сходно плану и приоритетима, као и приликом провођења контрола у другим областима, а посебно у склопу провођења мјере ради контроле заразних болести.

Настављене су контроле у циљу провјере усклађености услова са новим правилником, након истека прописаног рока за усклађивање постојећих ветеринарских. Овдје је важно нагласити да су код већине организација утврђене неусклађености које су се односиле на услове у погледу просторија, уређаја и опреме, тако да је заузет став да се иде са налагањем мјера, с обзиром да се радило о недостацима који нису утицали на радни процес, јер циљ новог правилника је да се постигне уједначеност у погледу услова који су потребни за обављање ветеринарске праксе.

Посебан акценат контрола у овој области стављен је на провођење обавезних мјера на млијечним фармама у складу са новим упутствима и евиденцијама које се воде везано за идентификацију, дијагностику болести, употребу лијекова и еписоотиолошку ситуацију на фармама.

Контроле провођења других обавезних мјера у складу са подјелом еписоотиолошког подручја надлежности вршене су најчешће по пријави др, организација и достављању доказа о вршењу услуга на туђем терену.

Што се тиче функционисања ветеринарских организација, значајно је напоменути да су код свих уочених поступања, а која су из домена добре ветеринарске праксе, обавјештавана је Ветеринарска комора Републике Српске како би исто било санкционисано од стране утврђених тијела у склопу Коморе.

Производња и промет хране за животиње

У области производње и промета хране за животиње контроле су спровођене код субјеката који се баве производњом хране за животиње-мјешаоне хране и на фармама гдје се припрема храна за властите потребе.

Утврђени су недостаци који се односе на обавезе приликом одобравања субјеката који се баве производњом, прометом и складиштењем хране за животиње као и декларисања исте, с обзиром на додатке који се користе посебно за перадарски сектор, кад су у питању кокцидиостатици који се мијешају у смјеше за исхрану товних категорија пилића.

Већи дио контрола односио се на провођење истраге везано за налаз недозвољених супстанци у млијеку или месу гдје се у циљу провођења истраге акценат стављао на храну за животиње.

Производња и промет ветеринарских лијекова

У области промета ветеринарских лијекова и помоћних ветеринарских средстава контроле су вршене у веледрогеријама и ветеринарским апотекама, као и у току контрола фарми, гдје је акценат стављен на употребу лијекова и хране за животиње, гдје се контролом прописаних евиденција на фармама, пратила употреба лијекова, као и прописаних каренци. Кад је у питању промет лијекова на велико и мало путем регистрованих субјеката, утврђене су неправилности које су се односиле на испуњеност минимално-техничких услова, обезбеђивање адекватног стручног кадра и помоћног особља, ажурирање евиденција и слично. Основни циљ контрола у овој области је спречавања присуства резидуа ветеринарских лијекова у храни, а што се остварује контролом промета и употребе ветеринарских лијекова, те вођење адекватних евиденција о слједивости лијека.

Такође, контролом промета и стављања у употребу лијекова контролише се употреба нелегалних односно нерегистрованих лијекова на тржишту Републике Српске односно Босне и Херцеговине.

Узгој, заштита и добробит животиња

Област узгоја животиња је уско повезана са области заштите и добробити животиња, кад је у питању начин држања и поступања са животињама.

Стога су и контроле које су вршене на фармама, односно објектима за држање животиња, подразумјевале интегрисан приступ овој проблематици управо због донесених подзаконских аката који регулишу више сегмената у надзору, зависно о врсти, старосној доби и фази производње.

Приоритет су биле фарме музних грла и перадарске фарме које су одобрене за извоз у ЕУ или су у припреми из разлога што се у току поступка усклађивања са ЕУ прописима, проводе циљане контроле и налажу мјере везано за све прописане услове, па тако и услове држања и добробити животиња.

Рад ветеринарске инспекције у саставу органа локалне управе

Ветеринарска инспекција на општинском/градском нивоу извршила је 6.125 контрола, предузела 859 управних мјера, изрекла 88 прекршајних мјера од којих је 80 путем прекршајних налога и поднијела 8 прекршајних пријава.

Највећи број контрола извршен је у области производње и промета сировина и хране животињског поријекла, заразних болести и зооноза, ветеринарској дјелатности и производњи хране за животиње. Овдје је важно нагласити да у неким градовима и општинама, инспектори врше и прегледе на клаоницама тако да се исто евидентира као инспекцијска контрола, иако се заправо ради о свакодневним стручним пословима прегледа животиња прије клања и трупова на линији клања, које у већини општина раде овлаштени ветеринари. Такође, у производним погонима инспектори су задужени за издавање сертификата и образаца о прегледу пошилјки које се отпремају у унутрашњем промету, у складиштима увозника врши се

преглед увозних пошилики, и слично. У склопу тога прегледано је 955 пошилики из увоза, 4.750 пошилики у унутрашњем промету, издато 5.502 сертификата.

Узето је 2.425 узорака и 589 узорака у склопу плана праћења резидуа.

Нешкодљиво је уништено 9.532 кг производа животињског поријекла и 10.310 л млијека и млијечних производа.

Највећи дио управних мјера односи се на отклањање недостатака и неправилности а остали дио на забране у току производње и промета производа животињског поријекла приликом сталног надзора на клаоницама и производним погонима, забране кретања и промета животиња код сумње на заразу или потврде болести, као и поступања са животињама при држању и узгоју која су у супротности са прописима о добробити животиња и др.

У области контроле заразних болести и зооноза провођене су мјере у циљу откривања, спречавања ширења и искорјењивања болести, које су дијагностиковане приликом провођења надзора ових болести. Нешкодљиво је уништено 345 животиња обољелих од заразних болести и 245 кошница обољелих пчела.

У извјештајној години значајна је појава болести које до сада нису биле присутне у земљама у окружењу, па тако и код нас, а које су се јавиле у претходном периоду, од који је у већини општина утврђена болест плавог језика, која је нанијела значајне штете пољопривредницима, односно узгајивачима оваца и говеда.

Значајне су и контроле провођења мјера у сузбијању других болести које су се појављивале у току године, као што је бјеснило, трихинелоза, кју грозница, паратуберкулоза, америчка трулеж пчелињег легла, и друго.

Остале контроле вршене су у области ветеринарске дјелатности, употребе ветеринарских лијекова на фармама, држања, узгоја, заштите и добробити животиња.

Ветеринарска инспекција у општинама које имају карантинске објекте вршила је надзор над провођењем карантинских мјера код увезених животиња и расплодног материјала.

Значајно је напоменути учешће већег броја општинских/градских инспектора на обукама које су организоване од стране TAIEХ -а и других пројеката у склопу помоћи Европске комисије.

Проблематика везана за недостатак инспектора у великом броју општина изражена је и у овом периоду, као и неравномјерна едукација, опремљеност и различити услови рада, што додатно усложњава испуњеност захтијеваних услова у погледу вршења службених контрола.

Обука инспектора

У току 2016. године настављено је са провођењем обука и едукативних састанака у циљу усклађивања службених контрола и провођења инспекције у складу са новом легислативом и уједначавања рада инспектора на оба нивоа. Обуке су организоване у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске и у склопу ЕУ подршке путем TAIEХ-а и других пројеката који се реализују у Босни и Херцеговини.

Значајне су активности у склопу АВР/АВ пројекта, који је започео у августу мјесецу, а односи се на: "Техничка помоћ у области управљања нуспроизводима животињског поријекла и животињским отпадом БиХ", гдје су у оквиру радних група укључени и ветеринарски инспектори. У оквиру овог пројекта одржан је и округли сто: "Нуспроизводи животињског поријекла и животињски отпад у БиХ", гдје су се сумирали прикупљени подаци везано за настајање и збрињавање нуспроизвода у нашој заједници.

Закључне напомене

Ветеринарска инспекција је у току 2016. године проводила активности које су усаглашаване у складу са приоритетима који су стављени пред ветеринарски сектор у сврху испуњавања ЕУ услова, посебно у дијелу који се односи на провођење службених контрола у

објектима који су одобрени за извоз у ЕУ и у складу са епизоотиолошком ситуацијом која је била актуелна у Републици Српској, Босни и Херцеговини и окружењу.

У склопу мониторинг програма заразних болести животиња и зооноза, ветеринарска инспекција вршила је континуирани надзор на праћењу и провођењу мјера за сузбијање заразних болести животиња, а посебан акценат потребно је ставити на провјеру извршених тестирања животиња на одобреним фармама за извоз у ЕУ, као и онима које желе извозити. У том смислу неопходно је наставити обуке инспектора, посебно оних на локалном нивоу, како би наставили са имплементацијом прописа који су усаглашени са ЕУ захтјевима. Обуке морају бити усаглашене са захтјевима из правилника хигијенског пакета и правилника о службеним контролама хране, и за секторе које покрива надлежни инспектор.

У склопу активности које се проводе кроз различите пројекте потребно је унаприједити процедуре свих инспекција које покривају безбједност хране, а што је сврха и циљ прописа о безбједности хране, као и ускладити провођење службених контрола на цијелом територију јединственог тржишта Босне и Херцеговине.

Недостатак инспектора на општинском нивоу није ријешен ни у овом периоду и поред свих наших настојања и позива да се обезбиједи трајно вршење повјерених послова инспекцијског надзора у областима које покрива ветеринарска инспекција.

Неопходно је укључивање надлежних Министарстава по овом питању, како би се у складу са прописима на снази, обавезале општине да било кроз директно запошљавање градских/општинских ветеринарских или кроз међусобно закључивање споразума по којима инспектор из једне јединице локалне управе може трајно обављати инспекцијски надзор на територији друге уколико се о томе споразуме надлежни органи тих општина, обезбиједи ефективно и ефикасно вршење ветеринарске инспекције.

Дијаграм 5 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Ветеринарска инспекција

3.6. ВОДНА ИНСПЕКЦИЈА

Инспекцијским надзором у 2016. години извршено је 1.004 контроле од чега је 856 редовних (85,5 %) и 148 ванредних контрола (14,4 %).

Од извршених 1.004 контроле неуредних контрола је 350 (35 %), изречене су 323 управне мјере (92 % у односу на број неуредних контрола) и 47 прекршајних мјера (42 мјере изречене издавањем прекршајних налога и 5 прекршајних пријава). Укупна вриједност прекршајних налога износи 112.800 КМ. У протеклом периоду изречена је и једна мјера принудне наплате у износу од 1.000 КМ. Такође, у протеклом извјештајном периоду

републичка водна инспекција издала је 14 забрана рада и 2 рушења (уклањање) објекта. На рјешења инспектора изјављено је 17 жалби, од чега су 3 уважене, 7 одбијено, 1 жалба је дјелимично прихваћена, а рјешавање осталих 6 жалби је у току.

Табела 25 Квантитативна анализа рада по областима надзора, водна инспекција

области надзора	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
заштита вода	446	166	154	1	-	11	-	-	1
заштита од вода	228	89	75	4	2	3	1	-	8
уређење водотока	161	34	22	9	-	23	3	-	1
коришћење вода	153	57	53	-	-	3	-	-	7
остало	16	4	3	-	-	2	1	-	-
укупно	1004	350	307	14	2	42	5	-	17

Релативни индекс неуредних контрола у односу на компарирајућу годину 2015. је 1.00, што указује да се стање није мијењало.

Области надзора

Заштита вода

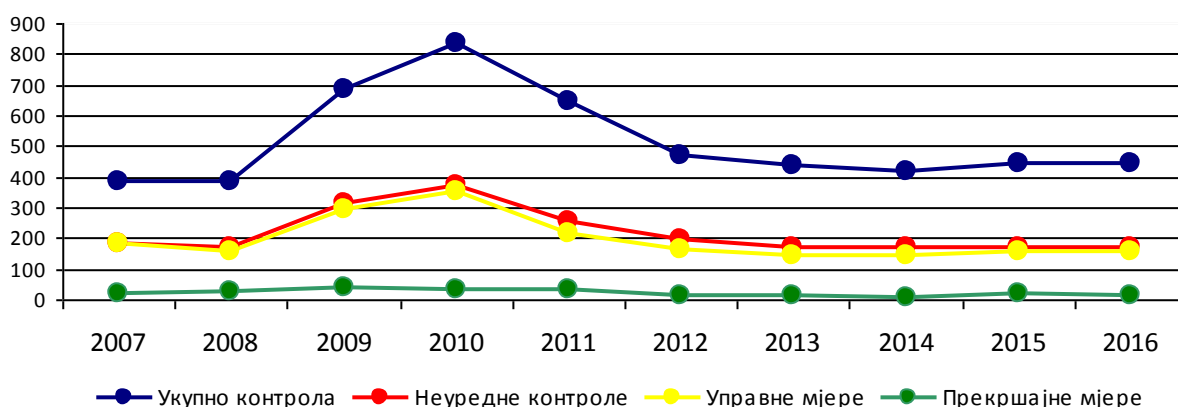
У овој области извршен је највећи број инспекцијских контрола, укупно 446 што чини 44,4 % инспекцијских контрола од укупног броја извршених контрола.

Процент неуредних контрола је 37,5 %. Изречено је 155 управних мјера и 11 прекршајних мјера. Укупна вриједност прекршајних мјера је 21 000 КМ.

Табела 26 Компаративни показатељи за период 2007 -2016. године, водна инспекција

година	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	386	185	178	5	-	20	-	1	-
2008	383	171	154	3	-	27	-	-	-
2009	683	314	289	5	-	37	-	-	2
2010	837	374	349	2	-	33	-	-	3
2011	644	253	216	-	-	32	-	-	1
2012	472	193	163	-	-	11	-	-	4
2013	438	168	142	1	-	16	-	-	1
2014	418	171	144	1	-	8+7	-	-	2
2015	444	170	154	-	-	20	-	-	2
2016	446	166	154	1	-	11	-	-	1

Дијаграм 6 Заштита вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године

У протеклој години није било већих акцидентних или инцидентних загађења водотока. Мањих спорадичних загађења је било у водотоцима: Врбас, Врбања, Босна, Дрина, Усора, Украина, Спреча и Прача. Ови инциденти - акциденти нису имали за посљедицу већи помор рибе, односно већи негативни утицај на животну средину. У протеклом периоду догодило се превртање ауто-цистерне у Зворничко језеро. С обзиром да је цистерна била празна, није било посљедица на квалитет вода водотока Дрине. У водотоку Спрече десио се мањи помор рибе који је уочен на међуентитетској линији у мјесту Сочковац, општина Петрово. Анализирани параметри указују на индустријско загађење настало у ФБиХ. У протеклом периоду биле су двије представке спортских риболовачких друштава који указују на повећање суспендоване материје у водотоку Украине, што је посљедица почетка рада ТЕ „Станари“.

Заштита од вода

У овој области извршено је укупно 228 инспекцијских контрола, од чега су 89 неуредне контроле (39 %). Донесена је 81 управна мјера, од чега је 75 отклањање неправилности, 4 забране и 2 рушења (уклањања) објеката. Издавају се 3 прекршајна налога и 1 прекршајна пријава. Поднесено је 8 жалби на рјешења инспектора, од тога 4 жалбе су одбачене, 2 жалбе су усвојене. У 2016. години извршене су контроле свих заштитних хидротехничких објеката и то два пута. У периоду март – април извршене су ванредне контроле ових објеката по захтјеву ресорног Министарства и у периоду септембар – октобар као редовне контроле. Акцент ових контрола је био на текућем одржавању водних заштитних објеката и система (кошење канала и насипа, уклањање зелене масе и сл.).

Табела 27 Преглед извршених контрола заштитних хидротехничких објеката

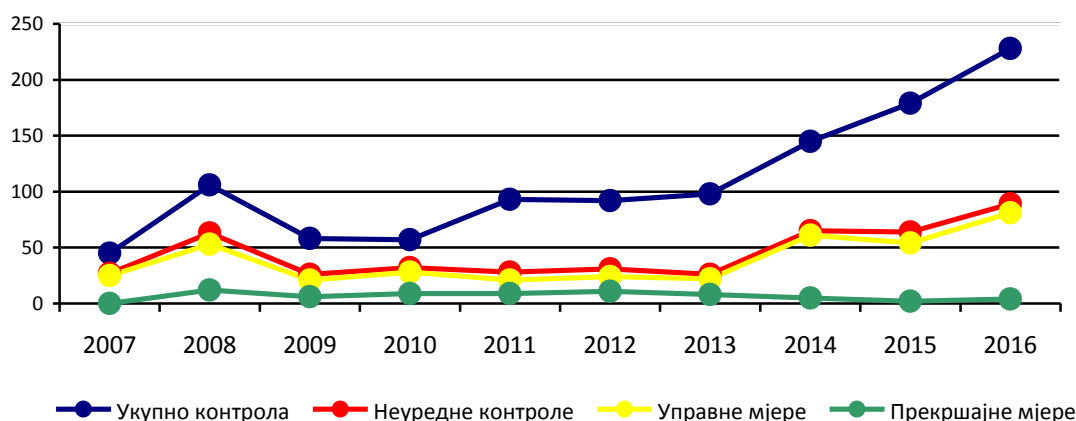
подручна одјељења	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
Бања Лука	48+62	32+39	32+39	-	-	-	-	-	1
Добој	11	7	7	-	-	-	-	-	-
Приједор	16	8	8	-	-	-	-	-	1
Бијељина	9+8	3+1	3+1	-	-	-	-	-	-
Требиње	20	10	10	-	-	-	-	-	-
И. Сарајево	6	5	5	-	-	-	-	-	-
укупно	110+70	65+40	65+40	-	-	-	-	-	2
	180	105	105						

Контролама заштитних хидротехничких објеката извршено је 180 контрола, од чега 110 контрола извршили су републички водни инспектори, а 70 контрола извршили су општински водни инспектори. Укупно смо имали 105 неуредних контрола, донесено је укупно 105 управних мјера и све донесене управне мјере су мјере отклањања неправилности. На рјешења инспектора изјављене су 2 жалбе. Једна жалба је одбачена. Најчешће неправилности се односе на неадекватно текуће одржавање заштитних објеката. Све наложене мјере су извршене.

Табела 28 Компаративни показатељи за период од 2007 - 2016. године, заштита од вода

година	контроле		управне мјере			прекршјне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	45	27	23	2	-	-	-	-	-
2008	106	63	52	-	1	11	1	-	1
2009	58	26	17	-	4	6	-	-	2
2010	57	32	15	4	9	9	-	-	4
2011	93	28	16	2	3	8	-	-	5
2012	92	31	16	3	5	11	-	-	3
2013	98	26	12	8	2	8	-	-	-
2014	145	65	54	2	5	5+2	-	-	-
2015	179	64	44	6	4	1	1	-	12
2016	228	89	75	4	2	3	1	-	8

Дијаграм 7 Заштита од вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године

Процент од 39 % неуредних контрола и релативни индекс неуредних контрола од 1.08 у односу на компарирајућу 2015. годину, чија је вриједност била 0.79, говори да се однос према овим објектима још увијек није промијенио у смислу текућег одржавања објеката.

Уређење водотока

Издавање водних сагласности, од стране ЈУ „Воде Српске“, за уређење водотока и дислоцирање ријечног наноса није било правовремено, што је отежавало рад водних инспектора. Издавање сагласности за уређење водотока почело је у мјесецу јуну.

Од извршених 161 инспекцијске контроле из ове области, неуредних контрола је било 34 (21,1 %), донесена је 31 управна мјера, од чега су 22 отклањања неправилности и 9 забрана рада. Издава су 23 прекршајна налога и једна новчана казна принудног извршења у вриједности од 1.000 КМ. Такође, издате су и 3 прекршајне пријаве. Укупна вриједност издатих прекршајних налога износи 81.200 КМ. На рјешење инспектора изјављена је једна жалба.

Табела 29 Компаративни показатељи за период 2007–2016. године представљени табелом, уређење водотока

период / година	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање неправилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	262	104	54	49	-	52	16	-	9
2008	204	93	66	22	-	21	6	1	2
2009	101	34	19	15	-	18	-	-	1
2010	99	35	26	8	-	15	-	-	-
2011	108	39	31	7	-	12	-	-	1
2012	114	41	30	8	-	15	-	-	-
2013	137	39	28	8	-	14	-	-	3
2014	115	35	19	17	-	35	1	-	7
2015	205	68	44	15	-	28	-	-	1
2016	161	34	22	9	-	23+1	3	-	1

Дијаграм 8 Уређење водотока – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године

У протеклој години привредници нису показали велики интерес за послове уређења водотока због смањене могућности промета фракција шљунка. Издава је укупно 51 рјешење о водним сагласностима за уређење водотока и дислоцирање ријечног наноса за 41 субјект на укупно 48 локалитета. Дакле, поменутих рјешењима је одобрено да се дислоцира 1.112.592,41 м³ ријечног наноса.

Табела 30 Преглед издатих сагласности, броја субјеката, локалитета и количина по ПО – регијама, водна инспекција

ПО – регија \ параметар	сагласност	субјекат	локалитет	количина (м ³)
Требиње	-	-	-	-
И. Сарајево	4	3	4	36.152,8
Приједор	4	2	4	52.031,03
Бијељина	9	9	5	280.675,89
Бања Лука	13	10	15	137.551,01
Добој	21	17	20	606.181,68
укупно	51	-	48	1.112.592,41

Табела 31 Преглед издатих сагласности, броја субјеката, локалитета и количина по водотоцима

водоток \ параметар	сагласност	субјекат	локалитет	количина (м ³)
Сава	6	6	6	123.866,62
Дрина	10	9	6	309.678,86
Босна	17	14	16	491.356,59
Врбас	10	9	10	123.465,66
Уна	2	1	2	28.668,02
Сана	2	2	4	27.135,55
Прача	1	1	1	5.032,11
Гомјеница	1	1	1	1.334,28
Жељезница	1	1	1	910,28
Дрињача	1	1	1	1.207,44
укупно	51	-	48	1.112.592,41

На уређење ове области и поправљања стања од кључног значаја је:

- рјешавање међудржавне границе на водотоцима Дрина, Сава и Уна,
- рјешавање међуентитетске границе на водотоку Босне,
- вршење надзора у складу са важећим прописима,
- депоновање дислоцираног наноса на водном земљишту,
- ажурно вођење катастра водног земљишта,
- уклањање легалних објеката са водног земљишта (сепарације шљунка,....),
- легална изградња „риболовних јазирки“ у инудацији,
- поштовање одредби Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број 59/13),
- синергијско дјеловање републичких контролних органа.

Значајно је напоменути да смо у протеклој години имали два физичка напада на водне инспекторе (један са тешким физичким повредама инспектора). Због онемогућавања контрола инспектори су у овим контролама изrekli прекршајне мјере, у вођеном судском поступку, предметне судије су ослободиле починиоце одговорности у оба случаја. Због ових појава водни инспектори су често контроле вршили у присуству припадника Министарства унутрашњих послова Републике Српске, што је умањило фактор изненађења, који је значајан за ове врсте контрола. У више наврата инспектори су се жалили на вербалне и телефонске пријетње.

Коришћење вода

У овој области извршене су 153 контроле, од чега је 57 неуредних контрола (37,2 %). Инспектори су донијели 53 управне мјере, од чега су све мјере отклањања неправилности. Издата су 3 прекршајна налога у вриједности од 6.000 КМ. У 2016. години поднесено је 7 жалби на рјешење инспектора, од тога су двије одбачене, а једна жалба је усвојена. Релативни индекс неуредних контрола, у односу на 2015. годину, има вриједност од 1.19.

Један од фактора већег броја неуредних контрола у овој области је и нерјешавање питања заштите изворишта на многим централним и регионалним водоводним системима, као и нерјешавање имовинско-правног статуса водоводних система у неурбаним насељима. Такође, непостојање **Правилника о еколошки прихватљивом протоку** нарочито отежава контролу рибогојилишта, проточних хидроелектрана. Евидентан је пораст броја ових објеката.

У протеклој години извршене су 62 контроле водоводних система, од чега је неуредних 25 контрола. Донесене су 23 управне мјере отклањања неправилности и издат је један прекршајни налог у износу од 2.000 КМ.

Значајно је напоменути да су у току активности на изградњи значајних хидроенергетских објеката. Укупно је склопљено 168 концесионих уговора и тренутно је активно 140, јер је 28 концесионих уговора раскинуто. У функцији је 30 хидроенергетских објеката, сви ови објекти посједују водне дозволе. Водне сагласности посједује 40 субјекта и налазе се у различитој фази изградње. Само водне смјернице посједује 87 субјеката. У четири случаја се води судски спор, а у више случајева инвеститори чекају рјешавање имовинско - правних односа.

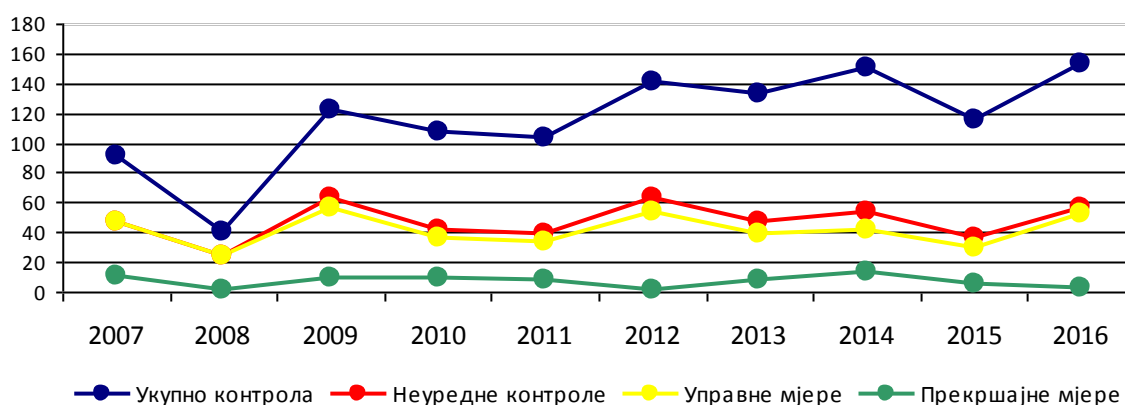
Извршено је укупно 30 контрола ових објеката, од тога је 15 неуредних контрола и донесено је 14 управних мјера отклањања неправилности. Издата су два прекршајна налога. На рјешења инспектора изјављене су четири жалбе, од којих су двије одбачене.

Такође, значајне привредне активности се одвијају на изградњи рибогојилишта. Укупно је евидентирано 112 рибогојилишта, од којих чак 48 не посједују водне акте, 43 рибогојилишта имају водне дозволе, 8 имају водне сагласности и 11 рибогојилишта имају само водне смјернице. Извршена је 21 контрола рибогојилишта, од тога је било 6 неуредних контрола, донесено је 6 управних мјера. На рјешење инспектора је изјављена једна жалба, која је прихваћена.

Табела 32 Компаративни показатељи за период 2007 - 2016. године, - коришћење вода

период/ година	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање непра- вилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	92	47	46	1	-	11	-	-	2
2008	40	24	24	-	-	2	-	-	1
2009	122	63	57	-	-	10	-	-	-
2010	107	41	35	1	-	9	-	-	-
2011	103	39	33	-	-	8	-	-	1
2012	141	63	53	1	-	2	-	-	3
2013	133	47	38	1	-	8	-	-	6
2014	150	54	42	-	-	13+1	-	-	-
2015	115	36	29	-	-	5	-	-	1
2016	153	57	53	-	-	3	-	-	7

Дијаграм 9 Коришћење вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године

Неопходно је нарочиту пажњу поклонити организованом подизању јавне свијести грађана за одрживо, рационално и економично коришћење водних ресурса. Посебну пажњу потребно је поклонити неконтролисаној захватању воде као природном ресурсу од непроцјењивог значаја за развој и опстанак друштвене заједнице у цјелини.

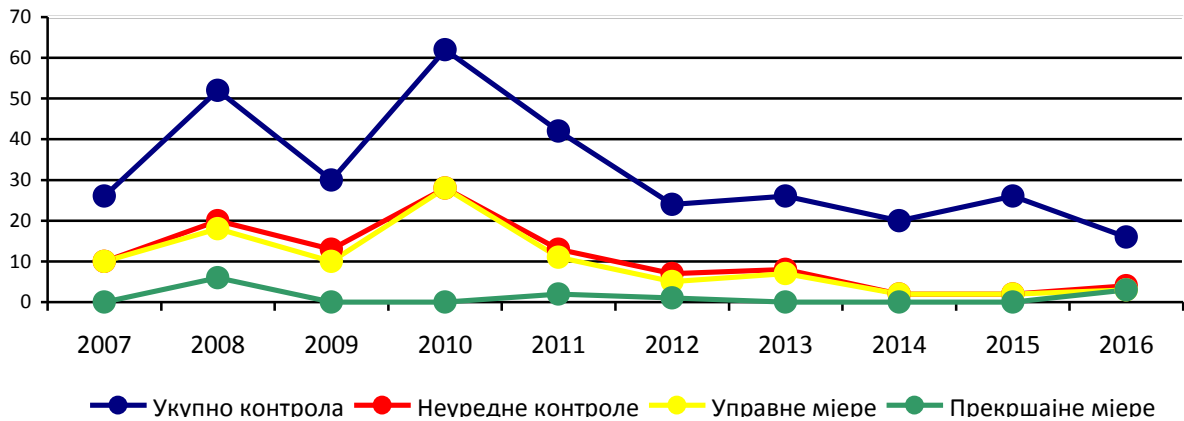
Остало

У области остало, водна инспекција је вршила контроле обрачунавања и плаћања водних накнада. Укупно је извршено 16 контрола, од чега су биле 4 неуредне контроле (25%). Инспектори су донијели 3 управне мјере, и то отклањање неправилности. Издата су 2 прекршајна налога и једна прекршајна пријава. Вриједност прекршајних налога је 4 000 КМ.

Табела 33 Компаративни показатељи за период 2007 - 2016. године, - водна област остало

период/ година	контроле		управне мјере			прекршајне мјере		кривична пријава	жалба
	укупно	неуредне	отклањање непра- вилности	забрана	рушење	налог	пријава		
2007	26	10	10	-	-	-	-	-	1
2008	52	20	11	7	-	6	-	-	1
2009	30	13	9	1	-	-	-	-	-
2010	62	28	28	-	-	-	-	-	-
2011	42	13	10	1	-	2	-	-	-
2012	24	7	4	1	-	1	-	-	-
2013	26	8	7	-	-	-	-	-	-
2014	20	2	2	-	-	-	-	-	-
2015	26	2	2	-	-	-	-	-	-
2016	16	4	3	-	-	2	1	-	-

Дијаграм 10 Област остало - компаративна анализа за период 2007. - 2016. године

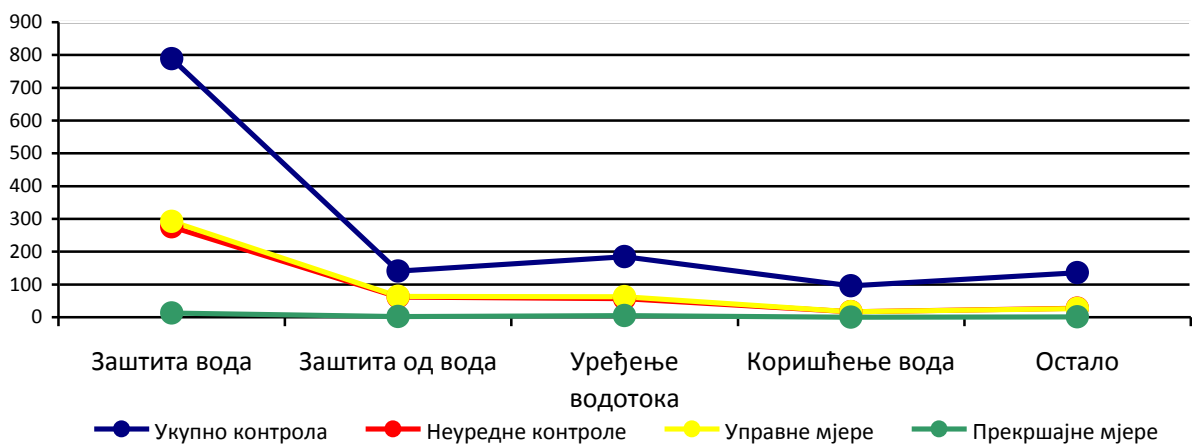
Рад водне инспекције у саставу органа локалне управе

Општински (градски) водни инспектори извршили су 1.347 контрола, од чега је било 439 неуредних контрола (33 %). Предузете су укупно 462 управне мјере, од чега 447 превентивних (отклањање неправилности) и 15 репресивних мјера. Издато је укупно 21 прекршајни налог у износу од 36.900 КМ. На рјешења инспектора изјављене су двије жалбе, од којих је једна уважена, а рјешавање друге је у току.

Табела 34 Квантитативни резултати рада по областима надзора у 2016. години водне инспекције у саставу органа локалне управе

области надзора	извршене контроле			управне мјере				прекршајни налог	жалбе	вриједност налога (КМ)
	укупно	неуредне	% неуредних	отклањање неправилности	забрана	рушење	укупно			
заштита вода	789	276	35	287	5	-	292	13	1	20 200
заштита од вода	141	62	44	61	3	-	64	2	-	12 000
уређење водотока	185	57	31	56	7	-	63	5	-	4500
коришћење вода	96	17	17	17	-	-	17	-	1	-
остало	136	27	20	26	-	-	26	1	-	200
укупно	1347	439	33	447	15	-	462	21	2	36 900

Дијаграм 11 Квантитативна анализа рада по областима надзора

Закључне напомене

Када се посматра цјелокупно стање, може се рећи, да је стање приближно исто као и у компаративном периоду 2015. године, те је релативни индекс неуредних контрола на републичком нивоу 1.00, док је релативни индекс неуредних контрола на општинском нивоу 0.89. Процентуално посматрано неуредне контроле су готово изједначене на републичком и општинском нивоу, такво стање је од 2013. године, што упућује на уједначавање критеријума рада инспектора на републичком и општинском нивоу.

Још увијек нема довољног инвестирања у уређаје за третман отпадних вода, као ни довољног текућег инвестирања за одржавање постојећих објеката. Текућа одржавања заштитних хидротехничких објеката сведена су на минималне активности, односно кошење насипа и канала, уклањање зелене масе врши се једном годишње.

Прекограничне воде, ентитетска граница и имовинско-правни односи су још увијек присутни проблеми код извршавања инспекцијског надзора. Контроле количина дислоцираног ријечног наноса још увијек су велики проблем. Од укупно 35 судски процесуираних прекршајних налога, 12 (34 %) је кажњено условном пресудом, у 3 (8.6 %) случаја је обустављен прекршајни поступак и у 20 (57 %) случајева је изречена новчана казна. Укупан износ судски изречених новчаних казни је 26.159 КМ.

Као резиме овог извјештаја значајно је констатовати сљедеће:

- постојећи уређаји за пречишћавање индустријских отпадних вода су дјелимично или потпуно ван функције, а изградња нових иде споро,
- отпадне воде из насеља и градова се не пречишћавају, већ се преко канализационих колектора директно испуштају у водотоке (изграђени су уређаји за пречишћавање отпадних вода само у општинама: Требиње, Билећа, Бијељина и Челинац). У функцији је и неколико мањих уређаја који третирају урбане отпадне воде са појединих дијелова насеља. Такође, у току је изградња неколико уређаја у појединим општинама (Теслић, Гацко),
- дислоцирање ријечног наноса из водотока није системски ријешено кроз пројекте уређења водотока, него се у великом броју случајева ради о пукој експлоатацији материјала из водотока са свим негативним посљедицама,
- изградња и функционисање сеоских водовода углавном се одвија без одговарајуће потребне и прописане документације, односно, нерјешавање имовинско-правних односа код великог броја сеоских водовода инспекцијске контроле практично чини немогућим,
- општине нису донијеле обавезну програмску документацију и локалну регулативу за санитарну заштиту изворишта, управљање комуналним отпадом, рјешавање отпадних вода у насељима у којима нема јавне канализације и друго,
- евидентна је недовољна кадровска попуњеност ове инспекције, која је нарочито изражена у појединим јединицама локалне заједнице, што је лимитирајући фактор за још бољи и ефикаснији рад водне инспекције, такође је неповољна старосна структура (просјек година републичких инспектора је 59 година), као и здравствено стање водне инспекције на оба нивоа,
- потребно је убрзати доношење подзаконских аката предвиђених важећим Законом о водама, како би се створиле институционалне и регулативне претпоставке за његову примјену, а тиме и ефикаснији рад водних инспектора.

Значајно је напоменути да се мјере у сектору вода планирају на дужи период у складу са економским могућностима.

Важно је констатовати, да је усвојен један од најважнијих докумената стратешког планирања „Нацрт стратегије интегралног управљања водама Републике Српске 2015-2024“. Наведени документ је изузетно важна планска активност у сектору вода Републике Српске, која је базно полазиште за даље активности у свим другим видовима базних планирања, јер се

све активности морају прилагодити режиму и билансу вода. Ово је стратешки плански документ од највишег значаја, којим се заокружује дуг процес стратешког планирања у сектору вода.

Дијаграм 12 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Водна инспекција

3.7. ТЕХНИЧКА ИНСПЕКЦИЈА

Техничка инспекција врши унутрашњи инспекцијски надзор који обухвата контролу примјене закона, општих аката и других прописа који се односе на области:

1. електроенергетике (производња, пренос и дистрибуција електричне енергије);
2. термоенергетике (термо и хидроелектране, комунална инфраструктура – индустријске енергане, градске и друге топлане, котловска постројења, производња и експлоатација судова под притиском и др.);
3. рударства (пројектовање, експлоатација и прерада минералних сировина, изградња рударских објеката, постројења и уређаја);
4. електроенергетике у области рударства (електро енергетски објекти, постројења и уређаји);
5. геологије (основна и детаљна геолошка истраживања, геомеханичка истраживања, израда студија, елабората и пројеката из области геологије и геолошких истраживања);
6. енергената: течна нафтна горива, уља, технички и други гасови.

У оквиру наведених области, инспекцијски надзор врше технички инспектори: електроенергетски, термоенергетски, рударски, геолошки и инспектори за контролу квалитета течних нафтних горива.

У сектору техничке инспекције систематизовано је 16 инспекторских мјеста, од којих је у 2016. години послове инспекцијског надзора обављало 12 инспектора. Од систематизованих 6 инспектора у области електроенергетике, послове је обављало само 4 инспектора. Радни однос је засновао и још један инспектор за контролу квалитета течних нафтних горива, али у 2016. години није вршио инспекцијске контроле.

Унутрашњи надзор

Табела 35 Резултати рада техничке инспекције у 2016. години

Редни број	Области надзора	Контроле			Управне мјере			Прекрш. мјере			Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	%	Превентив	Репресивне	Укупно	Налог	Пријава	Укупно	
	Техничка инспекција	2209	443	20,05	398	8	406	51	30	81	0
1.	Електроенергетика	437	196	44,85	192	0	192	3	0	3	0
2.	Термоенергетика	590	67	11,36	68	0	68	0	0	0	0
3.	Рударство	242	102	42,15	92	8	100	28	0	28	0
4.	Геологија	143	47	32,87	46	0	46	0	0	0	0
5.	Нафта и гас	797	31	3,89	0	0	0	20	30	50	0

У унутрашњем инспекцијском надзору техничке инспекције у 2016. години извршено је 2.209 инспекцијских контрола од чега је неуредних 443 или 20,05 %. Од стране инспектора предузето је 406 управних мјера, од чега 398 или 98,03 % се односило на превентивне мјере (отклањање неправилности) и 8 или 1,97 % на репресивне мјере (забрана рада). Укупно је предузета 81 прекршајна мјера, од чега 51 прекршајни налог и поднешено 30 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Укупан износ изречене казне по прекршајним налозима за правно лице је 310.010 КМ, одговорно лице 86.150 КМ, физичко лице 20.000 КМ, што укупно износи 416.160 КМ.

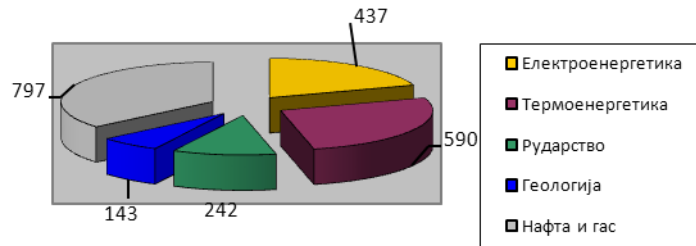
Износ изречене казне суда за правно лице је 58.000 КМ, за одговорно 25.400 КМ, што укупно чини 83.400 КМ. На рјешења инспектора у извјештајном периоду поднесене су 3 жалбе, од тога 2 на рјешења електроенергетског инспектора и једна на рјешење рударског инспектора. Све три жалбе су одбијене или одбачене од стране другостепеног органа.

Инспектори су поред обављања инспекцијских прегледа редовно присуствовали рочиштима на основним судовима као представници овлаштеног органа или у својству свједока.

Табела 36 Упоредна квантитативна анализа контрола, контрола са неправилностима и са прекршајним мјерама за 2015. и 2016. годину, техничка инспекција

Р. бр.	Инспекција / област надзора	Контроле			Контроле са неправилностима			Конт. са прек. санкцијама		
		2015.	2016.	I (16/15)	2015.	2016.	Ir (16/15)	2015.	2016.	Ir (15/14)
VI	Техничка инспекција	2217	2209	1,00	465	443	0,95	102	81	0,79
1	Електроенергетика	438	437	1,00	201	196	0,98	0	3	0
2	Термоенергетика	763	590	0,77	78	67	0,86	4	0	0
3	Рударство	306	242	0,79	129	102	0,79	48	28	0,58
4	Геологија	143	143	1,00	31	47	1,52	0	0	0
5	Нафта и гас	567	797	1,41	26	31	1,19	50	50	1,00

Учешће инспекција, по областима, у укупном броју прегледа техничке инспекције

Област електроенергетике

Од стране електроенергетских инспектора контролисана је производња, пренос и дистрибуција електричне енергије, као и дио већих крајњих потрошача. Потребно је напоменути да на трафостаницама и далеководима који су у функцији преноса електричне енергије није било већих хаваријских стања и застоја, а производни објекти (термоелектране и хидроелектране) након извршених ремонта имали су поуздану и континуирану производњу електричне енергије.

У области електроенергетике извршено је 437 контрола од чега редовних контрола 262 или 59,95 %, а ванредних контрола 175 или 40,05 %. Од укупног броја контрола било је 193 контроле извршења рјешења или 44,16 %. Инспектори су предузели 192 управне мјере и све су се односиле на отклањање неправилности.

Производња електричне енергије: извршено је 25 контрола, 4 контроле термоелектрана и 21 контрола хидроелектрана, евидентирани су мањи пропусти у погледу одржавања (нередовност вршења периодичних мјерења и испитивања, вођења одговарајућих књига, докумената, истицање натписа, израда упутстава и друге погонске документације). Донесена су рјешења о отклањању неправилности, док прекршајних мјера у дијелу производње није било.

Пренос електричне енергије: извршено је 17 контрола, од којих је 4 било неуредно. У контролама у области преноса електричне енергије прегледане су трафостанице (ТС) 110 kV и далеководи (ДВ) 220 kV и 110 kV. Утврђена је једна неправилност код трафостаница и 3 неправилности на преносним далеководима. По наведеним неправилностима инспектори су предузели законом предвиђене мјере за отклањање истих, а издали су и два прекршајна налога.

Дистрибуција електричне енергије: извршено је 364 контроле од чега је 185 или 50,8 % било неуредно. Највећи број контрола извршен је код ТС 20(10)/0,4 kV и нисконапонској мрежи 0,4 kV. Већи дио контрола односио се на контроле по пријави физичких и правних лица по основу квалитета испоручене електричне енергије, стање наведених трафостаница и нисконапонске мреже. Наведена проблематика посебно је изражена у „Електрокрајини“ а.д. Бања Лука и то у радним јединицама „Бања Лука“, „Приједор“ и „Нови Град“. Електроенергетски инспектори по свим пријавама излазили су на лице мјеста, вршили провере навода у пријавама и рјешењима налагали мјере за отклањање недостатака или неправилности.

Извршена је 31 контрола испуњености услова субјеката контроле производње, преноса и дистрибуције електричне енергије као и субјеката који врше услуге у области електроенергетске дјелатности. У једном случају су констатоване неправилности, те су рјешењем наложене мјере за отклањање недостатака.

Неправилности и недостаци у области дистрибуције електричне енергије односе се на техничку документацију и обезбјеђење употребних дозвола, техничку исправност и квалитет одржавања електроенергетских објеката (редовност одржавања трафостаница, замјену дотрајалих стубова и линијских водова, редовност расијецања растиња испод водова и

слично), редовност вршења периодичних прегледа и испитивања на електроенергетским постројењима, примијењеност техничких норматива и мјера заштите, обезбјеђеност и вођење техничке документације и одговарајућих књига, израде упутстава и друге погонске документације.

Област термоенергетике

У области термоенергетике извршено је 590 контрола од чега 506 или 85,76 % редовних и 84 или 14,24 % ванредних.

Код покретних посуда под притиском извршено је 158 контрола или 26,78 %, над стабилним посудама под притиском извршено је 298 или 50,51 %, котловским постројењима 46 или 7,80 %, контроле испуњености услова 23 или 3,90 % и 65 или 11,01 % контрола над осталим термоенергетским објектима. Неуредних контрола било је 67 или 11,36 % од извршених.

Предмет контроле била су котловска постројења, стабилне посуде за течни нафтни гас, стабилне посуде за течни CO₂, стабилне посуде за расхладна постројења, стабилне посуде за течне атмосферске гасове, аутоклави, измјењивачи и друге стабилне посуде, стабилне посуде за компримовани ваздух, покретне посуде за пропан-бутан гас, покретне посуде за техничке гасове, покретне посуде за пропан-бутан гас на продајним мјестима, покретне посуде за пропан-бутан гас на пунионицама гаса, транспортни гасоводи, дистрибутивни гасоводи, аутогасни резервоари за погон моторних возила и др.

Неправилности и недостаци који су констатовани при инспекцијским контролама опреме под притиском углавном се односе на уочене недостатке при спољашњем прегледу, неисправност мјерних уређаја, рокови баждарења, промјена облика и геометрије при хладној проби, лоша антикорозивна заштита и слично.

Област рударства

У области рударства извршено је 242 контроле од чега 175 или 72,31 % односило се на редовне контроле, а 67 или 27,69 % на ванредне. Од укупног броја било је 91 или 37,60 % контрола извршења рјешења. Неуредних контрола било је 102 или 42,15 % од извршеног броја контрола. Донесено је 92 рјешења за отклањање недостатака, док је забрана експлоатације минералних сировина било 8. Инспектори су издали 28 прекршајних налога. На рјешење инспектора изјављена је једна жалба.

Предмет контроле били су субјекти који се баве експлоатацијом минералних сировина и субјекти који врше услуге у области рударства (извођење рударских радова, пројектовање, периодични прегледи) као и објекти у саставу рудника: површински копови, јаме, постројења одводњавања рудника, сепарације и дробилице, класирнице пијеска и шљунка, експлоатационе бушотине, трафостанице које су у власништву рудника, машине и уређаји на електрични погон и инсталације у објектима прераде, пумпна постројења и др.

Поред наведеног, предмет контроле биле су и контроле нелегалне експлоатације минералних сировина. Наведене контроле евидентирани су као ванредне инспекцијске контроле, а односиле су се на експлоатацију пијеска и шљунка ван ријечних корита и нелегалну експлоатацију техничког грађевинског камена.

У овој области није било повреда радника са смртним исходом, а евидентирана је једна тежа повреда радника и то у Руднику „Сасе“ Сребреница.

Област геологије

У области геологије извршено је 143 контрола од чега су 131 или 91,60 % редовне контроле, а 12 или 9,40 % ванредне. Од укупног броја 36 или 25,17 % су биле контроле извршења рјешења. Неуредних контрола било је 47 или 32,87 %. Донесено је 46 рјешења о отклањању неправилности. Неправилности и недостаци у раду субјеката контроле односили су се на геолошка истраживања при изналажењу нових лежишта, истраживања у току

експлоатације минералних сировина, геомеханичка и друга истраживања. Од стране геолошке инспекције нису предузимане прекршајне мјере, нити је било жалби на рјешења инспектора.

Област нафте и гаса

У области нафте и гаса извршено је 797 контрола, 791 редовна и 6 ванредних. Неуредних контрола било је 31 или 3,89 %. Неуредне контроле односе се на квалитет течног нафтног горива које је узорковано на БПС (бензинским пумпним станицама).

Укупно је извршено 2.298 анализа узорака горива, од чега:

- 1.165 анализа квалитета дизел горива – 33 неусаглашена или 2,83 %,
- 996 анализа квалитета безоловног моторног бензина (БМБ) - 3 неусаглашена или 0,3 %,
- 120 анализа лож уља екстра лаког (ЛУЕЛ) - 2 неусаглашена или 1,67 %,
- 16 анализа лож уља средњег (ЛУС) и лож уља тешког (ЛУТ) – неусаглашених није било,
- 1 узорак недеklarисане врсте горива.

Укупно неусаглашених узорака горива по БАС стандардима било је 39 или 1,70 % од укупног броја узорака. У односу на 2015. годину, у којој је било 25 неусаглашених узорака, евидентирано је повећање броја неусаглашених узорака у 2016. години на 39.

Извршење планираних задатака

У 2016. години техничка инспекција извршила је укупно 2.209 инспекцијских прегледа, што у односу на годишњи план рада извршење износи 114,7 %.

У области електроенергетике планиране инспекцијске контроле извршене су са 98,2 %. Електроенергетски инспектор из Одјељења Бања Лука је 3 мјесеца користио неплаћено одсуство, тако да је и наведени проценат достигнут повећаним залагањем других инспектора. Електроенергетски инспектор у области рударства из Одјељења Бијељина вршио је надзор, поред наведене области, и надзор над производњом, преносом и дистрибуцијом електричне енергије у источном дијелу Републике Српске као и у Херцеговини.

У области термоенергетике план је извршен са 126,9 %, док је у области рударства извршење плана 78,6 % што је директна последица тога да један од два рударска инспектора, поред послова рударског инспектора, привремено обавља и послове главног техничког инспектора.

У области геологије план је извршен са 112,6 %, док у области нафте и гаса биљежимо извршење плана од 137,2 %. Овако значајан проценат пребачаја плана је директно везан са Програмом утврђивања квалитета течних нафтних горива за љетњу сезону 2016. године („Сл. гласник РС“ број: 36/16), као и Програмом за зимску сезону 2016/2017. године („Сл. гласник РС“ број: 82/16) и којим је дефинисано да се, за разлику од ранијих година, узима по један узорак према врсти горива у сезони, а што као чињеница није било познато у тренутку планирања контрола за 2016. годину.

Закључне напомене

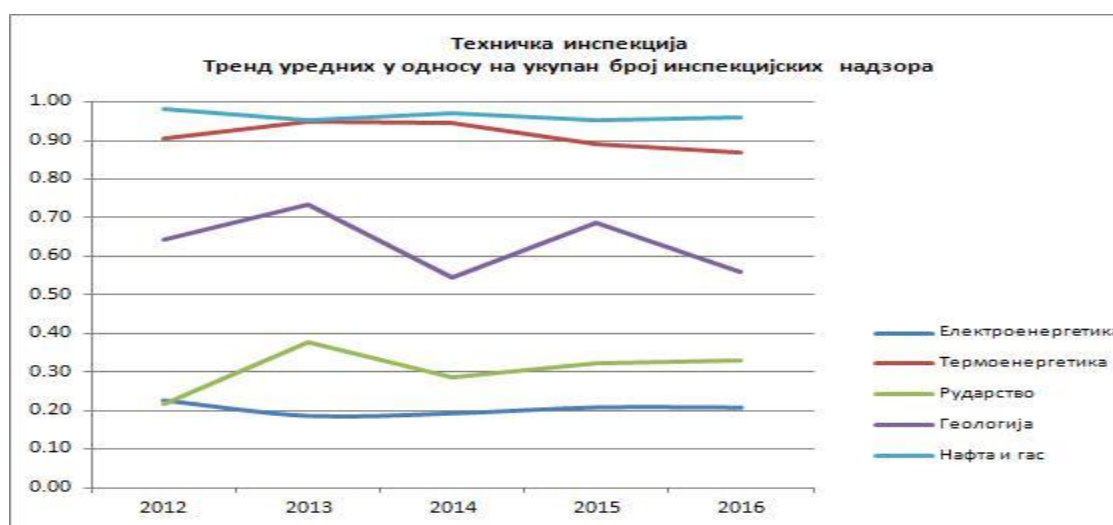
Анализирајући презентиране податке може се закључити:

- извршење плана у 2016. години је на нивоу 114,7 %,
- у области електроенергетике извршење плана је 98,2 % што је на задовољавајућем нивоу с обзиром на непланирано тромјесечно одсуство једног инспектора,
- у области рударства извршење је 78,3 % што је било и очекивано с обзиром да један од два рударска инспектора привремено обавља и послове главног техничког инспектора,
- учешће неуредних контрола у односу на исти период прошле године је смањен за 5 %,
- број предузетих управних мјера је мањи за 4%,
- испуњености услова субјеката контроле вршено је углавном по позиву странке и при редовним инспекцијским контролама,

- од стране инспектора по основу примјене прописа, предузимане су и прекршајне мјере, тако да је издат 51 прекршајни налог и поднесено 30 захтјева за покретање прекршајних поступака,
- у области енергената, контроле квалитета ТНГ, од укупно узетих 2.298 узорака, неусаглашених узорака горива по БАС стандардима било је 39 или 1,70 % и то 33 неусаглашена узорка дизел горива, 3 неусаглашена узорка БМБ и 2 неусаглашена узорка ЛУЕЛ-а. Један неусаглашен узорак је дефинисан као „недекларисана врста горива“ и он би по својим карактеристикама могао да се сврста у базна уља.

Неусаглашених узорака на велепродајним складиштима (терминалима) није било.

Дијаграм 14 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Техничка инспекција

3.8. САОБРАЋАЈНА ИНСПЕКЦИЈА

Саобраћајна инспекција врши надзор у области друмског, жељезничког, водног и дијелом поштанског саобраћаја, а у посљедњој години и косог и вертикалног транспорта. У дјелатности друмског саобраћаја, врши надзор: Јавно предузеће „Путеви РС“, око 4.000 км, око 220 предузећа за превоз лица, преко 1.800 лиценцираних превозника у домаћем и међународном и преко 200 станица техничког прегледа возила. У дјелатности жељезничког саобраћаја, врши надзор АД „ЖРС“ и 4 предузећа која имају жељезничку инфраструктуру за своје потребе. У дјелатности водног саобраћаја, врши надзор пловног пута ријеке Саве са лукама и пристаништима, туристичке рафтинг пловидбе (Дрина, Врбас, Требишњица и др.) и водне пловидбе на шест језера. У дјелатности поштанског саобраћаја, Инспекторат још увијек није организовао стални инспекцијски надзор, мада се повремено од стране инспектора друмског саобраћаја врши надзор јавног поштанског оператера и поштанских оператера у оквиру курирских услуга и самодоставе рачуна за извршене комуналне и друге услуге.

У сектору саобраћајне инспекције Републичке управе за инспекцијске послове систематизовано је 18 инспектора. Попуњено је 83 % извршилаца и то 14 инспектора у саобраћајном надзору и главни саобраћајни инспектор. Инспекцијски надзор локалних путева, градског, приградског и такси превоза на територији јединице локалне самоуправе врши 25 општинских саобраћајних инспектора и органи комуналне полиције у складу са посебним прописима.

Активности саобраћајне инспекције

Сектор саобраћајне инспекције обавља унутрашњи инспекцијски надзор у дјелатностима друмског саобраћаја (друмски превоз лица и ствари и станица техничких прегледа), јавних путева, жељезничког саобраћаја (саобраћајна и транспортна дјелатност, пруге и пружна постројења, жељезничка возила, СС и ТК уређаји и електроенергетски надзор), водног и поштанског саобраћаја.

Табела 37 Резултати рада саобраћајне инспекције у 2016. години

Р. Б.	Области надзора	Контроле			Управне мјере			Прекршајне мјере			Кривичне мјере
		Укупно	Неуредне	%	Превентив	Репресивне	Укупно	Налог	Пријава	Укупно	
1.	Друмски саобраћај	899	298	33	90	82	172	253	13	266	
1.1	Друмски превоз	567	208	37	49	61	110	113	13	126	
1.2	Технички прегледи	332	90	27	41	21	62	140		140	
2.	Јавни путеви	393	140	36	48	25	73	126		126	
3.	Жељезнички саобраћај	195	29	15	28	1	29	1		1	
4.	Водни саобраћај	23	4	17	3	0	3	0		0	
5.	Поштански саобраћај	16	2	12	0	2	2	0	0	0	
6.	Остало	19	3	16	3	1	4	0	0	0	
	Саобраћајна инспекција	1545	476	31	172	111	283	380	13	393	

У унутрашњем инспекцијском надзору, у 2016. години извршено је 1.545 инспекцијских прегледа од чега је 476 или 31 % неуредних, у оквиру којих је предузето 283 управне мјере, од чега је 172 или 61 % превентивних (отклањање неправилности), и 111 или 39% репресивних (забрана вршења незаконитих радњи, искључења возила из саобраћаја, забрана рада станица техничких прегледа...). Испостављено је 380 прекршајних налога и поднесено је 13 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Финансијски посматрано, изречено је 175.300 КМ, од чега за правна лица 115.600 КМ, одговорна лица 26.100 КМ а за физичка лица 33.600 КМ.

У 2016. години је примјетно повећање нивоа уредности у односу на претходну годину за 3 %, са 34 % на 31 % неуредних контрола. Посматрано у структури, евидентан је пораст нивоа уредности у надзору водног саобраћаја (35-17 %), у жељезничком саобраћају (22-15 %), у поштанском саобраћају (45-12 %), и станицама техничких прегледа (31–27 %), док је ниво уредности остао исти на јавним путевима (36-36 %). У односу на претходну годину евидентирано је 393 прекршајне мјере, за 46 мање него у претходној години.

Област друмског саобраћаја

У области друмског саобраћаја (превоз лица и ствари, технички прегледи моторних возила) у 2016. години извршено је 899 инспекцијских контрола или 58 % од укупног броја инспекцијских контрола. У наведеној структури, неуредно је 298 инспекцијских контрола или 31 %, што је за 55 контрола више него у претходној години. Инспектори су предузели 172 управне мјере, од чега је 90 или 52 % превентивних (отклањање неправилности), и 82 или 48 % репресивних мјера (забрана, искључење возила из саобраћаја). Испостављено је 266 прекршајних налога (11 налога мање него у 2015. години) и поднесено 13 захтјева за покретање прекршајног поступка (6 више него у претходној години). Ниво уредности је у порасту у односу на 2015. годину (степен неуредности је у паду 34-31 %).

Поред наведеног, значајно је напоменути:

- Значајан помак је направљен у борби против нелегалног превоза у Републици Српској, посебно на правцу Кнежево - Бања Лука, Рибник - Бања Лука, Мркоњић Град - Бања Лука и Шипово - Бања Лука. У проведеним активностима је искључено 12 возила из

саобраћаја на период до окончања судског поступа, од чега су 2 возила још увијек у наведеном статусу искључења, с обзиром да се ради о прекршајима у понављању;

- Деблокирана је активност инспекције у надзору међународног друмског превоза након донесених измјена Закона о инспекцијама у Републици Српској, у другој половини 2016. године. Покренуте су активности сузбијања нелегалног превоза лица на правцу Сарајево, Београд и Бања Лука - Земље Западне Европе.
- У том смислу констатовано је да туристичка агенција „Геа турс“ из Београда организује превоз путника свакодневно на релацији Нови Сад, Београд и Сарајево, комби возилима (1+8), што има карактеристику нелегалног превоза лица.
- У надзору превоза у друмском саобраћају изречено 113 прекршајних налога и 13 захтјева за покретање прекршајног поступка. Изречено је 15.500 КМ (физичко лице), 37 200 КМ (одговорно лице) и 30.100 КМ (правно лице).

У надзору станица техничких прегледа извршене су 332 инспекцијске контроле или 21% од чега је 90 или 27 % неуредних. Посебно су значајне репресије у управном поступку - затварање станица техничког прегледа на одређени период, које доприносе дисциплиновању контролираних субјеката. Инспектори су у контроли станица техничких прегледа испоставили 21 рјешење о забрани рада станица техничких прегледа (период 15- 90 дана). Евидентно је да се смањује број фиктивних техничких прегледа, а да инспектори настављају репресије у погледу изрицања управних и прекршајних мјера. Инспекторату још увијек није омогућен приступ Информационом систему за праћење рада станица техничких прегледа возила, супротно чињеници да је то обавеза Министарства саобраћаја и веза из усвојене Стратегије безбједности саобраћаја Републике Српске. Овим је ускраћена могућност самосталног планирања и организовања инспекцијских активности, базираних на идентификацији и управљању ризицима. Изречено је 140 прекршајних налога, на износе од 7.000 КМ (физичко лице), 6.500 КМ (одговорно лице) и 34.000 КМ (правно лице).

Област јавни путеви

У области јавних путева у 2016. години извршена су 393 прегледа или 25.4 % од укупног броја извршених контрола. У наведеној структури неуредних је 140 или 36 %. Углавном је у питању проблематика везана за редовно одржавање пута и заштиту пута.

Изречено је 126 прекршајних налога на износ од 11.000 КМ (физичко лице), 16.000 КМ (одговорно лице) и 55.500 КМ (правно лице). У 2016. години се појавио проблем неизвршења рјешења саобраћајног инспектора услед субјективних проблема управљача пута. Углавном се ради о пропустима из редовног одржавања пута, док је мањи дио из области ванредног одржавања пута – посљедице поплава (одрони, клизишта...).

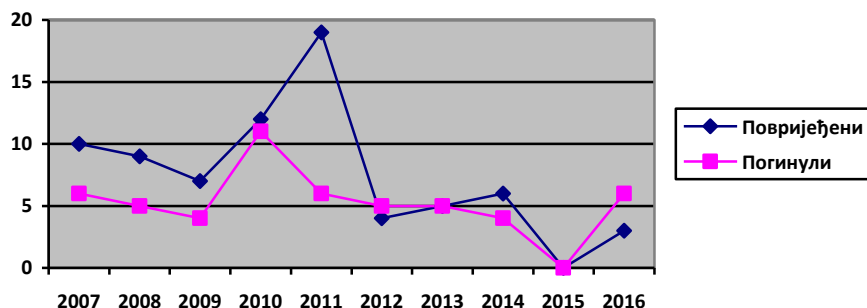
Област жељезничког саобраћаја

Посљедице по животе лица у жељезничком саобраћају су у порасту у 2016. години у односу на претходне 2 године. Смртно страдалих у жељезничком саобраћају било је 6, а повређених 3. Ако се овај статистички податак детаљније анализира, може се констатовати да је 01.01.2016. године у саобраћајној незгоди на територији града Приједор у локацији пружног прелаза, у саобраћајној незгоди дошло до смртног страдања 4 лица. То значи да референтна година, датум настанка и врста саобраћајне незгоде нису репрезентативни за оцјену тренда раста (не) безбједности жељезничког саобраћаја.

Табела 38 Безбједносни трендови у жељезничком саобраћају 2007/2016. година.

Показатељи	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Повријеђени	10	9	7	12	19	4	5	6	0	3
Погинули	6	5	4	11	6	5	5	4	0	6

Дијаграм 15 Тренд безбједности жељезничког саобраћаја – погинули и повређени у периоду 2007 – 2016. година.

У оквиру проведених активности, уочени су проблеми типа:

- недостатак путничких вагона (редукован путнички превоз),
- недостатак сертификованих извршилаца у области одржавања кочних система.

Област водног саобраћаја

У области водног саобраћаја (безбједност пловидбе, пловни објекти, објекти безбједности пловидбе) у 2016. години извршене су 23 контроле, од којих су 4 неуредне или 17 %. И даље је присутан тренд високог нивоа безбједности водне пловидбе. Посебна пажња се посвећује контроли туристичке, односно рафтинг пловидбе, са аспекта техничких прегледа чамаца, испуњености услова управљача чамцем и посјед заштитне опреме код корисника пловидбе.

Јединице локалне самоуправе врше регистрацију пловних објеката. Техничке прегледе и баждарење пловних објеката врше овлаштене организације у Градишци и Вишеграду.

Област поштанског саобраћаја

У 2016. години евидентиран је већи ниво инспекцијских активности него претходне 2015. године. Наведена област надзора је организована ангажовањем инспектора друмског саобраћаја, по овлаштењу директора, у мјери у којој то потребе посла допуштају.

У области поштанског саобраћаја обустављена је активност у контроли самодоставе рачуна за извршене комуналне и друге услуге. Посебно је индикативно лоше стање код кабловских оператера и неких од комуналних предузећа. Поред повољне пресуде појединих судова и става Врховног суда и Уставног суда Републике Српске, поједини Окружни судови и Уставни суд БиХ, рјешавају у појединачним случајевима у корист странака, а на штету поступања инспектора (примјер Бијељина, Добој...). Пресуде у којима је Инспекторату наложено плаћање судских трошкова по питању пресуда у контроли самодоставе рачуна, су утицале да се обустави даља контрола наведених субјеката, док се не измјени материјални пропис.

Због наведених разлога, а и чињенице да још увијек надзор у поштанском саобраћају није попуњен извршиоцима, дошло је до неизвршења плана инспекцијских активности у наведеном периоду. Инспекцијски надзор курирских оператера у примјени цјеновника услуге код резервисаних пошиљки није вршен, управо из разлога непостојања инспектора поштанског саобраћаја. У 2017. години планирано је организовати групу инспекцијских послова у области поштанског и телекомуникационог саобраћаја, пријемом три инспектора. Закон о електронском потпису као и Закон о електронским комуникацијама Републике Српске је регулатива која би омогућила организовање инспекцијског надзора у наведеној области.

Област остало (коси и вертикални транспорт)

У области косог и вертикалног транспорта у 2016. години извршено је 19 контрола, 6 мање него 2015. године. У наведеној структури неуредних је 3 или 16 %, 10 мање него у 2015. години.

Успостављен је тренд уредног и безбједног транспорта на скијалиштима Републике Српске.

Закључне напомене

На основу презентованих показатеља рада саобраћајне инспекције, у 2016. години је евидентирано повећање инспекцијских активности за 3 % у односу на претходну годину. Планиране инспекцијске активности су проведене у индексу 109 односно у пребачају плана за 12.4 %.

У 2016. години евидентирана су и сљедећа стања:

- Смањење обима нелегалног и неуредног такси превоза, у односу на претходне године, у посљедици искључења већег броја возила из саобраћаја на период до окончања судског поступка као и добре сарадње са Привредном комором РС (доказивање прекршаја).
- Стање станица техничких прегледа се поправља, посебно у дијелу контроле фиктивног техничког прегледа. Инспектори су у контроли станица техничких прегледа испоставили 21 рјешење о забрани рада станица техничких прегледа (период 15-90 дана).
- Проведене активности инспекције у надзору међународног друмског превоза су деблокиране у другој половини године измјеном одредаба Закона о инспекцијама РС. Дугогодишње активности на измјени Закона о међународном и међуентитетском друмском превозу и даље немају епилог у Парламентарној скупштини БиХ.
- Проблем у самодостави рачуна за извршене комуналне и друге услуге у поштанском саобраћају, поред значајних побољшања није ријешен када су у питању поједини корисници кабловских услуга (Елта кабел, Тел нет...). Надлежне судске инстанце по свим нивоима су става да је рачун за извршене поштанске услуге поштанска поштиљка тек када се преда поштанском оператеру. Због наведеног и пристиглих судских трошкова на терет Инспектората остављена је контрола самодоставе рачуна.
- Легалност рада курирских оператера у дијелу примјене цјеновника резервисаних поштанских услуга није контролисана, из разлога везаних за попуну инспектора поштанског саобраћаја, односно лица која су познаваоци технолошког процеса поштанских услуга.
- Смртно страдалих на жељезници и број повријеђених у претходној години је повећан. Постоји описани проблем недостатка путничких вагона у извршењу реда вожње као и извршног особља које је сертификовано за одржавање кочних система. Инспекцијски надзор инфраструктуре у жељезничком саобраћају није попуњен (електроенергетски, СС и друге) одласком инспектора у пензију.
- Водни саобраћај је и даље безбједан, без евидентираних ванредних догађаја, посебно када је у питању туристичка и спортска пловидба на ријекама (Врбас, Дрина и Тара).

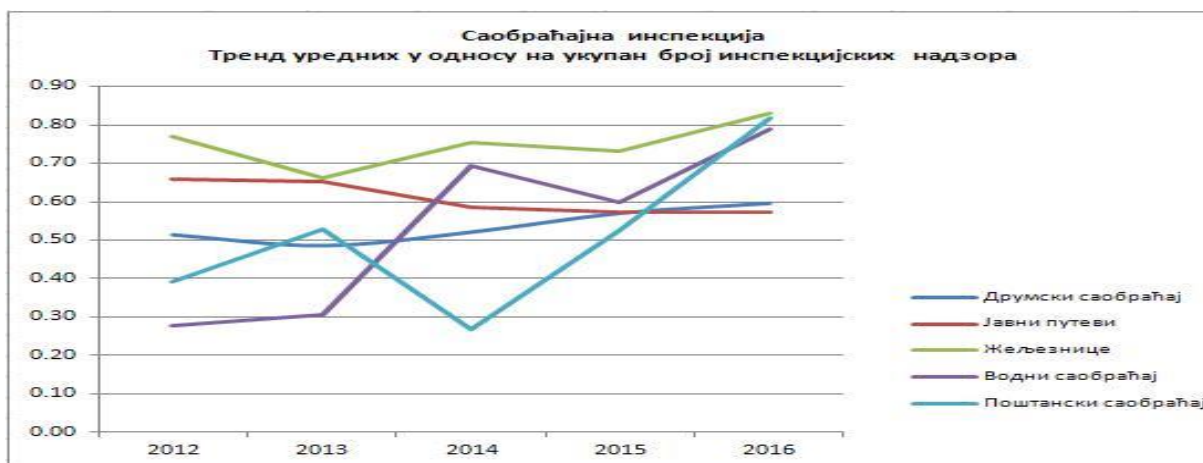
У циљу унапређења стања у области саобраћаја, потребно је интензивирати инспекцијске активности у појединим областима, због чега се предлаже:

- Попуна упражњених мјеста - комплетирање саобраћајне инспекције у дијелу надзора поштанског - телекомуникационог, путног и дијела жељезничког саобраћаја.
- Посебно је индикативно да је саобраћајна инспекција у насталим околностима са истим бројем извршилаца (без пријема нових инспектора) добила у надлежност новоустановљене надзоре над provedбом прописа који дефинишу :

1. ЗООБС - станице техничких прегледа,

2. Поштански саобраћај,
3. Радно вријеме мобилних радника,
4. Жичаре,
5. Заштиту потрошача у области саобраћаја,
6. Електронски потпис,
7. Електронски документ,
8. Електронске комуникације (у процедури).

Дијаграм 16 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Саобраћајна инспекција

3.9. УРБАНИСТИЧКО-ГРАЂЕВИНСКА И ЕКОЛОШКА ИНСПЕКЦИЈА

Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција је у периоду јануар-децембар 2016. године вршила инспекцијски надзор у области урбанизма и грађења и заштите животне средине.

У области урбанизма и грађења надзор је вршило 6 урбанистичко-грађевинских инспектора, а у области заштите животне средине 4 еколошка инспектора.

Основни циљ рада ове инспекције своди се у суштини на повећање легалности и квалитета просторног и урбанистичког планирања, повећање легалности, квалитета и сигурности грађења, сигурности коришћења изграђених објеката, повећање квалитета стратешких и других грађевинских материјала, повећање провођења Закона из области заштите животне средине и припадајућих подзаконских аката, других комплементарних закона, те поштовања еколошких стандарда.

Истовремено на локалном нивоу, односно на територији градова/општина (63 локалне заједнице), на основу повјереног надзора у складу са одредбама Закона о инспекцијама (контрола објеката за које одобрење за грађење или еколошку дозволу издаје градски/општински орган управе), инспекцијске контроле је вршило 58 урбанистичко-грађевинских (покривено 50 градова/општина - 79.4% покривено) и 23 еколошка инспектора (покривено 26 градова/општина - 41.3 % покривено).

У унутрашњем инспекцијском надзору у периоду јануар - децембар 2016. године од планираних 1.088 контрола, извршено је 1.161 контрола. Анализом података о извршеним инспекцијским прегледима видљиво је да план за посматрани извјештајни период остварен са 106,7 %. Број остварених прегледа је већи од планираног, прије свега из разлога што је у извјештајном периоду извршен повећан број контрола извршења рјешења (26,2 % од укупног броја извршених контрола), а које трају временски краће од редовних контрола.

Од укупно 1.161 извршене контроле у сектору урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције, неуредних је било 327 (28,1%). У 256 случајева је наређена управна мјера отклањања неправилности, а у 43 случаја предузете су репресивне управне мјере и то 20 мјера

забрана у области обављања дјелатности због неиспуњавања услова прописаних лиценцом за грађење и израду техничке и просторно-планске документације, 16 мјера забране у области грађења објеката, 1 мјера забране даље израде просторно-планске документације (садржај и поступак доношења регулационог плана), 3 мјере забране коришћења изграђених објеката, 2 мјере забране израде просторно-планске документације те 1 забрана управљања отпадом. У контексту горе наведеног важно је напоменути да репресивних мјера није било у областима производње грађевинског материјала (што је у ранијим периодима био чест случај), као и осталим подобластима у области заштите животне средине, што доказује уређеност поштивања прописа у тим областима дјеловањем ове две инспекције. У 14 случајева поднесен је захтјев за укидање лиценце по праву надзора, на основу којих је Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију укинуло 12 лиценци те у 1 случају умањило овлашћења дата лиценцом (поступак за једну лиценцу се још води у Министарству). Издато је 45 прекршајних налога у висини од 104.000 КМ. Број контрола у којима су утврђене неправилности у периоду јануар – децембар 2016. године, је већи у односу на исти извјештајни период у 2015. години, за 2,1 %. Дакле без обзира на благи пораст неуредних контрола, може се закључити да је и даље стање у ове две области боље у односу на раније извјештајне периоде, а што говори о постепеном порасту дисциплине у примјени и поштовању прописа, стандарда и норми, као и уређења стања у цјелини у појединим областима.

Градска/општинска урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција је у истом извјештајном периоду на основу повјереног надзора, у складу са одредбама Закона о инспекцијама у Републици Српској (контрола објеката за које одобрење за грађење и еколошку дозволу издаје градски/општински орган управе) извршила укупно 10.282 контроле (7.621 у области урбанизма и грађења и 2.651 у области заштите животне средине), а неправилности су утврђене у 18,0 % прегледа, што показује пад неуредних контрола у односу на исте извјештајне периоде раније. Рјешења о рушењу објеката издата су у 512 случајева и издато је 184 прекршајних налога и пријава у висини 261.700 КМ.

У области урбанизма и грађења извршене су 702 контроле, а неправилности су утврђене у 184 прегледа (26.2%). Управне мјере су предузете у 157 случајева, а у 115 (73.2 %) прегледа наређене мјере отклањања неправилности. Репресивне мјере су предузете у 42 случаја (26.8%) и то 20 пута је забрањено је обављање дјелатности због неиспуњавања услова за рад, прописаних лиценцом за грађење објеката, израду техничке и просторно планске документације, изречено је 16 забрана грађења објеката, 3 забране коришћења изграђених објеката, те 2 мјере забране даље израде просторно-планске документације (садржај и поступак доношења регулационог плана). У 14 случајева покренут је захтјев за укидање лиценце по праву надзора, након контроле извршења рјешења, као и три иницијативе за укидање остале документације. Издат је 41 прекршајни налог у вриједности 94.000 КМ у свим областима. Број контрола у коме су утврђене неправилности је незнатно већи у односу на исти извјештајни период 2015. године (26.0%) и то за 0.2 %.

Као важну напомену треба истакнути да је у овом извјештајном периоду за 2016. годину на рјешења урбанистичко-грађевинских инспектора изјављено 15 жалби, од којих је само једна усвојена, и враћена на обнову поступка, што указује на реално и квалитетно утврђивање чињеничног стања од стране инспектора као и дословно поштовање Законских одредби у овој области.

У извјештајном периоду запримљено је преко 500 пријава и притужби грађана (писмених и преко Центра за пријаве и притужбе Инспектората), које се односе на рад градских/општинских урбанистичко-грађевинских инспектора и градских/општинских одјељења надлежних за послове урбанизма и грађења. Разматрајући сваку пријаву грађана и осталих субјеката, који су се односили на рад градских/општинских инспекција и органа који су надлежни за градњу у локалним заједницама прегледано је око 1.000 улазних писмена. Будући да се ради о предметима који третирају имовинско-правне односе, посједовање одређених одобрења (одобрење за грађење, употребна дозвола), квалитет изградње, рада

инспекција и других институција, просторно планирање итд., истим је посвећена посебна пажња, како у погледу брзине рјешавања, тако и по питању тражења детаљних извјештаја од стране градских/општинских органа и инспекција уз давање обавезних инструкција од стране главног инспектора, одлазак у општине и разговор са одговорним лицима, за поступање у сваком конкретном случају. На овај начин у сарадњи са градским/општинским урбанистичко-грађевинским инспекцијама и одјељењима за просторно уређење, као и Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију је ријешено 480 притужби и представки грађана, а о томе су обавијештени подносиоци пријава и представки, као и институције које су захтијевале одговоре (преостале пријаве и притужбе, биће предмет рада у наредном периоду у 2017. години). Градови и општине на које су се највише односиле представке и пријаве које су горе наведене, ће бити предмет контроле републичке инспекције у наредном периоду.

Тежиште рада републичких еколошких инспектора у извјештајном периоду, у области заштите животне средине, углавном се заснивало на контролама објеката и постројења која морају посједовати еколошку дозволу, те да ли испуњавају услове прописане истом, односно контролама новоизграђених објеката који не могу бити пуштени у рад без претходно прибављене еколошке дозволе (загађивачи животне средине), контролама субјеката који се баве управљањем отпадом у смислу контрола посједовања дозвола за управљање отпадом те испуњености услова из истих, контролом услова који субјекти морају испунити у кретању и прекограничном кретању отпада и транспорту опасног отпада као и контролом испуњености услова за рад предузећа која се баве пословима у области заштите животне средине.

Републички еколошки инспектори су у извјештајном периоду извршили укупно 459 контрола, а неправилности су утврђене у 143 контроле (31,2 % од укупног броја извршених контрола), што је за 5,1 % више неуредних контрола него у истом извјештајном периоду за 2015. годину. Важно је такође нагласити је од укупног броја управних мјера само 1 (0,2 % од укупног броја извршених прегледа у области) била репресивна мјера (забрана у области управљања отпадом), док су све остале мјере биле мјере отклањања неправилности (99,8 %), што очито показује да се у овој области код субјеката контроле, повећава свијест о заштити животне средине и поштовању прописа у овој области. Поднесено је 4 прекршајна налога у вриједности 10.000 КМ.

У овој области у извјештајном периоду за 2016. годину на рјешења еколошких инспектора изјављене су 2 жалбе, што указује на реално и квалитетно утврђивање чињеничног стања и дословно поштовање Законских одредби у овој области.

Већих еколошких инцидената у извјештајном периоду није било.

Пред овом инспекцијом у будућем периоду су велики изазов и велики посао, гдје су осим јачања капацитета инспекције како на локалном и републичком нивоу као и стручних кадрова који се баве заштитом животне средине на локалном нивоу, идентификован и сљедећи проблеми инспекције ради спровођења закона у области заштите животне средине: непостојање обуке и специјализације за еколошке инспекторе, непостојање модерне опреме за брзо реаговање и подршке за такву опрему итд. Но и поред недостатка материјалних средстава у сарадњи са међународним пројектима у извјештајном периоду се успјела организовати обука еколошке инспекције у области заштите животне средине и управљања отпадом. Републичка еколошка инспекција ће кроз неке међународне пројекте настојати ове проблеме у и у наредном периоду ријешити (опрема, обуке).

Републички еколошки инспектори су у сарадњи са инспекторима других инспекција, нарочито са инспекцијама у области урбанизма и грађења и водне инспекције остварили успјешне заједничке контроле, нарочито у области произвођача грађевинског материјала као и са водним инспекторима у области загађивача животне средине.

Такође, треба нагласити да је главни инспектор, заједно са осталим инспекторима из ове инспекције, значајан дио радног времена у току извјештајног периода провео у раду на изради, коментарима и одговорима на питања из Упитника за Поглавље 27 - Животна средина и климатске промјене, а у вези приступа ЕУ.

Градске/општинске урбанистичко-грађевинске инспекције (58 извршиоца) су у оквиру повјерене надлежности (објекти за које одобрење за грађење издаје градски/општински орган надлежан за послове грађења), прописаних Законом о уређењу простора и грађењу и Законом о инспекцијама, извршиле су укупно 7.621 контролу (11.0 контрола по инспектору мјесечно), а неправилности утврдиле у 1.501 прегледу (19,7 %), те на основу утврђеног чињеничног стања предузеле 1.028 управних мјера.

Градске/општинске еколошке инспекције (23 извршиоца) у извјештајном периоду извршиле су укупно 2.661 инспекцијски преглед, а неуредних контрола је било 357 (13,4 %), што је за 2.5 % мање него за исти извјештајни период прошле године, што говори о порасту дисциплине у примјени и поштовању прописа, стандарда и норми, као и уређења стања у цјелини у области заштите животне средине на локалном нивоу. Издато је 353 рјешења о отклањању неправилности и 4 рјешења о забрани рада објеката, односно постројења као и обављања одређених дјелатности. Издато је укупно 24 прекршајна налога и 2 пријаве за покретање прекршајног поступка. Висина издатих прекршајних налога је 48.000 КМ.

Анализом стања у периоду јануар - децембар 2016. године, као и упоређујући стање у овогодишњем периоду извјештавања са истим периодима извјештавања у 2014. години и 2015. години долазимо до сљедећих закључака:

- извршено је укупно 1.161 инспекцијски преглед и извршење плана на годишњем нивоу износи 106,7 % (укупан број контрола у односу на проматране извјештајне периоде, се повећао из разлога што се повећао број инспектора – еколошки инспектор Одјељење Добој);
- укупно анализирајући стање у областима (урбанизам, грађење и екологија) у 327 контрола утврђене су неправилности (28,1 %), што је на нивоу претходних година - може се дакле закључити да је свака четврта контрола била неуредна у обе области, што је с обзиром на укупно стање субјеката контроле задовољавајуће;
- у области испуњености услова за рад (лиценце за грађење, израду техничке и просторно планске документације, као и лиценци у области заштите животне средине), која је била приоритет рада ове две инспекције, стање у погледу броја неуредних контрола (23.5 %) у односу на раније периоде је у просјеку нешто већи него претходних година, али је важно напоменути, да је након контроле извршења рјешења већи број субјеката, отклонио неправилности, па је самим тим и мање лиценци укинута од стране Министарства;
- у осталим областима урбанизма и грађења и екологије и то у производњи грађевинског материјала, коришћењу изграђених објеката, грађења и просторно-планске и друге документације као и заштите животне средине, присутан је раст нивоа примјене прописа, а број неуредних контрола је у просјеку претходних година;
- у проматраном периоду 2016. године изречене су новчане казне у износу 104.000 КМ, што је мање у односу на исте периоде претходних година.

На основу свега наведеног у ранијим поглављима овог извјештаја, поређења са ранијим периодима, као и на основу поређења података о раду градских/општинских урбанистичко-грађевинских и еколошких инспекција, евидентна је тенденција пада неправилности утврђених инспекцијским прегледима у обе области и повећања тенденције поштовања прописа и законске регулативе у области урбанизма и грађења као и екологије.

У области просторног уређења, урбанизма и грађења у контролама у периоду јануар-децембар 2016. године, уочени су сљедећи проблеми и појаве:

- недостатак одговарајуће просторно-планске документације на свим нивоима, односно потреба измјена, допуна и ревизије постојеће планске документације на нивоу градова/општина (документација која се користи у општинама стара је у већини и по тридесет година - према подацима ове инспекције 30% планске документације је донесено прије 1992. године, просторни планови градова/општина, сем Бијељине, Бања Луке и Власенице су донесени прије 1992.),

- градови/општине, највише из финансијских разлога, а у контексту горе наведеног, будући да немају планове вишег реда, не могу да проведу процедуру усвајања планова нижег реда, што доводи до блокаде издавања комплетне урбанистичко-грађевинске документације,
- законом предвиђена контрола техничке документације (ревизија) у пракси се често своди на формалност, а полазећи од значаја техничке контроле, која треба да утврди усклађеност пројекта са резултатима претходних радова,
- непостојање координације између органа који издају одобрење за употребу објекта и одобрење за обављање дјелатности, јер се у пракси често дешава да надлежни орган изда одобрење за обављање дјелатности, а да претходно не провјери да ли је за објекат издато одобрење за употребу,
- неријешен проблем извршења рјешења о рушењу објеката (посебно у условима провођења општинских одлука о легализацији незаконито изграђених објеката) са правног, институционалног и са финансијског становишта,
- недовољна кадровска и материјална оспособљеност (инспектори у Прњавору и Челинцу имају плату око 500 КМ) великог броја општинских органа и општинских инспекција,
- недовољно коришћење института покретања поступка за укидање рјешења о одобрењу за грађење и употреби објекта по праву надзора од стране градских/општинских инспектора,
- недовољно ажурно рјешавање жалби на првостепена рјешења, првенствено општинских инспектора,
- неизвршавање правоснажних рјешења којима је наложено рушење, односно уклањање објекта (у већини општина и градова не постоје предузећа са којима је склопљен уговор о рушењу бесправно изграђених објеката, чиме се и сам процес уклањања објекта значајно продужује и по неколико година или чак не изврши, док се објекат не легализује, па се намеће закључак како надлежне институције не раде, иако су инспектори управни поступак довели до краја),
- поједини инвеститори објеката чије је функционисање од виталног значаја за Републику Српску приступају градњи и коришћењу ових објеката без довољне претходне припреме што ствара проблеме како у градњи тако и у употреби ових објеката.

У области заштите животне средине у контролама су уочени сљедећи проблеми:

- недовољан број еколошких инспектора на градском/општинском нивоу (свега 23 инспектора), као и републичком нивоу,
- немогућност великог броја загађивача да због застарјелих технологија и лоше финансијске ситуације испуне прописане услове из области заштите животне средине,
- непостојање регистра загађивача животне средине,
- честа непотпуна и непрецизна одређеност мјера прописаних у еколошким дозволама од стране надлежних органа, што представља посебан отежавајући фактор у контролама испуњености услова из истих, од стране еколошких инспектора, као и простор за манипулацију од стране субјеката контроле.

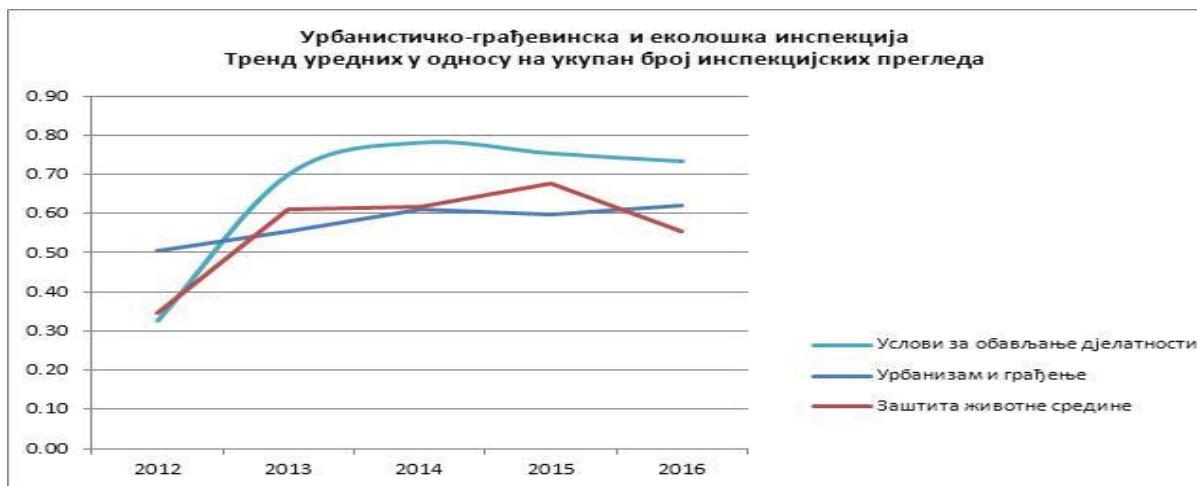
Основни напредак у раду урбанистичко-грађевинске и еколошке инспекције у односу на ранији период огледа се у сљедећем:

- у саставу Инспектората инспектори углавном врше инспекцијски надзор, а само повремено се ангажују на пословима као што је рад на изради листа провјера, давање мишљења на прописе и слично и резултат тога је већи број контрола, далеко већи број мјера забране и затварања субјеката (врши се и печатење субјеката, којег у ранијем периоду није било, што је посљедица темељнијег рада инспектора),

- број захтјева за покретање прекршајног поступка, односно издатих налога је већи, што говори о озбиљнијем приступу и праћењу рада инспектора,
- раније није вршено планирање на основу процјене ризика односно приоритета, већ по принципу да се обиђу сви субјекти, при чему је самосталност инспектора погрешно тумачена да може сам бирати субјекте и самовољно одлучивати о избору мјере коју ће донијети, што је резултирало различитим приступом појединих инспектора, доста површним контролама и углавном доношењем мјера о отклањању недостатака, а у контролу извршења наложених мјера се није ишло правовремено, по истеку остављених рокова, што је код субјеката стварало утисак да се рјешење не мора извршити, бар не у остављеном року,
- у Инспекторату се врши годишње, мјесечно, седмично, а по потреби и дневно планирање и извјештавање, при чему се узимају у обзир вријеме протекло од претходне контроле, утврђено стање у ранијим контролама, потреба за контролом извршења раније наложених мјера, обавезе наметнуте новим прописима, захтјеви других органа и институција, дојаве грађана итд.,
- заједничке контроле са другим инспекцијама прије су рађене само изузетно на захтјев одређене институције, а сада се такве контроле планирају и кад год је изводљиво и проводе и то доприноси далеко мањем ометању рада субјеката, што је један од приоритетних циљева Инспектората,
- помоћ правне службе инспекторима није била раније организована, због чега су инспектори различито поступали, а погрешни приступи прешли у навике, а данас инспектори на располагању имају више дипломираних правника, који могу пружити помоћ у току поступка, а за поједине области се прописују инструкције и доносе писана упутства (интерна контрола има додатну улогу на уједначавању рада свих инспектора),
- сарадња са општинским инспекцијама је знатно унапријеђена, одржавају се састанци и обуке, одређују приоритети рада и уједначава рад у свим подручјима Републике,
- дојаве грађана путем Центра за пријаве и притужбе се просљеђују надлежној инспекцији и прати утврђено стање и предузимање мјера,
- успоставља се хијерархијски однос између локалних и републичке инспекције и организовано се проводе одређене активности, а резултати презентују јавности путем медија,
- републички инспектори у оквиру расположивог времена контролишу рад инспектора на локалном нивоу,
- јавност рада неупоредиво је већа, што се огледа учешћем на организованим конференцијама за медије и давањем изјава појединачним медијима на њихов захтјев,
- општа атмосфера у смислу дисциплине, суштинских контрола, мотивисања за остварење циљева инспекцијског надзора, јачање угледа инспектора итд. је далеко боља него у ранијем периоду и има тенденцију даљег побољшања.

Сарадња са надлежним Министарством за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Министарством саобраћаја и веза, МУП-ом, Републичком геодетском управом и другим министарствима и органима Владе Републике Српске је била на задовољавајућем нивоу, као и сарадња са средствима информисања, што је све заједно један од битних предуслова за добар рад ове инспекције. Треба истаћи и добру сарадњу и са локалним органима управе и локалним инспекцијама, које су такође биле на задовољавајућем нивоу.

Дијаграм 17 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција

3.10. ИНСПЕКЦИЈА РАДА

Републичка инспекција рада је организована и дјелује у саставу Инспектората и обавља послове инспекцијског надзора у области радних односа и запошљавања, те заштите на раду, а над примјеном материјалних прописа: Закона о раду, Закона о заштити на раду, као и Закона о штрајку, Општег колективног уговора, колективних уговора (посебних и појединачних), општих аката и уговора о раду којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених у организацијама, правним лицима и другим облицима организовања, као и установама.

Поред надзора над примјеном закона, инспекција рада врши надзор и над примјеном других прописа о мјерама и нормативима безбједности и здравља на раду, техничким мјерама које се односе на безбједност и здравље на раду, стандарда и опште признатих мјера у дијелу којим се уређују питања из области безбједности и здравља на раду. У извјештајном периоду инспектори рада су вршили различите врсте надзора који се међусобно разликују по обиму, методама по којима се врше, областима које се контролишу, те циљевима који се желе постићи путем надзора.

Основни циљ ове инспекције своди се у суштини на повећање легалности у области запошљавања и радних односа уопште, повећање сигурности и безбједности радних мјеста (раст нивоа културе безбједности на раду) и на тај начин смањење несрећа на раду, професионалних обољења и болести везаних за рад, а посебно смањење смртних/фаталних несрећа у вези с радом.

План рада Инспекције рада и заштите на раду за 2016. годину био је превасходно усмјерен ка остварењу стратешких циљева и то:

- Смањивање броја повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом путем минимизирања ризика везаних за радна места у складу са законима и праксом, сузбијање рада „на црно“ и смањење броја повреда радно-правних института из области радних односа утврђених законом, колективним уговором и уговором о раду;
- Промоција развоја националне културе превенције у области безбједности и здравља на раду и области радних односа, са посебним освртом на сектор малих и средњих предузећа и високоризичне секторе (грађевинарство, шумарство (сјеча и извоз дрвних сортимената), дрвна индустрија, хемијска индустрија, и сл.);
- Утврђивање приоритета у рјешавању проблематике везане за област безбједности и здравља на раду и област радних односа за категорије посебно осјетљивих група радника;

- Успостављање и изградња модерног система инспекције рада прилагођеног ЕУ стандардима и то кроз реформу, усавршавање и интеграцију инспекције рада.

План рада Сектора инспекције рада за 2016. годину био је заснован на даљем проширењу обима инспекцијског надзора, провођењу интегрисаних надзора, организовању појачаних инспекцијских надзора - кампања по дјелатностима, организовању појачаних надзора по општинама, ради приближно једнаке заступљености инспекцијских контрола на цијелом подручју, активној сарадњи са социјалним партнерима и уједначавању поступања инспектора рада у истим, или сличним правним ситуацијама.

Организациона и квалификациона структура Инспекције рада

У 2016. години у саставу Инспекције рада и заштите на раду радио је 31 инспектор, 4 инспектора мање него у 2015. години, распоређених у 6 Подручних одјељења, Бања Лука 13, Приједор 3, Добој 3, Бијељина 4, Источно Сарајево 4 и Требиње 4. Због болести одређен број инспектора је био дуже вријеме на боловању.

Поред републичких инспектора рада у 2016. години радили су и три инспектора на подручју територије града Бања Лука, по један инспектор на територији општине Модрича, Добој, Брод, Лопаре, Теслић, Угљевик, Требиње и Рогатица.

Општи показатељи рада

Број планираних контрола у 2016. години је био 5.366 контрола, а број остварених је 5.832, тако да је на годишњем нивоу план извршен и пребачен са 108,7 %. Од укупног броја извршених контрола неуредних је било 1.894 или 32,4 %. Број прегледа из радних односа и запошљавања је премашен, а што је узроковано: учешћем великог броја писаних представки за заштиту права из радних односа, појачаним контролама у закључивању и примјени уговора о раду, контрола рада на црно током цијеле године, великим бројем дојава на Центар за пријаве и притужбе. За наведене инспекцијске прегледе из области радних односа и запошљавања који су у већини били ванредни прегледи дат је приоритет и издвојени су значајни капацитети инспекције рада. Овим су јасно преусмјерени капацитети инспекције рада, што је довело до нешто мањег броја прегледа из веома битних области интегрисани инспекцијски прегледи и заштите на раду.

По питању броја неуредних контрола, охрабрујуће је да је проценат неуредних контрола у сталном паду, за сса 3 % мањи у 2015 у односу на 2014, а за 1 % у 2016 у односу на 2015. годину.

Управне мјере у 2016. години, инспектори су донијели 1.518 управних мјера, рјешења за отклањање неправилности од чега је 11 забрана обављања дјелатности. На укупно донесених 1.518 управних мјера у 2016. години поднесено је 45 жалби, процентуално 2,90 %. Највећи број управних мјера по инспектору донесен је у Одјељењу Бијељина 83, затим Источно Сарајево 50, Бања Лука 47, Приједор 40, Требиње 37 и Добој 34.

По питању прекршајних мјера, у извјештајном периоду инспектори рада су поднијели 854 прекршајне мјере од чега 781 прекршајни налог и 73 захтјева за покретање прекршајног поступка. Укупна вриједност издатих прекршајних налога је 1.601.900,00 КМ. Највећи број прекршајних мјера по инспектору донесен је у Одјељењу Приједор 45, затим у Источном Сарајеву 34, Бањој Луци 31, Бијељини 23, Добоју 18 и Требињу 10. **Такође треба нагласити да код издавања прекршајног налога инспектор може изрећи само минималну казну, међутим ни у једном случају код тражења судског одлучивања суд није изрекао већу казну од минималне, тако да су послодавци стимулирани тражити судско одлучивање јер зна да му се казна неће повећати, а могућност условне казне је скоро стопостотна.**

Област радних односа и запошљавања

У 2016. години извршена је 3.671 контрола из области радних односа и запошљавања од тога 2.673 редовних и 998 ванредних контрола. Неуредних контрола било је 1.000 (или 27,2%), донесене су 702 управне мјере од чега 6 забрана обављања дјелатности, 585 прекршајних налога и 51 захтјев за покретање прекршајног поступка.

- Контроле закључивања уговора о раду и пријаве на обавезне видове осигурања

Без обзира на врсту контроле, контрола закључивања уговора о раду и пријаве на обавезне видове осигурања је приоритетни задатак инспекције рада и заштите на раду.

Извршено је укупно 2.640 контрола од чега 759 чији је предмет био закључивање и примјена уговора о раду и 1.881 контрола на сузбијању рада на црно, што је у односу на претходну годину на истом нивоу. Неуредних контрола је било 669, процентуално 25 %. Основни циљ наведених контрола је био на сузбијању рада на црно и у мањем обиму по сљедећим провјерама: закључивање и примјена уговора о раду, уговор о раду на неодређено и одређено вријеме, трајање уговора о раду, обављање привремених и повремених послова, волонтерски рад, приправнички рад, пробни рад. Донесена је 421 управна мјера, 496 прекршајних налога и 25 захтјева за покретање прекршајног поступка. Од укупно 11.322 затечена радника у вријеме контроле 803 радника су била без закљученог уговора о раду и пријаве у јединствен систем пореског обвезника.

Интензивније акције на сузбијању рада на црно отпочеле су у последњем кварталу 2011. године када су у акцији спречавања рада на црно поред редовних инспектора рада и заштите на раду након проведене обуке учествовали и инспектори са овлашћењима из Инспектората укупно 51. Са истим интензитетом настављене су акције на сузбијању рада на црно и у наредним годинама. Контроле су вршене код субјеката контроле у свим смјенама, у радне дане и дане викенда на цијелој територији Републике Српске уз ротацију инспектора по одјељењима. Инспектори у свим контролама контролисали су да ли послодавци с радницима примљеним на рад имају закључене уговоре о раду и да ли су радници пријављени на обавезне видове осигурања. Након инспекцијске контроле послодавци су са непријављеним радницима закључили уговоре о раду и исте су пријавили на обавезне видове осигурања.

- Контроле плата и накнада плата

Извршене су 154 контроле чији је предмет инспекцијског надзора био контрола плата и накнада плата, а неуредних контрола је било 53. Донесено је 39 управних мјера, 23 прекршајна налога и 6 захтјева за покретање прекршајног поступка. Редовних контрола је извршено само 5, а ванредних контрола је извршено 149. У контролама је констатовано да послодавци касне у вези исплата плата, накнада плата породиљама и трудницама. Поред директних инспекцијских контрола по чек листи плате и накнаде плата исте су контролисане и у другим листама провјера тако да је број контрола из наведене области далеко већи. Процент ванредних инспекцијских контрола од 96,7 % и проценат неуредних контрола од 35% говори да је велик број радника којима су ова права нарушена.

Напомена: важно је напоменути да су се неправилности у овом сегменту односиле углавном на сљедеће: редовност исплате плата, висина плата, уручење обрачунских листића и накнада плата- породиљска одсуства и слично.

- Контроле у вези престанка радног односа радника

У 2016. години извршене су укупно 234 контроле из области радних односа чији је предмет био престанак радног односа (дисциплинска одговорност, право на отказни рок, отпремнину). Од укупног броја извршених контрола, редовних контрола је било 11, а 223 ванредне контроле. Неуредних контрола је било 61, донесено је 45 управних мјера, 23 прекршајна налога и 7 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Послодавци у последње вријеме отказују уговоре о раду чешће због економских, него из организационих разлога, тако да су у 2016. години у 295 инспекцијских контрола у 26,5 %

случајева постојале неусклађености са одредбама Закона о раду везане за престанак радног односа. Као један од разлога за отказ уговора о раду послодавци су наводили тежу повреду радне дужности радника, али у односу на претходни период углавном су поштовали законску процедуру у вођењу дисциплинског поступка. Послодавци су овом „начину“ отказа уговора о раду често прибјежавали и у случајевима гдје се не ради о тежој повреди радне дужности да би избјегли обавезе по основу права на отпремнину и отказни рок.

Уочена је и појава да послодавци одјављују регистровану дјелатност и потом се као нови послодавци региструју њихови блиски чланови породице, који обављају исту дјелатност у истом објекту и послују под истим називом фирме, те на тај начин покушавају да избјегну своје обавезе према трудницама и породиљама које су биле њихове раднице. На овај начин послодавци избегавају могуће санкције због отказа уговора о раду трудницама и породиљама.

У 2016. години извршен је мањи број контрола у односу 2015. годину, али број неуредних контрола је остао скоро на истом нивоу.

Област заштите на раду

У 2016. години из области заштите на раду извршена је 621 контрола, редовних контрола 371, од тога неуредних је било 156 или 42 %, по пријави и притужби извршено 250 контрола, а неуредних 116 или 46 %. Број управних мјера које су донесене је 236 од тога 5 забрана. Инспектори су из издали 133 прекршајна налога и 11 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Поред 621 директне контроле из области заштите на раду, извршено је и 1.540 контрола Интегрисани инспекцијски прегледи, тако да је директно по питању заштите на раду извршено 2.161 инспекцијска контрола и кад се додају контроле из области радних односа 565 гдје је заступљена чек листа Акт о процјени ризика, индиректно и директно заштита на раду била је заступљена у 2.726 инспекцијских контрола.

Најчешће су из области заштите на раду контролисани послодавци који обављају сљедеће дјелатности: прерада дрвета, грађевинарство, шумарство, производња текстила, обуће и коже, пекарска дјелатност, производња производа од метала и пластике, прехранбена индустрија и одржавање моторних возила.

Повреде на раду

Према одредбама Закона о заштити на раду који је у примјени од јануара 2008. године, послодавац је дужан одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, усмено и у писменој форми да пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове, сваку смртну, колективну, тешку повреду на раду или опасну појаву која би могла угрозити заштиту и здравље на раду.

У наведеном извјештајном периоду инспектори рада и заштите на раду су извршили 207 инспекцијских прегледа код субјеката гдје су се десиле повреде на раду, 200 ванредних и 7 редовних контрола. Неуредних контрола је било 93 или процентуално 45 %. Инспектори су донијели 75 рјешења о отклањању неправилности, издали су 73 прекршајна налога и поднијели 8 захтјева за покретање прекршајног поступка.

У 2016. години десило се 57 тежих повреда.

Табела 39 Преглед тежих повреда на раду у 2016. години

Шумарство и дрвна индустрија	9
Електропривреда	1
Грађевинарство	10
Хемијска индустрија	3
Теже повреде: остале дјелатности	34

Табела 40 Преглед тежих повреда са смртним исходом у 2016. години

Шумарство и дрвна индустрија	4
Електропривреда	-
Грађевинарство	3
Хемијска индустрија	1
Теже повреде са смртним исходом: остале дјелатности	2

Циљ је да се пријављују све повреде на раду, тешке и са смртним исходом, због вршења надзора у погледу конкретне повреде на раду на лицу мјеста, са циљем да се такве појаве више не дешавају или бар смање и треба да се води тачна евиденција о повредама које су се десиле у Републици Српској, чијом анализом би били утврђени најчешћи узроци и извори повређивања као и планирање будућих надзора који ће бити усмјерени у правцу отклањања уочених ризика. Анализирајући напријед наведену табелу видљив је осјетан пад тежих повреда на раду са смртним исходом у 2013. години у односу на претходне три године, а који се наставио и у 2015. години што је охрабрујуће и даје додатни подстрек и мотивацију свих у служби заштите на раду да дају свој максимум на побољшању услова заштите и стварања што безбједнијег радног мјеста. Такође охрабрујуће је да је број тежих повреда у области Шумарство и дрвна индустрија од 2013. године у сталном паду, а у области Грађевинарства у односу на прошлу годину у доста мањем обиму а посебно кад се узме у обзир да су то једне од најризичнијих грана.

Циљ политике надзора у области безбједности и здравља на раду је прије свега спречавање повреда на раду и професионалних обољења, а заснива се на покретању низа активности у више области дјеловања као што је на примјер, примјена превентивних мјера у свим облицима рада, оспособљавање запослених за безбједан и здрав рад, праћење здравственог стања запослених, праћење услова радне средине.

Област интегрисани инспекцијски прегледи

У овој области код свих субјеката у 2016. години извршено је укупно 1.540 контрола од чега је 622 било неуредних, процентуално 40,00 %, донесено је 580 рјешења о отклањању недостатака, издато 63 прекршајна налога и поднесено 11 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Закључне напомене

Поређењем резултата рада са планом за 2016. годину, може се констатовати да су задати радни циљеви остварени и пребачени. Без обзира што је број прегледа из области Интегрисани инспекцијски прегледи у благом подбачају у односу на план, можемо бити задовољни на увођење ове области надзора и константног повећања броја прегледа из те области, који је у примјени и који је прихваћен од стране инспектора рада и функционише у основи на задовољавајући начин.

Потребно је наставити са појачаним инспекцијским надзором, посебно у дјелу контроле примјене одредаба Закона о раду и Закона о заштити на раду у односу на институте који се најчешће крше (неисплаћивање зарада, рад „на црно“, прековремени рад, доношење акта о процјени ризика).

Потребно је и да се настави сарадња са Министарством рада и борачко инвалидске заштите и уведе пракса радних састанака у циљу квалитетнијег рада, уједначености рада инспектора по Одјељењима и локалних инспектора, рад другостепеног органа и правилне примјене и доградње законских и под законских аката.

Морају се вршити континуиране обуке инспектора, и то на два сегмента: обука инспектора за вршење интегрисаних инспекцијских прегледа, те да тада у потпуности овладамо Интегрисаним приступом - Интегрисани модел инспекције рада. Обука инспектора у

примјени ЕУ директива – зависно од динамике имплементације техничких прописа у складу са ЕУ директивама.

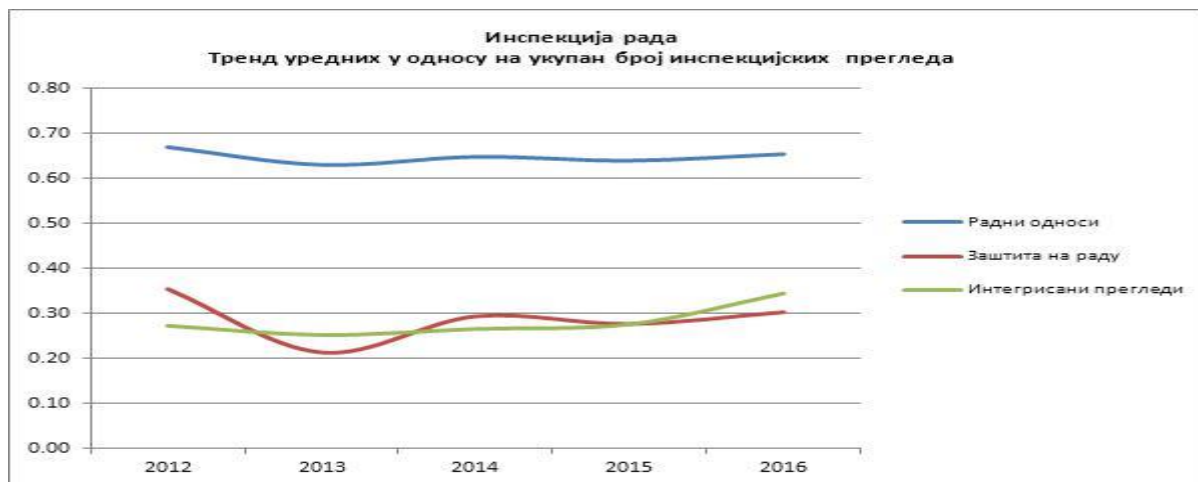
Имајући у виду број повреда на раду, које су пријављене у Инспекторату, као и број констатованих недостатака у примјени мјера безбједности и здравља на раду, од стране послодаваца, а и запослених, може се закључити, да и поред одређених побољшања и појачаног инспекцијског надзора и сарадње са социјалним партнерима (синдикати и удружење послодаваца), стање у области безбједности и здравља на раду није на задовољавајућем нивоу. Из тих разлога потребно је у инспекцијским надзорима, а и кроз ставове државних органа, стално указивати послодавцима и правним лицима и предузетницима који имају лиценцу за обављање послова заштите и здравља на раду да изради акта о процени ризика не приступају формалистички (ради задовољења форме), већ суштински, а ради побољшања стања заштите и здравља на раду, као и предузимати мјере у складу са Законом. Омогућити практичну примјену чланова Закона о заштити на раду, који се односе на службу медицине рада и њене обавезе – послове, с обзиром на то да је служба медицине рада сходно члану 16. Закона, служба којој послодавац повјери обављање послова заштите здравља запослених.

Потребно је активирати сарадњу кроз састанке представника Министарства правде РС, Инспектората и Судова за прекршаје у циљу што ефикаснијег рјешавања поднијетих захтјева за покретање прекршајног поступка, у смислу анализирања великог броја изречених условних осуда.

За квалитетно извршење зацртаних задатака у 2017. години, неопходно је планирати и обезбиједити већа материјална средства, аута, гориво, дневнице и опрему.

Посебну пажњу треба посветити кадровском јачању Инспекције рада и заштите на раду, будући да тренутно инспекцијски надзор врши 31 инспектор на републичком нивоу, што је недовољно у односу на број регистрованих субјеката у Републици Српској.

Дијаграм 18 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција рада

3.11. ЗДРАВСТВЕНА ИНСПЕКЦИЈА

У републичкој здравственој инспекцији у 2016. години радило је 9 инспектора, три у области производње и промета лијекова и медицинских средстава, један у области здравствене и противепидемијске заштите у здравственим установама, три у области хемикалија/биоцида, предмета опште употребе и санитарно-хигијенског стања објеката, један у области нејонизујућег зрачења и један у области социјалне заштите.

Спољнотрговински надзор

У 2016. години, у спољнотрговинском надзору је извршено 17.959 контрола, од чега се 17.261 односе на контролу предмета опште употребе а 698 на контролу хемикалија/биоцида.

Узето је 717 узорака предмета опште употребе за лабораторијско испитивање што представља 4,1 % од увезених пошилики. Неисправност је доказана код 51 пошилке с тим да је за 12 пошилики наложено отклањање недостатака а за 39 (0,2 %) изречена забрана стављања у промет и наложено враћање пошилаоцу односно уништавање робе. Промет је забрањен за 22.315 комада и 7.892 кг/лит предмета опште употребе. Ради се о 27 пошилики дјечјих играчака, 6 пошилики материјала који долазе у контакт са храном, 3 пошилке козметичких производа и 3 пошилке средстава за одржавање чистоће. По основу надзора у спољнотрговинском промету уплаћена је такса у буџет Републике Српске, у износу од 916.440.50 КМ.

Унутрашњи надзор

Планирани број контрола је остварен са 95,5 %. План није потпуно реализован јер је дио контрола предвиђен за новог инспектора за здравствену заштиту, који је примљен тек у октобру тако да није могао бити обучен за самостално обављање контрола. У унутрашњем надзору, од 1.253 извршене контроле 35,7 % су биле неуредне, што је приближно исто као и 2015. године када је проценат неуредних контрола износио 35,1 %. Изречене су 403 управне мјере од чега се 92 % односе на отклањање недостатака а 8 % на забране и уништавање производа. Ове године проценат отклањања недостатака је нешто већи него 2015. године када је износио 88,1 %. У овој години су поднесене само 2 жалбе на рјешења инспектора што је значајно мање него 2015. године када је поднесено 9 жалби.

Издато је 66 прекршајних налога што је нешто више него 2015. године, када је издато 59 налога. Новчани износ по издатим прекршајним налозима је 140.200 КМ, што је значајно више него 2015. године када је износио 109.700 КМ. Од 19 случајева у којима су о прекршајима рјешавали надлежни судови, у десет случајева је изречена условна пресуда, у једном случају ослобађајућа пресуда, у једном је поступак обустављен а у седам случајева су изречене новчане казне.

Табела 41 Број извршених контрола, неуредних контрола и предузетих мјера по областима надзора, здравствена инспекција

	Контроле			Управне мјере			Казнене мјере		Жалбе
	Извршено контрола	Неуредне контроле	% неуредних	Отклањање неправилности	Забране и уништавање	Укупно	Број прекршајних налога	Износ казни по налозима (КМ)	
Укупно све области надзора	1.253	447	35,7	372	31	403	66	140.200	2
Производња и промет лијекова и медицинских средстава	430	136	31,6	116	14		29	54.000	1
Здравствена и противепидемијска заштита у здравственим установама	147	28	19,0	27	1				
Противепидемијска заштита у другим објектима	92	42	45,6	42			2	3.000	
Заштита од нејонизујућег зрачења	148	50	33,7	48			4	20.500	
Производња и промет хемикалија/биоцида	199	97	48,7	81	6		14	39.000	1

	Контроле			Управне мјере			Казнене мјере		Жалбе
	Извршено контрола	Неуредне контроле	% неуредних	Отклањање неправилности	Забране и уништавање	Укупно	Број прекршајних налога	Износ казни по налозима (КМ)	
Производња и промет предмета опште употребе	134	35	26,1	15	9		2	2.000	
Социјална заштита	102	59	57,2	43	1		15	21.700	
Услови за обављање дјелатности	1								

Област производње и промета лијекова и медицинских средстава

Најчешће утврђиване неправилности у апотекама су нередовно обављање санитарних прегледа, непридржавање одређеног радног времена апотеке, невакцинисање против хепатитиса Б лица која долазе у контакт са крвљу приликом пружања додатних услуга, неусклађеност рјешења Министарства са стварним стањем стручног кадра, одсуство магистра фармације за вријеме рада апотеке, неблаговремено достављање извјештаја о потрошњи лијекова. У мањем броју случајева је утврђивано, непосједовање идентификационе картице за лица која раде на пружању услуга, те промет производа који се према правилнику не смију прометовати у апотеци.

Пред крај године запечаћена је једна апотека која није имала магистра фармације, као одговорно лице, а поново је почела са радом када је обезбиједила другог фармацеута. У двије апотеке, затечене су 124 врсте лијекова са амбалажом за тржиште Републике Србије, које није испоручила легална веледрогерија, већ фирма из Бијељине која је некад била регистрована као веледрогерија. У једној од ових апотека је затечен и лијек камагра, који није регистрован у БиХ. Због сумње да је камагра кривотворена, обавијештен је МУП Републике Српске, а информација је достављена и Министарству безбједности БиХ у оквиру међународне акције откривања кривотворених лијекова и медицинских средстава. Апотекама је наложено да све количине лијекова без поријекла предају правном лицу које је овлашћено за преузимање опасног отпада. Због потребе контроле добављача лијекова, обавијештена је Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ.

У овом периоду један фармацеутски инспектор је у сарадњи са Министарством безбједности учествовао у међународној акцији откривања кривотворених лијекова и медицинских средстава, а један је радио као члан Комисије за спречавање и сузбијање злоупотребе опојних дрога. Један инспектор је на Симпозијуму фармацеута и биохемичара Републике Српске одржао презентацију на тему значај добре дистрибутивне праксе.

Област здравствене и противепидемијске заштите

Најчешће утврђиване неправилности у овој области су недовољан обухват здравствених радника вакцинацијом против хепатитиса Б, нарочито у већим здравственим установама, недовољно предузимање мјера за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција, пропусти у вођењу евиденција, неиздавање рачуна. Са Институтом за јавно здравство је договорено да се у наредном периоду спроведе акција масовнијег вакцинисања против хепатитиса Б особља запосленог у здравственим установама, особља које у комуналним предузећима ради на прикупљању отпада и лица која врше тетоважу и пирсинг. Републичка здравствена инспекција је појачала надзор над вакцинацијом особља у здравственим установама, а директор Инспектората је у складу са Законом о инспекцијама овластио здравствене инспекторе у саставу јединица локалне самоуправе, да обављају надзор над вакцинацијом осталих категорија запослених радника.

У овој области се одржава појава нелегалног рада стоматолога и доктора медицине у приватним стамбеним објектима, у које инспектори не могу улазити без одобрења надлежног

суда. На једном порталу је објављена вијест да лице које се представља као стоматолог оглашава пружање стоматолошких услуга по кућама, углавном израду зубних протеза. У телефонском разговору лице је тврдило да је пензионисани стоматолог, да је принуђен да тако ради због мале пензије те да је на исти начин радио у Аустралији, Загребу и Новом Саду. Због немогућности да инспекција ово лице затекне у обављању дјелатности, а и због чињенице да Кривични закон обављање дјелатности без одобрења надлежног органа третира као кривично дјело, обавијештено је Министарство унутрашњих послова.

Кроз пројекат Свјетске банке „Пројекат техничке подршке за унапређење пословног окружења и институционално јачање“, за здравствену инспекцију је набављена заштитна опрема за нарочито опасне заразне болести, која може послужити и за заштиту од опасних хемикалија (специјалне маске FFP2 и FFP3, заштитни комбинезони, огртачи, заштите наочаре и визири, рукавице, чизме и др.).

Област хемикалија и биоцида

Неправилности које су утврђиване у овој области су непосједовање рјешења Министарства здравља и социјалне заштите о испуњености услова за дјелатност са хемикалијама, промет хемикалија/биоцида које нису уписане у одговарајућу евиденцију у Министарству здравља и социјалне заштите, непосједовање стандардних оперативних процедура (СОП) за акциденталне ситуације, неуредно вођење евиденција, непосједовање безбједоносно-техничког листа (БТЛ) за хемикалије, непосједовање одговарајућег стручног кадра за рад са хемикалијама.

Након што је на снагу ступио Правилник о безбједности предмета широке потрошње, по којем се у средствима за одржавање чистоће ограничава садржај одређених хемикалија, захтијева посебно означавање и уписивање тих средстава у евиденцију Министарства здравља и социјалне заштите, интензивирао је инспекцијски надзор над спровођењем одредби овог правилника. Прије отпочињања инспекцијских контрола, привредни субјекти у Републици Српској, Федерацији БиХ и Дистрикту Брчко, упозорени су на обавезу усклађивања средстава са одредбама правилника и обавијештени да ће инспекција забрањивати промет неусклађених средстава. То упозорење је изазвало бурно реаговање у Федерацији БиХ, гдје је та мјера окарактерисана као баријера у слободној трговини, о чему је расправљано и у Бриселу.

У посљедњем кварталу ове године вршено је узорковање средстава за зимско прање вјетробранских стакала ради испитивања садржаја метанола, чија количина је наведеним правилником ограничена на 5 % у односу на садржај етанола. Узети су узорци свих врста ових средстава која су се налазила у промету, укупно 25 узорака. При томе је доказано да 12 врста средстава садржи недозвољене количине метанола, због чега је њихов промет забрањен на подручју Републике Српске. Ово испитивање дало је позитивне ефекте јер су домаћи произвођачи почели производњу средстава без или са дозвољеним садржајем метанола а и увозници то захтијевају од својих добављача.

Област предмета опште употребе и санитарно-хигијенског стања објеката

Најчешће утврђиване неправилности у овим областима су незадовољавајуће хигијенско стање објеката и њихове околине, нередовно обављање санитарних прегледа запосленог особља, необављање посебне едукације запослених, нередовно ношење радне одјеће и обуће. На основу лабораторијског испитивања узорака одређених предмета опште употребе, присутних на тржишту, доказано је да поједине врсте предмета опште употребе због састава нису безбједне за људску употребу.

На основу споразума Инспектората Републике Српске и Агенције за надзор над тржиштем БиХ, републичка здравствена инспекција је у овој години вршила узорковање дјечијих играчака и козметичких производа ради испитивања здравствене исправности односно безбједности за људску употребу. Испитано је укупно 28 узорака, 18 узорака дјечијих играчака на садржај фталата и тешких метала и 10 узорака козметичких производа на садржај

тешких метала и микробиолошку исправност. Сви узорци козметичких производа су показали уредне резултате испитивања. Код девет узорака играчака, анализом је утврђен недозвољени садржај фталата. На основу овог испитивања са тржишта Републике Српске су повучена и уништена 253 комада небезбједних играчака, а према подацима Агенције, у БиХ је уништен 2.101 комад играчака.

Поводом обиљежавања Међународне седмице борбе против тровања оловом, испитано је 16 узорака школских бојица и пластелина на садржај олова. Ово испитивање је рађено о трошку Инспектората, а сви узорци су показали уредне резултате. О трошку Инспектората је испитано и 30 узорака козметичких производа на микробиолошку исправност, рН вриједност и сензорна својства. И ово испитивање је показало уредне резултате код свих узорака.

Област заштите од нејонизујућег зрачења

Најчешће неправилности у области заштите од нејонизујућег зрачења су недостатак документације за изградњу и коришћење базних станица мобилне телефоније и радиотелевизијских предајника, неуредно вођење евиденција о изворима нејонизујућег зрачења од посебног интереса, нередовно испитивање техничке исправности извора зрачења, пропусти у именовану лица одговорног за зрачење.

Након увођења дигитализације јавном РТВ сервису је остало двадесетак предајника који до даљњег остају на аналогном сигналу, за које се захтијева прибављање рјешења Министарства здравља и социјалне заштите, за коришћење. Како је инспектор раније наложио прибављање рјешења, јавни сервис је поднио захтјев да се одложи извршење рјешења, са образложењем да је нејасно који од тих предајника ће остати у функцији. Након што је утврђено да се ради о предајницима лоцираним ван насељених мјеста, који не представљају опасност по здравље грађана, директор Инспектората је одобрио одгађање извршења рјешења инспектора.

У оквиру пројекта „Пројекат техничке подршке за унапређење пословног окружења и институционално јачање“, обезбијеђена је и одређена опрема за оријентационо мјерење нејонизујућег зрачења, за потребе инспекцијског рада на терену.

Област социјалне заштите

Основне неправилности у овој области се утврђују у домовима за смјештај старијих лица. Најчешће су то недостатак рјешења Министарства здравља и социјалне заштите о испуњености прописаних услова, рјешења о упису у судски регистар те неиспуњавање прописаних услова у погледу кадра, простора и опреме.

С обзиром да је крајњи циљ инспекције да сви субјекти буду легални и да испуњавају прописане услове, директор Инспектората је дозвољавао одлагање извршења рјешења инспектора, свима који су предузимали одређене радње за адаптацију и легализацију дома.

У случајевима у којима је комисија Министарства здравља и социјалне заштите утврдила да не постоје прописани услови и да се исти објективно не могу испунити, инспектор је изрицао мјеру забране рада дома. Међутим та мјера не даје жељене резултате јер објекат у којем су смјештена старија лица, поготово непокретна, није могуће запечатити. У једном таквом случају инспектор новчаним казнама приморава власника да изврши рјешење инспектора, односно да спроведе забрану рада дома. Међутим како дом није регистрован као правно лице већ се власник води само као физичко лице, те казне су непримјерено мале и исплативе за плаћање. С обзиром да власник дома остварује новчану корист, а ради без прописаног одобрења и не плаћа никакве порезе, затражено је да се у рјешавање овог питања укључи и надлежно тужилаштво и Пореска управа. Од ових органа још није стигла повратна информација.

Рад здравствене инспекције у саставу органа локалне управе

Здравствена инспекција у саставу јединица локалне самоуправе обавља надзор над производњом и прометом предмета опште употребе, санитарно-хигијенским стањем објеката и предузимањем противепидемијских мјера ван здравствених установа те прометом на мало хемикалија и биоцида. Такође обавља надзор над рекламирањем дувана и дуванских производа и поштовањем забране пушења у одређеним објектима од којих су најбитнији угоститељски објекти у којима се послужују јела, гдје надзор врши и комунална полиција.

У 2016. години надзор је обављало око 40 инспектора, који раде у 37 јединица локалне самоуправе. Инспекторе углавном немају мале општине, али је интересантно да Град Добој, иако велики град, нема здравственог инспектора а Прњавор, који је мањи од Добоја, има три. Директор Инспектората је предлагао градоначелнику Добоја да овласти бар једног од два инспектора за храну, да обавља и послове здравственог инспектора али тај приједлог до данас није уважен.

Према достављеним извјештајима, општински/градски здравствени инспектори су у 2016. години извршили 5.840 контрола, од чега је 1.149 било са неправилностима (20 %) што је приближно као и 2015. године. Изречена је 1.381 управна мјера, од чега се 293 односе на забране а 1.088 (78,8 %) на отклањање различитих неправилности. Издато је укупно 59 прекршајних налога са износом од 41.400 КМ.

Закључне напомене

Инспекцијски органи имају уставна ограничења у сузбијању нелегалних дјелатности које се обављају у приватним стамбеним просторима. Због тога је потребно у Кривичном закону Републике Српске јасније дефинисати дјелатности које представљају кривично дјело, како би полицијски органи у сарадњи са надлежним тужилаштвима и судовима ефикасније сузбијали ову појаву. У сузбијање нелегалног обављања здравствене дјелатности, поред органа гоњења и инспекцијских органа, треба да се укључе здравствене коморе и директори здравствених установа, чији радници без њихове сагласности обављају исту дјелатност.

У прописе је потребно уградити одредбе по којима орган који одобрава одређену дјелатност, у случају виšekратног понављања одређених прекршаја, може субјекту укинути одобрење за ту дјелатност и спријечити га да добије ново одобрење за извјесно, прописано вријеме. Такође је потребно прописати да објекат који је инспекција запечатилa због прекршаја, мора извјесно вријеме остати запечаћен, без обзира на отклоњене недостатке.

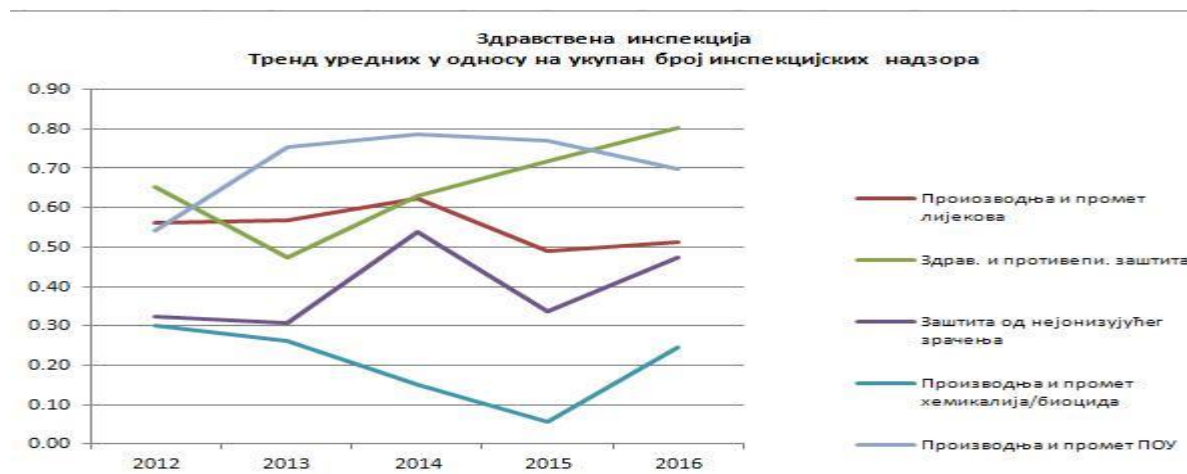
Сметње у инспекцијском надзору у области здравства представља застарјелост Закона о евиденцијама и статистичким истраживањима у области здравствене заштите и недостатак подзаконских аката. Због тога би требало донијети нови закон и сет подзаконских аката који регулишу вођење евиденција, медицинске документације и достављање различитих извјештаја.

У области хемикалија и биоцида инспекцијски надзор је био отежан због јединственог тржишта, а различитих прописа у Републици Српској и Федерацији БиХ. Овај проблем ће се ријешити доношењем истовјетних закона у оба ентитета, о чему се већ воде одређене активности.

У области предмета опште употребе, закон предвиђа могућност друге анализе-суперанализе узорака али је нејасно које лабораторије су компетентне за обављање суперанализе, што представља практични проблем у раду инспекције. Због тога би требало или укинути могућност суперанализе ако је прву анализу радила акредитована лабораторија или одредити лабораторије за суперанализу. Због нејасних критеријума, инспектори за многе производе на тржишту не могу тврдити да ли спадају у љековита средства или козметичке производе. То питање је могуће ријешити успостављањем Регистра козметичких производа са посебном намјеном у који би се уписивали производи на основу мишљења мултидисциплинарне комисије.

Приликом планирања инспекцијских контрола проблем представља недостатак база података о одређеним субјектима надзора, нарочито о новоствореним субјектима и субјектима који су престали са радом. За ефикасније планирање контрола, пожељно је да органи који издају одобрења за рад, на својој интернет страници имају ажуриране спискове активних субјеката, по врстама дјелатности.

Дијаграм 19 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Здравствена инспекција

3.12. ПРОСВЈЕТНА ИНСПЕКЦИЈА

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату у Сектору просвјетне инспекције предвиђено је 15 инспектора. Попуњено је 11 радних мјеста (са главним просвјетним инспектором).

У Одјељењу Бањалука тренутно ради 5 инспектора, а систематизацијом је предвиђено 8 инспектора. Планирани број контрола није извршен из сљедећих разлога:

- инспекторица Татјана Поповић, Одјељење Бања Лука, била је на боловању у периоду од 11.04.-01.07.2016. године;
- инспектор Душко Лаловић био је на боловању у периоду од 27.06.-01.09.2016. године;
- инспектор Бошко Стојковић је у периоду од 18.04.-14.12.2016. године имао рјешење о мировању радног стажа до повратка са функције;
- инспекторица Добрила Ђукановић, Одјељење Бијељина, била је на боловању од 01.02.-01.06.2016. године;
- инспекторица Оливера Перовић, која је радила у Одјељењу Источно Сарајево, прешла је на мјесто асистента од 01.04.2016. до 02.10.2016. године, а од 02.10.2016. године престао радни однос у Инспекторату;

Поред инспекцијских контрола инспектори су одговарали подносиоцима захтјева и представки, учествовали на обукама и састанцима, присуствовали судским расправама, примали странке итд.

Резултати и ефекти рада по областима надзора

Планирани број контрола остварен је са 82.7 % на годишњем нивоу. Годишњим планом рада за 2016. годину планирано је 1.320 контрола, а у извјештајном периоду извршена 1.091 контрола. Од укупног броја извршених контрола, 346 контрола било је неуредно, те су донесена одговарајућа рјешења којима је наложено отклањање недостатака. На рјешења

инспектора изјављено је 45 жалби другостепеном органу (Министарству просвјете и културе Републике Српске). Просвјетна инспекција је у 2016. години издала 34 прекршајна налога.

У извјештајном периоду просвјетна инспекција је извршила контроле у предшколским установама, основним и средњим школама, на високошколским установама, установама културе, спорта, ученичког и студентског стандарда у Републици Српској.

Извршени су инспекцијски прегледи у јавним и приватним установама васпитања и образовања, током којих су просвјетни инспектори утврђивали да ли се правилно примјењују законски прописи из области васпитања и образовања.

Област предшколског васпитања и образовања

У области предшколског васпитања и образовања извршено је 148 контрола, од чега 121 редовна и 27 ванредних. Од укупног броја извршених контрола 71 је била неуредна, те је рјешењима наложено отклањање неправилности. За утврђене неправилности издата су 2 прекршајна налога (по један за правно и одговорно лице).

Најчешће неправилности уочене у инспекцијским прегледима: установа нема Рјешење о испуњености услова за почетак рада; Рјешење о одобрењу за рад; васпитне групе нису биле формиране у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању; запослени радници не испуњавају услове прописане Правилником о врсти стручне спреме запослених у предшколским установама; пријем радника није извршен у складу са Законом о предшколском васпитању и образовању; нису обављени систематски љекарски прегледи запослених радника; педагошка евиденција и документација се не воде уредно; нису формиран и стручни активи; субјекти контроле нису прибавили доказ о радној способности радника; приправницима и волонтерима нису одређени ментори, Стручно вијеће није утврдило план приправничког стажа за исте; три установе у приватном сектору нису колективно осигурале дјецу од повреда и несретног случаја.

Област основног образовања и васпитања

У извјештајном периоду извршено је 466 контрола у основним школама од чега 185 редовних и 281 ванредна у којима су утврђене неправилности код 145 субјеката надзора, за које је рјешењима наложено отклањање неправилности. Просвјетни инспектори издали су 13 прекршајних налога (од тога за правна лица 6 и одговорна лица 7).

Предмет ванредних контрола био је пријем наставника и стручних сарадника, у складу са одредбама Правилника о процедури и критеријумима пријема радника у радни однос у основној школи као и права ученика која произилазе из Закона о основном образовању и васпитању.

У оквиру редовних контрола над примјеном Закона о основном образовању и васпитању и подзаконских аката, просвјетна инспекција вршила је надзор над одредбама истих, а нарочито: вођењу документације и евиденције, општим актима, као и органима руковођења.

Најчешће утврђене неправилности: документација и евиденције се не воде у складу са Правилником о садржају и начину вођења документације и евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи; конкурси за попуну упражњених радних мјеста нису расписани или нису расписани у складу са законским прописима; конкурсне комисије нису правилно извршиле бодовање кандидата; подаци о кандидатима нису уписани у свеску записника о раду комисије; Правилник о награђивању и изрицању васпитно-дисциплинских мјера ученицима није донесен или није у складу са Измјенама и допунама Закона о основном образовању и васпитању; поступци утврђивања васпитно-дисциплинске одговорности ученика нису у складу са законским и подзаконским прописима; процедура избора ученика генерације, као и формирање комисије за обраду приједлога за избор ученика генерације нису у складу са Правилником о избору и проглашењу ученика генерације у основној школи; Статути школа нису у складу са законским прописима.

Област средњег образовања и васпитања

У извјештајном периоду просвјетна инспекција извршила је 297 контрола у средњим школама у Републици Српској, од чега 105 редовних и 192 ванредне (од тога 89 неуредних). У школама у којима су уочене неправилности у раду, просвјетна инспекција је издала рјешења за отклањање неправилности као и 9 прекршајних налога (5 за правна и 4 за одговорна лица).

Слично као у области основног образовања и васпитања, предмет ванредних контрола најчешће је био пријем наставника и стручних сарадника у радни однос и да ли је пријем извршен у складу са одредбама Правилника о процедури и критеријумима пријема радника у радни однос у средњој школи. Утврђене неправилности су сличне наведеним за област основног образовања и васпитања као и предузете мјере.

Циљ редовних контрола је био да се утврди да ли се поштују права ученика, која произилазе из Закона о средњем образовању и васпитању, стручна заступљеност наставе, расписивање конкурса за избор наставника и сарадника, избор и рад органа управљања и руковођења у школи, рад стручних органа у школи, вођење документације и евиденције.

Најчешће утврђене неправилности: документација и евиденције се не воде у складу са Правилником о садржају и начину вођења документације и евиденције и обрасцима јавних исправа у средњој школи; Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика није у складу са Законом о средњем образовању и васпитању; поступци утврђивања васпитно-дисциплинске одговорности ученика нису у складу са законским и подзаконским прописима; комисије за пријем у радни однос нису извршиле правилно бодовање кандидата; подаци о раду комисија за избор и о кандидатима нису уписани у Свеске записника о раду комисија; конкурси за попуну упражњених радних мјеста нису уопште расписани или нису расписани у складу са Законом и Правилником о критеријумима и процедури пријема радника у радни однос у средњој школи.

Област високог образовања

Просвјетна инспекција је извршила 133 контроле на јавним и приватним високошколским установама од чега 24 редовне и 109 ванредних (од тога 30 неуредних). За утврђене неправилности донесена су рјешења за отклањање недостатака. Просвјетни инспектори издали су 6 прекршајних налога (од тога за правна лица 3 и одговорна лица 3). На рјешења просвјетних инспектора изјављено је 12 жалби.

У оквиру контрола над примјеном Закона о високом образовању просвјетни инспектори су вршили контролу општих аката високошколских установа, рада органа управљања и руковођења високошколским установама, уписа студената, издавања јавних исправа, као и контролу стручних и других органа. Након уочених недостатака предузимане су мјере за отклањање неправилности, а о утврђеним неправилностима обавијештено је и Министарство просвјете и културе Републике Српске.

У току инспекцијских контрола, на појединим факултетима, инспектору нису предочене Одлуке о избору у звање за ангажоване професоре. Такође је утврђено да, на неким од факултета, конкурсна процедура за избор у ужу научну област није проведена у складу са Законом о високом образовању.

Област културе

Просвјетна инспекција је у извјештајном периоду извршила 10 контрола у библиотечкој, издавачкој, музичкој, позоришној и музејској дјелатности од чега је једна контрола била неуредна, те је донесено рјешење за отклањање неправилности.

Област спорта

У области спорта извршено је 25 контрола од чега 20 редовних и 5 ванредних (од тога 7 неуредних). У овој области надзора просвјетни инспектори су најчешће дјеловали превентивно, јер нису могли предузимати мјере, због недостатка прописа.

Просвјетна инспекција је у претходном периоду информисала Министарство за породицу, омладину и спорт о утврђеном чињеничном стању у области спорта, као и о потреби измјене Закона о спорту и доношења подзаконских аката.

Област ученичког и студентског стандарда

У извјештајном периоду просвјетни инспектори су извршили три контроле у области ученичког стандарда и једну контролу у области студентског стандарда приликом којих нису уочене неправилности.

Образовање одраслих

У области образовања одраслих просвјетна инспекција извршила је 8 контрола од којих су 3 биле неуредне. Приликом контрола инспектори су уочили да постоје недостаци у поступку вођења евиденције и документације, те су поред рјешења, којима су наложили отклањање неправилности, издали и 4 прекршајна налога (по два за правно и одговорно лице).

Провјера издавања и стицања диплома

Инспекцијски надзор, у ванредним инспекцијским прегледима, вршен је и ради утврђивања вјеродостојности и законитости стицања свједочанстава и диплома. У извјештајном периоду извршен је увид у законитост стицања докумената образовања за 114 лица. Након утврђеног надзора свим подносиоцима захтјева за провјеру докумената образовања достављана су одговарајућа обавјештења и поднесени захтјеви за покретање кривичног поступка против лица која су посједовала дипломе о завршеном образовању због основане сумње да је почињено кривично дјело фалсификовања школских исправа. Министарству унутрашњих послова Републике Српске достављени су подаци за 13 лица, због постојања основане сумње да су починили кривично дјело фалсификовања исправе из члана 377. став 1. Кривичног закона Републике Српске.

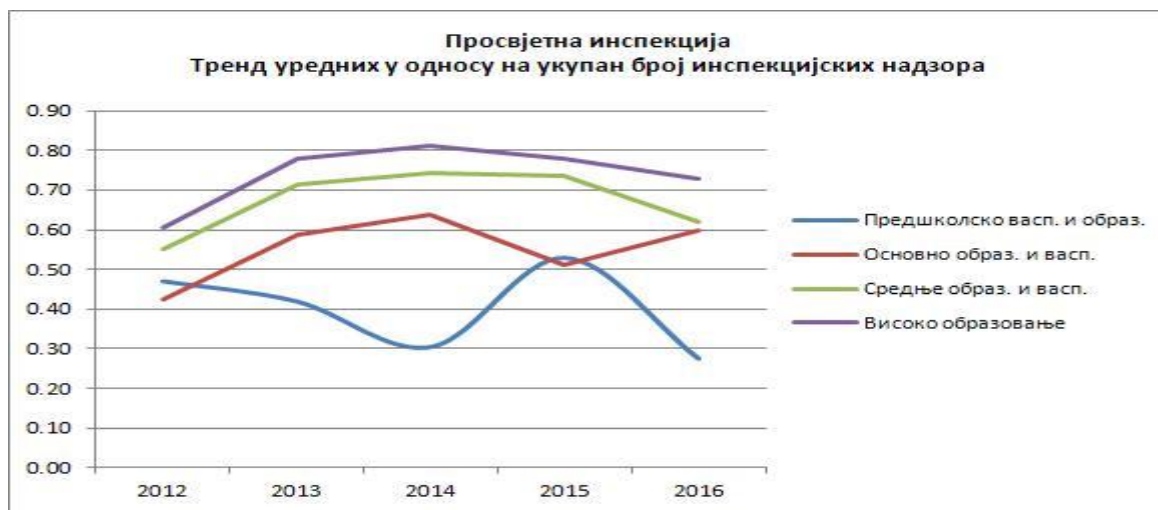
Закључне напомене

Поред обављања послова редовног инспекцијског надзора Просвјетна инспекција је обављала и послове ванредног инспекцијског надзора на иницијативу установа и појединаца. У 2016-ој години просвјетна инспекција је запримила 899 захтјева за извршење контроле, од чега за област предшколског васпитања и образовања 37, основног 371, средњег 281, високог 188 захтјева. У истом периоду 2015. године тај број је био далеко већи, те је запримљено 1.255 захтјева, од чега за област предшколског васпитања и образовања 51, основног 474, средњег 477, високог 174 захтјева.

Просвјетна инспекција заступала је и свједочила на судским расправама поводом поднијетих прекршајних налога и предузимала друге мјере и радње из своје надлежности.

Ради стварања предуслова за унапређење инспекцијског надзора и подизање нивоа примјене прописа неопходно је извршити обуку свих просвјетних инспектора као и пријем инспектора одређених инспекцијских звања којих тренутно нема у Инспекторату, а ријеч је о инспекторима за спорт и инспекторима за културу.

Дијаграм 20 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Просвјетна инспекција

3.13. ИНСПЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА

Основа за извјештај о раду за 2016. годину је синтеза анализа и оцена стања рада кроз кварталне и мјесечне активности инспектора према утврђеним планираним контролама, ванредним контролама као и упоредним показатељима са извјештајима из претходних година. Извјештај чине анализе, коментари и закључци укупних резултата рада инспекције по инспекцијским областима, које су табеларно приказане за све инспекције Инспектората (табеле из система). Све табеле су дате заједно за све инспекцијске секторе.

Активности инспектора у 2016. години су биле усмјерене и према изворима опасности у складу са годишњим добима прољећа, љета, јесени и зиме, од припреме и крчења корова за сјетву и појаве шумских пожара у шумским газдинствима и управама, јавних објеката, посебно ноћних клубова и дискотека са отежаном евакуацијом, запаљивих течности и гасова и других опасних технолошких процеса у којима може доћи до пожара и експлозија, почетка рада школа, вртића, домова и других колективних смјештаја као и почетка грејне сезоне и кориштења течних и чврстих енергената.

Из тог разлога перманентно је вршена контрола јавних објеката која је обухватила ноћне клубове, трговине и трговачке центре, свадбене салоне, спортске и културне објекте, биоскопе, хотеле, ресторане, болнице, вртиће и друге објекте у којима се скупља, ради или борави већи број лица.

Без обзира на овлаштења инспекцијских служби локалних заједница у погледу надзора над Законом о одржавању зграда ("Сл. гласник РС" бр. 101/11) у погледу надзора формираних заједница етажних власника и спровођења радова редовног, инвестиционог и радова хитних интервенција, у коју спада и контрола и одржавање димњака, инспекција је вршила ванредне контроле по представкама грађана.

Са главним инспектором шумарства и ловства извршен је обилазак одређених општина, шумских управа и газдинстава у циљу сагледавања техничке опремљености и организованости људства у погледу нивоа заштите и спремности за гашење шумских пожара.

Табела 42 Резултати рада инспекције за заштиту од пожара у 2016. години

	Планиране контроле					Извршене контроле						
	Ефективно вријеме			Контроле		Извршене				Неуредне		
	Број инспектора	Фактор ризика	Број сати	Норматив трајања	Број контрола	Извршене контроле	Контрола извршене	Доказ о извршењу	Укупно	Неуредна контрола	Неуредна контрола извршене	Укупно
Инспекција за заштиту од пожара	8	1	6,977	6.5	1,081	628	370	16	1,014	361	3	364
Услови за обављање дјелатности - противпожарна	0.4	0.05	349	5.5	63	6	2		8	2		2
Шумарство и пољопривреда	0.32	0.04	279	8.6	32	35	6	1	42	4		4
Остале области надзора - противпожарна	0.08	0.01	70	6.5	11							
Колективно становање	0.4	0.05	349	5.5	63	24	10		34	9		9
Привредне и ванпривредне дјелатности - противпожарна	6.8	0.85	5,930	6.5	912	563	352	15	930	346	3	349

Општи показатељи рада

Инспекција је у складу са процјенама ризика, и постојања високе осјетљивости на пожаре одређених категорија шума, и осталих отворених комплекса извршила редовне заједничке контроле у шумским газдинствима, управама, националним парковима и плантажама.

Са главним инспектором шумарства и ловства извршен је обилазак одређених општина, шумских управа и газдинстава у циљу сагледавања техничке опремљености и организованости људства у погледу нивоа заштите и спремности за гашење шумских пожара. Инспекција је у складу са процјенама ризика, и постојања високе осјетљивости на пожаре одређених категорија шума, и осталих отворених комплекса извршила редовне заједничке контроле у шумским газдинствима, управама, националним парковима и плантажама.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату, тренутно је систематизовано је 9 инспектора заштите од пожара (8плус главни републички инспектор за заштиту од пожара). Инспектор у Одјељењу Приједор је примљен али у прошлој години није оспособљен за самосталан рад, те је активно радило 7 инспектора. Имајући у виду све природне и друштвене ресурсе, области надзора, субјекте и различитост објеката контрола, систематизовани број инспектора није довољан за ефикасан надзор над спровођењем мјера заштите од пожара у Републици Српској.

Математички план за 2016. годину износи 1.081 преглед. Мјесечни број контрола по инспектору за 2016. годину је 11 контрола.

Како је већ наведено, 1.014 извршених контрола, генерално није утицало на остварење укупног броја контрола планираних у 2016. години, али су остварене разлике планираних и извршених контрола по областима надзора. Разлике у планираним и оствареним контролама према областима надзора је настала усљед ванредних активности око акција прегледа бензинских станица и нелегалног пуњења гаса за домаћинство, прегледа овлаштених пунионица пропан бутан гаса, јавних објеката, заједничких контрола са другим инспекцијама, ванредних контрола по пријавама и притужбама грађана и иницијатива и прослијеђених предмета локалних заједница.

Инспекцијским надзором 2016. године извршено је 1.014 контрола, 882 редовних и 132 ванредне контроле, од којих је 628 извршених контрола, 370 контрола извршења и 16 доказа о извршењу. Акција контрола јавних објеката траје перманентно читаве године, те ће бити приказане само оне контроле које су урађене закључно са крајем претходне године.

Према извјештајном периоду од 1.014 извршених контрола, 364 је неуредних или 39,5%. Донесене су 364 управне мјере, од чега 351 рјешења за отклањање неправилности и 13 забрана, које су се искључиво односиле на неиспуњеност техничких мјера заштите од пожара, проведених обука и периодичних контрола инсталација, средстава и опреме за гашење пожара.

Изречено је 7 прекршајних налога и изјављене 3 жалбе на рјешење инспектора.

У областима услова за обављање дјелатности, шумарства и пољопривреде и колективног становања показатељи су видљиви из Табеле 42 „Резултати рада инспекције за заштиту од пожара у 2016. години“.

Област привредних и ванпривредних дјелатности је са највише извршених контрола, 92%, која је и по броју субјеката, објеката и листи провјера (чек листа) и највећа област контрола, те је дата је посебна анализа. Поред области колективног становања, у области привредних и ванпривредних дјелатности спадају и јавни објекти.

Област привредних и ванпривредних дјелатности

Највећи број контрола је извршен у **области привредних и ванпривредних дјелатности** 930, или 92 %, и у овој области 37 % је неуредних контрола.

То је највећа област са највише субјеката и објеката контрола, у којој је у односу на план извршено 102 % контрола. У овој области су и контроле по наведеним акцијама, што је утицало на оволику разлику планираних и извршених контрола.

У области привредних и ванпривредних дјелатности посебна пажња је дата и планирању инспекцијских контрола на објектима од посебног интереса за Републику Српску, привредним субјектима са великим пожарним оптерећењем и могућим условима за избијање и ширење пожара и експлозија. То су рафинерије, термоелектране и остали производни објекти који спадају у прву категорију угрожености од пожара у којима се врше редовни ремонти и покретање производње у опасним технолошким процесима. У овим објектима изражен је проблем ремонта и испитивања електричних уређаја и инсталација који су намијењени за рад у зонама опасности, у срединама у којима се очекује присуство експлозивне атмосфере, што захтјева сертификате исправности уређаја и опреме у одређеној противексплозијској заштити.

У области привредних и ванпривредних дјелатности инспектори су пред предстојећу љетну сезону извршили и надзор спровођења мјера заштите од пожара објеката запаљивих течности и гасова, терминала, пунионица плина, складишта, резервоара и станица за снабдијевање горивом моторних возила. Неуредне контроле се искључиво односе на спровођење мјера заштите од пожара кроз доношење нормативних аката заштите, посједовање потребних сагласности, поштивање одређених техничких норматива, обука, и одржавање средстава и опреме за гашење.

Преглед јавних објеката

Спровођење одговарајућих мјера заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу зависи од намјене, издвојености и висине објекта, чија се класификација, степен отпорности према пожару и безбједност евакуације одређује Правилником о измјенама и допунама правилника о техничким нормативима заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу у којима се окупља, борави или ради већи број лица ("Сл. Гласник РС" бр. 61/15), вршен је према процјени ризика за све врсте ових објеката у погледу техничких мјера заштите, спровођења мјера и безбједне евакуације.

Посебан приступ дат је надзору јавних објеката у којима нема сталне контроле броја присутних лица (објекти ноћних клубова) што у случају инцидентних ситуација (пожара, земљотреса, ремећења јавног реда и мира), а имајући у виду природу и услове специфичног рада ових објеката, неконтролисаног броја присутних лица, точења алкохола и узимања других опојних средстава, представља отежано напуштање објекта, стварања панике и дезоријентације са несагледивим посљедицама, затим домовима за старија лица, вртићима,

школама, болницама и домовима здравља. Извршена су 874 прегледа, донесено 356 рјешења за отклањање недостатака, 9 забрана и изречено 14 прекршајних налога.

Посебан проблем код ноћних клубова и дискотека представља контрола броја присутних лица која се у сваком моменту мијења. Констатовано је да већина ових објеката нема употребну дозволу, или у промјени намјене Одјељења за привреду локалних заједница на основу изјава странака о испуњености услова у погледу техничке опремљености, заштите и унапређења животне средине, минимално техничких, здравствено хигијенских и других прописаних услова издају одобрење за обављање дјелатности, без доказа да објекти испуњавају техничке услове мјера заштите од пожара.

Колективно становање

У области колективног становања спадају стамбени објекти, стамбено пословни, старачки домови, геријатрије, ђачки и студентски домови као и остали субјекти за континуиран рад и боравак лица. У овој области обрађујемо искључиво стамбене и стамбено пословне зграде, у којима као правно лице егзистирају заједнице етажних власника имајући у виду да Законом о одржању зграда ("Сл. гласник РС", бр. 101/11) дефинисано одржавање зграда, односно, одржавање посебних дијелова зграде, заједничких дијелова као и радови хитних интервенција, а надзор над инвестиционим и редовним одржавањем врши Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију и комунална инспекција у јединици локалне самоуправе путем заједница етажних власника. Ватрогасним јединицама у складу са чланом 73. Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС" бр. 71/12), је повјерено вршење послова надзора, који се односе на благовременост и ефикасност ватрогасне интервенције. Надзор се односи на контролу исправности водозавхвата, хидраната, апарата за гашење, одлагања запаљивих течности и гасова и других запаљивих материјала у подрумима и на таванима стамбених објеката и осталих мјеста на којима представљају опасност и проходност пожарних путева, забране кориштења отвореног пламена и пушења на пожарно угроженим мјестима.

Ватрогасне јединице сачињавају записнике и достављају Инспекцији заштите од пожара, да предузме активности надзора и доношење управних мјера, за власнике и кориснике који не изврше наложену мјеру по основу констатоване неправилности. Ове активности ватрогасних јединица знатно доприносе броју контрола и спровођењу мјера заштите од пожара, а организују се да не угрожавају спремност јединице за интервенцију. Од стране ватрогасних јединица Инспекторату се у извјештајном периоду перманентно достављају записници о прегледу стамбених објеката.

Посебно, ефикасан надзор ових објеката је вршен из ПТВЈ Бања Лука, гдје је путем Одсјека за цивилну заштиту града, редовно достављан извјештај и записници контрола.

И инспектори заштите од пожара врше прегледе стамбених и стамбено пословних јединица, а посебно ако се у објекту налазе пословни простори који обављају дјелатност која представља ризик за настанак и ширење пожара или представљају опасност за несметану евакуацију, као и контроле по пријавама и притужбама грађана.

Преглед бензинских станица, терминала, резервоара

Инспекторат је у прошлој години подузео акцију преглед бензинских станица у погледу неовлаштеног, неконтролисаног пуњења боца за домаћинство на инсталацијама ауто гаса. Инспекцијске контроле су прво вршене у превентивном смислу кроз разговоре са власницима бензинских станица, а потом и репресивном како би се спријечила ова појава и до корисника стизале сигурне и безбједне боце.

Пуњење боца преко адаптера на станицама уз неисправно руковање представљају опасност за цурење и испуштање гаса у затвореном простору кориштења боце, како у домаћинствима тако и у јавним објектима, гдје долази до појаве експлозија смјеше чија експлозија је са несагледивим посљедицама.

Инспекција заштите од пожара је контролисала преко 77 бензинских станица, а управне мјере поред усмених превентивних упозорења се односила и на доношење рјешења

за истицање забрана и упозорења око опасности пуњења боца на станицама, како би упозорили становништво и раднике који врше неовлаштено пуњење.

Донесена је укупно 31 управна мјера, међу којима су изречене 4 забране. Проблем ових контрола је што инспектор мора имати физички доказ ових активности, у конспирацији чекати у непосредној близини станице и на лицу мјеста затећи вршење пуњења у боце, записнички констатовати чињенично стање и фотографски документовати ове радње. Код нас се боце могу пунити помоћу одређеног адаптера на свим бензинским станицама на којима постоје инсталације и опрема за ауто гас, што већина и користи, свјесно или несвјесно знајући да опасностима излажу потрошаче, а и себе великој одговорности.

Закључне напомене

Министарство судјелује у изради законских и подзаконских аката, доноси планове и стратегију у области заштите од пожара, и поред тог печата регулативне функције, учествује у криминалистичкој обради пожара, издаје мишљења, сагласности, рјешења у управном поступку одређених права физичких и правних лица, као и рјешавање у управним стварима око издавања одређених овлаштења за обављање одређених послова заштите од пожара, едукације и стручног оспособљавања, те врши надзор над прометом привредних експлозива, пиротехнике и ватрогасних јединица.

Инспекторат у складу са Законом о инспекцијама уређује обављање инспекцијског надзора у Републици Српској, у сврху осигурања извршавања закона и других подзаконских аката, заштите јавног интереса, те путем превентивних, корективних и репресивних активности из својих овлаштења намеће одређене обавезе физичким и правним лицима.

У поступку приватизације, промјена власничке структуре, опоравка појединих технолошких капацитета, и издавањем рјешења о промјени дјелатности без пројектне документације и елабората заштите, знатно се нарушава архитектонски пожарни инжењеринг, концепција објекта и постојеће интегралне мјере заштите.

Доношењем нових Закона и подзаконских аката перманентно се врши занављање и ревизија чек листа, што је неопходно због дефинисања нових и измјене постојећих материјалних прописа, овлаштења инспектора и казних одредби, како би инспекција транспарентно функционисала у ИМС (инспекцијском информационом систему).

У субјектима контрола са опасним технолошким процесима, проблем представља непостојање овлашћених сертификационих тијела за оцјену усаглашености и атестирања електричних инсталација и опреме у противексплозијској заштити.

Према анализи неуредних контрола, ризичне провјере у погледу настанака пожара, експлозија и безбједне евакуације се односе на: дефинисање зона опасности (одређивање опасног простора и степена противексплозијске заштите), могућности појаве експлозивних смјеша (опасни технолошки процеси, неисправност инсталација и опреме у зонама опасности; руковање и одржавање).

Како је већ наведено посебан аспект је дат архитектонском пожарном инжењерингу и дефинисању пожарних сектора (одређивање опасног простора, зона опасности и степена противексплозијске заштите), могућности појаве експлозивних смјеша (опасни технолошки процеси), у циљу ограничавања пожара на малом простору, његовог брзог откривања, локализовања и гашења пожара, безбједности и сигурности радника и минималним директним и индиректним штетама.

Имајући у виду да се при контроли постојећег стања заштите од пожара, у дијелу који се односи на техничка рјешења и спровођење мјера заштите од експлозија и хаварија у условима простора угрожених експлозивном атмосфером (EN 61241-10), наглашавају обавезујуће директиве из противексплозијске заштите (pEx) у складу са Законом о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова ("Сл. гласник РС" бр. 78/11), Законом о заштити од пожара ("Сл. гласник РС" бр. 71/12) и подзаконских аката ("Сл. гласник РС" бр.

26/12), потребно је у законску регулативу имплементирати директиве "Атекс 137" који повезује заштиту од пожара и заштиту на раду.

Послове пуњења боца за домаћинство за течни нафтни гас /у даљем тексту: ТНГ-ас/ може обављати привредно друштво које у погледу кадрова и техничке опремљености испуњавају услове у складу са прописима којим се уређује промет експлозивних материја и запаљивих течности и гасова, и то да у погледу испуњавања услова има пословни простор са технолошким процесом који има прописану опрему, стручно оспособљена лица и овлаштења надлежног министарства и рјешење за обављање дјелатности стечена на основу прибављене употребне дозволе надлежних органа за послове грађења локалних заједница или нивоа надлежног министарства.

За боце у свом власништву дистрибутер је обавезан имати лого и јасно истакнуту наљепницу која садржи основне податке и упутство о сигурном и безбједном руковању које мора пружити крајњем кориснику. То се односи и на сигурано и безбједно кориштење боце, флексибилног цријева које спаја боцу са трожилом и регулатором притиска, као и елементарне поступке ако осјети присуство плина у простору гдје корити боцу.

Око ових опасности дата су и саопштења јавности путем медијских чланака.

Додатно оптерећење представља чињеница да су на нашем тржишту појавиле ТНГ боце којима је истекао рок техничке исправности, за које не постоји техничка документација /евиденција/ због чега такве ТНГ боце неће моћи да уђу у систем који ће бити успостављен новим Правилником о покретној опреми под притиском. Овим Правилником утврђује се одговорност за техничку исправност ТНГ боца, што укључује постављање препознатљивих обиљежја сваког дистрибутера и пунионице гаса /и различите боје боца/.

Нарочито велики ризик по безбједност грађана са могућим трагичним посљедицама, представља пуњење ТНГ боца гасом на пумпама за ауто гас помоћу адаптера када се усљед неконтролисања тежине боце и препуњености ствара могућност оштећења тијела боце или вентила /утврђено код таквих боца приликом калибрације/.

Код контрола јавних објеката у којима се окупља, ради или борави већи број лица и то објеката за свадбе, ноћни клубови, културне и спортске манифестације, биоскопи, позоришта, ђачки, пензионерски и старачки домови, вртићи, школе и здравствено, бањски и рекреациони комплекси, постоје одређене недоумице и недоречености па и оперативно непримјенљиве одредбе донесеног Правилника ("Сл. гласник РС" бр. 61/15) у погледу класификација зграда (стамбене, пословне, јавне), одређених дијаграма према којим се не врши класификација зграда већ пожарних сектора, а посебно безбједно одвијање евакуације из објеката у којима није правилником ријешен начин контроле дозвољеног броја особа у објекту, а исти се мијења у сваком тренутку (дискотеке и ноћни клубови).

Проблеми контрола на објектима са неадекватним пројектованим мјерама заштите од пожара, је посебно изражено код гаража за м/в у стамбено пословним објектима, великим комплексним објектима свих намјена, објектима запаљивих течности и гасова и производним објектима са опасним технолошким процесима. Гаражни систем се почео изводити без донесених техничких норматива, тако да данас имамо надземне, подземне, надземно-подземне, вишеетажне и аутоматске гараже које су пројектоване прво на бази препорука осигуравајућих европских кућа (тзв. ВДИ 2053), затим прихватање Правилника о техничким нормативима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија ("Сл. лист СЦГ" бр. 31/05), те доношење Правилника о техничким захтјевима за заштиту гаража за путничке аутомобиле од пожара и експлозија ("Сл. гласник РС" бр. 19/10), те Правилника о измјенама и допунама о техничким нормативима заштите од пожара у објектима намијењеним за јавну употребу у којима се окупља, борави или ради већи број лица ("Сл. гласник РС" бр. 61/15), чији приступ контроли захтјева комплетну техничку документацију да би се различитости дефинисаних заштита сагледале на одређеним објектима.

Дијаграм 21 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за заштиту од пожара

4. ЗАКЉУЧНЕ НАПОМЕНЕ

Инспекторат Републике Српске је у оквиру пројекта „Унапређења инвестиционог окружења и институционалног јачање-ICIS“ реализовао бројне активности, као што су набавка специјалне опреме за инспекцијски надзор која ће омогућити бољи и ефикаснији рад инспектора (компјутери, микроскопи, сонде, преносни фрижидери итд. као и дио заштитне опреме за инспекторе), професионално усавршавање кадрова путем обука и студијских посјета, унапређењу инспекцијских методологија, израда концепта инспекцијских контрола заснованих на анализи и процјени ризика и друго.

Потешкоће у раду контролним органима и даље представља недостатак Регистара привредних субјеката, који би се користили за планирање контрола.

Потребно је иницирати доношење неопходних материјалних прописа, односно измјена и допуна закона и израдити подзаконску регулативу чије је доношење предвиђено законом, а од чега директно зависи могућност примјене закона. Дио техничке регулативе је из СФРЈ, док је дио прописа неусаглашен.

Неопходно је обезбиједити техничке услове за провођење прописа, као што су лабораторијски капацитети, гдје треба инсистирати на акредитацији и сертификацији примјењених метода код овлашћених лабораторија.

С обзиром да се увоз врши преко граница оба ентитета и да је проток роба између ентитета слободан, потребно је настојати ускладити прописе на нивоу ентитета и применијени истовјетност метода контроле квалитета посебно приликом увоза, као и висине накнаде у спољно трговинском надзору. Када је ријеч о извозу из РС и БиХ потребно је континуирано пратити промјене законске регулативе у земљама које увозе наше производе, а како би се испунили услови земаља увозница и несметано одвијао извоз домаћих производа.

И поред тога што у исходима судских поступака највећи проценат заступљености заузимају новчане казне (48%), и даље је велики проценат условних казни (41%). Неопходно је појачати сарадњу са судовима, а све како би се постигла сврха кажњавања у прекршajним поступцима, како специјалне тако и генералне превенције, тј. утицаја на друге да не чине прекршаје.

Потребно је предузети активности у циљу реорганизације инспекцијског система Републике Српске, укидањем дуалног инспекцијског надзора на начин да се инспекције организују само на републичком нивоу. Наведено, захтијева низ активности, од измјене прописа који регулишу инспекцијски надзор, до преузимања инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе и регулисања њиховог радно-правног статуса, ради веће ефикасности контролног система. Предности организовања инспекција на једном нивоу биле би вишеструке. Лакши начин управљања и праћења рада, избјегавања дуплирања прегледа код истог пословног субјекта у једном дану или кратком временском периоду, смањење броја инспектора и слично.

Инспектори Инспектората у свом раду од 2010. године примјењују најсавременије методе инспекцијског надзора помоћу информационог система, који је ради даљег кориштења неопходно одржавати и унапређивати у складу са расположивим средствима, а у смислу да је неопходно:

- Осавременити информатичку опрему са којом инспектори раде (опрема је набављена 2010. године и неопходно је вршити замјену дотрајале опреме)
- Унапређење ИМС система са алгоритмом ризика (чиме се смањује број контрола, а дјелује се учинковитије)
- Набавка техничке и заштитне опреме за инспекторе (брза елиминациона контрола основних параметара квалитета контролисаних роба као и заштита здравља инспектора у екстремним условима контроле)

- Обезбиједити адекватан возни парк (за брзи транспорт узорака од границе до лабораторије чиме се скраћује вријеме боравка транспортера на царинским терминалима)

Отвореност и транспарентност у раду Инспектората се постиже дјеловањем службе за односе са јавношћу, постојањем званичне интернет странице, ажурним одговарањем на захтјеве за приступ информацијама, функционисањем Центра за пријаве и притужбе Инспектората, коришћењем Апликације за пријављивање корупције (АПК) и др.

5. САДРЖАЈ ТАБЕЛА: 2016

- Табела 1** Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2016. године на дан 26.01.2017. године
- Табела 2** Предузете прекршајне мјере
- Табела 3** Исходи судских поступака
- Табела 4** Упоредни показатељи извршења буџета за 2015. и 2016. годину
- Табела 5** Преглед реализације буџета у 2016. години у односу на одобрени буџет
- Табела 6** Реализација за 2016. годину у оквиру фонда 03- Рачун посебних намјена (припада трезорском скупу рачуна)
- Табела 7** Реализација гранта из иностранства у оквиру Пројекта унапређења инвестиционог окружења (ICIS) TF011205
- Табела 8** Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, републичка инспекција за храну
- Табела 9** Табеларни приказ броја контрола по објектима с обзиром на дјелатност, градска/општинска инспекција за храну
- Табела 10** Преглед увезених количина по врстама деривата од стране субјеката са сједиштем у Републици Српској, ФБиХ и БДБиХ
- Табела 11** Показатељи о раду тржишне инспекције
- Табела 12** Упоредни приказ показатеља о раду републичких и градских/општинских инспектора, тржишна инспекција
- Табела 13** Упоредни приказ ефеката предузетих мјера републичке и градске/општинске инспекције, тржишна инспекција
- Табела 14** Број прегледа по врстама прегледане робе, фитосанитарна инспекција
- Табела 15** Приказ процентуалног узорковања по врстама роба у оквиру фитосанитарног надзора на граничним прелазима при увозу у току 2016. године
- Табела 16** Структура неуредних пошљихи у 2016. години, фитосанитарна инспекција
- Табела 17** Извршење плана шумарске инспекције у 2016. години
- Табела 18** Квантитативни резултати рада шумарске инспекције по областима надзора у 2016. години
- Табела 19** Број кривичних пријава по годинама, шумарска инспекција
- Табела 20** Количина одузетих шумских дрвних сортимената у последње четири године
- Табела 21** Упоредни показатељи шумарске инспекције за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 и 2016. годину
- Табела 22** Структура предузетих мјерашумарске инспекције у 2016. години
- Табела 23** Квантитативна анализа извршених контрола и предузетих мјера за период I – XII 2016. године, ветеринарска инспекција
- Табела 24** Упоредни општи показатељи за 2014. и 2015. и 2016. године, ветеринарска инспекција
- Табела 25** Квантитативна анализа рада по областима надзора, водна инспекција
- Табела 26** Компаративни показатељи за период 2007 -2016. године, водна инспекција
- Табела 27** Преглед извршених контрола заштитних хидротехничких објеката
- Табела 28** Компаративни показатељи за период од 2007 - 2016. године, заштита од вода
- Табела 29** Компаративни показатељи за период 2007 –2016. године представљени табелом, уређење водота
- Табела 30** Преглед издатих сагласности, броја субјеката, локалитета и количина по ПО – регијама, водна инспекција
- Табела 31** Преглед издатих сагласности, броја субјеката, локалитета и количина по водотоцима
- Табела 32** Компаративни показатељи за период 2007 - 2016. године,- коришћење вода
- Табела 33** Компаративни показатељи за период 2007 - 2016. године,- водна област остало
- Табела 34** Квантитативни резултати рада по областима надзора у 2016. години водне инспекције у саставу органа локалне управе
- Табела 35** Резултати рада техничке инспекције у 2016. години
- Табела 36** Упоредна квантитативна анализа контрола и контрола са неправилностима са прекршајним мјерама за 2015. и 2016. годину, техничка инспекција
- Табела 37** Резултати рада саобраћајне инспекције у 2016. години
- Табела 38** Безбједносни трендови у жељезничком саобраћају 2007/2016. година.
- Табела 39** Преглед тежих повреда на раду у 2016. години
- Табела 40** Преглед тежих повреда са смртним исходом у 2016. години
- Табела 41** Број извршених контрола, неуредних контрола и предузетих мјера по областима надзора, здравствена инспекција
- Табела 42** Резултати рада инспекције за заштиту од пожара у 2016. години

6. САДРЖАЈ ДИЈАГРАМА: 2016

- Дијаграм 1 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за храну
- Дијаграм 2 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Тржишна инспекција
- Дијаграм 3 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Пољопривредна инспекција
- Дијаграм 4 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Шумарска инспекција
- Дијаграм 5 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Ветеринарска инспекција
- Дијаграм 6 Заштита вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године
- Дијаграм 7 Заштита од вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године
- Дијаграм 8 Уређење водотока – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године
- Дијаграм 9 Коришћење вода – компаративна анализа за период 2007. - 2016. године
- Дијаграм 10 Област остало - компаративна анализа за период 2007. - 2016. године
- Дијаграм 11 Квантитативна анализа рада по областима надзора
- Дијаграм 12 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Водна инспекција
- Дијаграм 13 Учешће инспекција, по областима, у укупном броју прегледа техничке инспекције
- Дијаграм 14 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Техничка инспекција
- Дијаграм 15 Тренд безбједности жељезничког саобраћаја – погинули и повређени у периоду 2007 – 2016. година.
- Дијаграм 16 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Саобраћајна инспекција
- Дијаграм 17 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Урбанистичко-грађевинска и еколошка инспекција
- Дијаграм 18 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција рада
- Дијаграм 19 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Здравствена инспекција
- Дијаграм 20 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Просвјетна инспекција
- Дијаграм 21 Тренд уредних у односу на укупан број инспекцијских надзора/Инспекција за заштиту од пожара

ПРИЈЕДЛОГ

На основу члана 43. став 7. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 118/08), Влада Републике Српске, на ___ сједници, одржаној дана ____ 2017. године, донијела је

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Извјештај о раду Републичке управе за инспекцијске послове у 2016. години.
2. Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број:

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ

Датум:

Жељка Цвијановић